

IZ VSEBINE

Cooperjev sistem v šolskih razmerah (stran 11)
Velike površine izboljšanih zemljišč (stran 6)
Stabilna tržna kultura (stran 7)
Tradicionalni način življenja (stran 10)

Slovo od Janeza Barboriča

V soboto, 8. marca opoldan so se številni sindikalni delavci Slovenije in Jugoslavije na ljubljanskih Zalah poslovili od Janeza Barboriča, člana predsedstva sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, člana centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in člana republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki je sredi življenja polnega načrtov omahnil po neozdravljivi bolezni.

Življenjsko pot Janeza Barboriča označuje družbeno-politično delo, predvsem v zvezi sindikatov.

Urniki delovnega dne so mu narokovali naloge, ki so se zlivale v skupni imenovalec: uveljavljanje vloge delovnega človeka in občana v socialistični samoupravni družbi. Kadar je šlo za razreševanje konkretnih vprašanj, je z odprtostjo dopolnjeval svojo doslednost.

Janez Barborič se je rodil leta 1931 v Celju. Novinarski kruh je okusil pri Slovenskem poročevalcu in Delu od leta 1956 do 1961 kot diplomirani inženir meta-

Janez Barborič in Mika Špiljak, januarja 1976 na obisku v TGA »Boris Kidrič« v Kidričevem

Foto: S. Kerbler

lurgije pa se je strokovno uveljavil v Železarni Store od 1963 do 1974, o čemer ne govori le pomembnost del, ki jih je opravljal, ampak tudi njegovi strokovni članki s pod-

ročja livarstva. Leta 1973 je bil izvoljen za predsednika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ponovno pa so ga na to funkcijo izvolili za štiri leta na 8.

kongresu Zveze sindikatov Slovenije 1974. Podpredsednik zveze sindikatov Jugoslavije je bil od maja 1978 do aprila 1979. Dela pa do zadnjega ni odložil. Zadnje mesece je opravljal naloge koordinatorja v predsedstvu Zveze sindikatov Jugoslavije za vprašanja družbeno-ekonomskega razvoja, dohodkovnih odnosov, življenjskih in delovnih pogojev, inovacij, izobraževanja in kulture. Ob tem pa je bil še član centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, član republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko ter komisije skupščine Jugoslavije za družbeno planiranje in družbeno-ekonomski razvoj.

Vrzel, ki jo je zapustil Janez Barborič je velika in težko jo bomo nadomestili. Največ, kar bomo lahko storili pa je, da se bomo vztrajno in uspešno borili za uresničevanje in varovanje velikih družbenih ciljev, katerim je posvetil vse svoje ustvarjalno delo in življenje.

PRED SEJO ZBOROV SO PTUJ

Tudi o delu upravnih organov

Delegati se bodo tokrat sestali na ločenih sejah, družbenopolitični zbor bo že jutri popoldan ob 15. uri, kot so sklenili na zadnji seji. Vsi trije zbori bodo razpravljali o poročilu o delu upravnih organov Skupščine občine Ptuj v preteklem letu in pričakovati je, da bo govora tudi o reorganizaciji dela, ki bi ga morali prilagoditi potrebam delovnih ljudi in občanov. Poleg tega bo v razpravi še analiza razvojnih možnosti samoupravnih interesnih skupnosti, ki delujejo na celotnem območju Slovenije. Delegati vseh treh zborov bodo razpravljali in sprejemali osnutek odloka o družbenih svetih v občini, predlagan je hitri postopek in predlog programa dela zborov. Na dnevnem redu so še volitve in imenovanja ter vprašanja delegatov.

Ostala dva zbora bosta razpravljala in sprejemala še predloga odlokov o določitvi povprečne gradbene cene stanovanj in povprečnih stroškov komunalnega urejanja stavbnih zemljišč za leto 1980 in o prispevku za pospeševanje kmetijstva v občini. Zatem bodo delegati razpravljali in odločali o sprejemu osnutka odlokov o uvedbi melioracijskega postopka na melioracijskem območju 11/a ob Brnci, o sprejembi odloka zazidalnega načrta Vičava-zahod in o osnutku odloka o sejnih v občini Ptuj. Delegati pa bodo sprejemali še predlog sklepa o izvzemu zemljišč iz javnega dobra.

Delegati zbora združenega dela, ki se bodo sestali 17. marca ob 13. uri, bodo razpravljali še o poročilu o izvajanju programa začasnih ukrepov v Kmetijskem kombinatu TOZD Živilska industrija Petovia Ptuj.

Tudi delegati zbora krajevnih skupnosti se bodo sestali 17. marca, vendar ob 8. uri, kot doslej. Na tej seji bodo najbrž odločali še o predlogu, da bi se v prihodnje tudi ta zbor sestajal v popoldanskem času, odvisno od stališča večine delegacij.

N. D.

Dopolnjen statutarni sklep občinske organizacije ZKS

Po razpravi o usmerjenem izobraževanju so člani občinske konference ZKS Ptuj nadaljevali sejo z razpravo in sprejemom statutarnega sklepa občinske organizacije ZKS Ptuj in z izvolitvijo Feliksa Bagarja za novega člana komiteja, ki bo predvsem povezoval delo s krajevnimi skupnostmi.

Predvsem velja poudariti, da s sprejemom dopolnitve statutarnega sklepa v občini uresničujemo sklep o organiziranosti občinske konference ZKS, ki ga je po predhodni obširni razpravi sprejel CK ZKS na svoji 6. seji, 10. januarja letos. S tem je tudi statutarno omogočeno, da se

lahko občinska konferenca ZKS oblikuje kot osrednje politično vodstvo v občini.

Občinska konferenca ZKS, statutarno opredeljena na 8. kongresu ZKS, mora delovati tako, da se vključuje v obravnavanje vseh konkretnih vprašanj, ki nastajajo v občini in se rešujejo po redni delegatski in samoupravni poti, da krepi vpliv osnovnih organizacij ZKS in zagotavlja vodilno vlogo ZK ter zagotavlja kolektivno odgovornost članov konference za sprejemanje in izvajanje odločitev.

Zaradi tega se mora občinska konferenca ZKS tudi ustrezno

organizirati. Novost je predvsem v sestavi komiteja in predsedniku konference. Komite deluje kot predsedstvo občinske konference, hkrati pa je njen politično izvršni organ. Predsednik konference predstavlja občinsko konferenco, usklajuje delo organov konference in usmerja delo komiteja. Sicer pa bo podrobneje o teh vprašanjih sklepa občinska programska volilna konferenca, ki deluje v stalni sestavi in se bo predvidoma maja letos sestala kot programska-volilna. Da pa bo možno vse to izpeljati, je bilo treba najprej dopolniti statutarne sklepe.

F

Delovni razgovori povsod uspešni

Delovne skupine iz članov občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine in samoupravnih interesnih skupnosti so v času od 27. februarja do včeraj obiskale že vseh 35 krajevnih skupnosti in nad 70 temeljnih organizacij združenega dela. Danes in v dneh od 18. marca bo opravljenih še okrog 20 razgovorov in s tem bo prvi del nalog opravljen.

Na podlagi razgovorov bodo delovne skupine pripravile podrobnejša poročila o tem, kakšni so družbeno ekonomski odnosi, s posebnim poudar-

kom na stabilizacijskih programih in usklajevanju srednjeročnih programov, nadalje o delovanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja, s poudarkom na delu samoupravnih organov, delegatov in delegacij ter DPO, posebej pa o podružbljanju SLO in družbene samozasčite.

Poročila, ki jih bosta zbrala občinska konferenca SZDL za krajevne skupnosti in občinski svet ZSS, bodo bogato napolnila za nadaljnje usmerjanje družbeno politične aktivnosti.

FF

S SEJE OK ZKS PTUJ

Za združitev osnovnih šol

Člani občinske konference ZKS Ptuj, ki so se sestali v sredo, 5. marca, so osrednjo pozornost namenili združitvi osnovnih šol v ptujski občini. Seje sta se udeležila izvršna sekretarja predsedstva CK ZKS, Emil Rojc in Alojz Gojčič, nadalje sekretar medobčinskega sveta ZKS Maribor Milan Knežević in predstavniki vzgojnoizobraževalnih ustanov z območja ptujске občine.

Priprave na združitev 18 popolnih osemletk v občini tečejo že tri leta, pa vendar so še šolski kolektivi, ki združitev odklanjajo. Člani konference so bili enotnega mnenja, da je kvalitetnejše pedagoško in strokovno delo s poglobljenim samoupravljanjem dovolj pomembno vodilo za združitev šol. Načrtujejo jo v letošnjem oktobru, do takrat pa morajo vse družbenopolitične organizacije v osnovnih šolah dati svoj konkreten prispevek v razpravi. Opravljene analize povedo, da je v dokaj kratkem času potrebno opraviti še veliko dela, posebej pomembno je razjasniti vse dolžnosti in pristojnosti skupnih služb v delovni organizaciji s temeljnimi organizacijami in dokončno opredeliti način sodelovanja osnovnih šol na strokovnem področju.

Obenem so člani konference razpravljali tudi o usmerjenem izobraževanju in posebej opozorili na dokaj rahlo vez med šolstvom in ostalim združenim

delom. Žal so kadrovske potrebe ptujskega gospodarstva vse preslabo usmerjene, tako da so usmeritve v srednjem usmerjenem izobraževanju zahtevane na podlagi dosedanjih izkušenj in nekaterih dogovorov s posameznimi organizacijami združenega dela. Zato bo potrebno v najkrajšem času strokovno okrepiti kadrovske službe v tozidih in na nivoju občine ter z usklajeno kadrovsko politiko načrtovati tako izobraževanje, ki ga združeno delo potrebuje.

Trenutek za dolgoročno načrtovanje kadrovskih potreb je več kot primeren, saj smo sredi priprav na planiranje v naslednjem srednjeročnem obdobju. Če bodo tozidi načrtovali tudi na tem pomembnem področju tako kot na ostalih, pa žal ni upati na kaj bolj učinkovito načrtovanje kot doslej. Namen usmerjenega izobraževanja je izobraževati za delo, iz dela in ob delu. Tega bi se morali ob uvajanju srednjega usmerjenega izobraževanja zavedati predvsem v gospodarstvu, saj izobraževanje prilagajamo strukturi gospodarstva in ne obratno.

Se vedno je torej vrzel med centrom srednjega usmerjenega izobraževanja in drugimi vzgojnoizobraževalnimi ustanovami ter med ostalim združenim delom. In to vrzel je treba odpraviti v najkrajšem času.

N. D.

Tako je bilo na proslavi v TOZD Delta Ptuj

Foto: I. Ciani

Povsod so pripravili tudi kulturne programe, v katerih so sodelovali cicibani iz vrtec, pionirji in mladina. Velja posebej pohvaliti pionirje, ki letos svojim tovarišom v šolo niso prinašali dragega cvetja iz cvetličarn, temveč lepe, lastnorčno nabrane šopke zvončkov, noric, trobentic, vijolic in številnih drugih vrst zgodnjega pomladanskega cvetja.

RAZŠIRJENA SEJA SEKRETARIATA MS ZKS MARIBOR IN KRANJ V ORMOŽU

Osnova boljšemu in vsestranskemu sodelovanju dveh regij

Gorenjska regija sodi v naši republiki med najrazvitejša območja, medtem ko je za podravsko regijo značilna koncentracija industrije v Mariboru in okolici, na drugi strani pa dokaj nerazvite občine na območju Slovenskih goric in Haloz, ki sodijo celo med najmanj razvite v Sloveniji.

Gospodarsko sodelovanje med gospodarstvom omenjenih regij je sicer moč oceniti pozitivno, vendar pa so ovrta še boljšemu sodelovanju vse prevečkrat podjetniška obnašanja posameznih organizacij združenega dela.

Na razširjeni seji sekretariata MS ZKS Kranj in Maribor, ki je bila v ponedeljek v Ormožu pod vodstvom sekretarjev MS ZKS Zdravka Krvina in Milana Kneževića in ob prisotnosti predstavnikov obeh medobčinskih gospodarskih zbornic, sekretarjev občinskih komitejev ZKS obeh regij, predstavnikov MS SZDL in MS ZKS, so ugotovili veliko število stičnih točk, ki dajejo osnovo za tesnejše in vsestransko sodelovanje gorenjske in podravske regije.

Gospodarsko gorenjske regije že danes zaposluje 30 odstotkov delovne sile iz ostalih območij Slovenije in Jugoslavije, zato je zainteresirano za območja, ki razpolagajo z odvečno silo in prav te je v podravske regije dovolj. Razen tega je v obeh regijah interes za tesnejše povezovanje posameznih vej industrije, na primer TAM Maribor — Železarna Jesenice in podobno. Podravska regija daje velik poudarek razvoju agroživlilstva, to pa je zelo zanimivo za Gorenjsko, ki teh možnosti nima.

Številne možnosti sodelovanja so tudi na področju visokega šolstva, elektrogospodarstva, okrepiti pa bo potrebno tudi sodelovanje na politični ravni. Vse omenjeno so le najosnovnejše stične točke, ki pa so dobile v razpravi dokaj širše obeležje. Stališča ponedeljkove seje bodo osnova za navezavo tesnejših stikov, ki jih bosta navežali v prvi vrsti medobčinski gospodarski zbornici, njihovo učinkovitost pa bodo preučili na enaki seji, ki bo v jeseni.

JB

O programu dela zborov

Predsedstvo skupščine občine Ptuj, je na seji prejšnjega sredo največ razprave namenilo predlogu programa dela zborov občinske skupščine za leto 1980, osnutek programa je bil že v javni razpravi v delegacijah in na sejah zborov, zato so pripombe in dopolnitve iz te razprave v predlogu upoštevane kolikor je bilo največ možno. Poleg tega pa so obravnavali še operativni program dela občinske skupščine za letošnje drugo trimesečje.

Med številnimi pomembnimi vprašanji, ki bodo na dnevnih rednih sej zborov, velja posebej omeniti oceno izvajanja delegatskega sistema in uresničevanje delegatskih odnosov. S to sejo bodo zbori skupščine občine Ptuj počastili tudi 70-letnico rojstva velikana naše socialistične revolucije Edvarda Kardelja.

F

POLŽEVA POT DO USTANOVITVE KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV OBČINE PTUJ

NEZAINTERESIRANOST ALI NEODGOVORNOST

Čeprav smo v ptujski občini z zaostankom nekaj let ponovno pričeli z organizirano akcijo za ustanovitev kluba samoupravljalcev, pa sedanji odziv podpisnikov samoupravnega sporazuma ni zadovoljiv. Pri tem pa je potrebno poudariti, da je ptujska edina občina v SR Sloveniji z nad 10.000 delavci, ki še nima kluba samoupravljalcev. Po podatkih občinskega sveta ZSS Ptuj je doslej sprejelo samoupravni sporazum o ustanovitvi kluba okrog 7000 delavcev.

V občinskem svetu ZSS Ptuj so zato ponovno opozorili podpisnike, da svojo nalogo izpolnijo, da bi lahko klub pričel delati že v mesecu aprilu letošnjega leta. Po slabem odzivu bi lahko sklepali, da

je večini malo mar za družbeno izobraževanje, za izmenjavo izkušenj iz neposredne samoupravljalke prakse, ki bi lahko v mnogočem pripomogla k reševanju perečih vprašanj, s katerimi se dnevno srečujemo. Podpis samoupravnega sporazuma podpisnika tudi nič ne »stane«, saj iz njega ne izhajajo materialne obveze.

Naloga ustanovitve kluba samoupravljalcev izhajajo iz sklepov 9. kongresa zveze slovenskih sindikatov in že po tej plati bi veljalo, da ga uresničimo. Tudi minuli občni zbori osnovnih organizacij so bili priložnost, da pregledamo uresničevanje sklepov minulega sindikalnega kongresa, pa žal tega v večini primerov nismo storili. MG

Organizirana skrb za razvoj inventivne dejavnosti

V letu, ko bijemo odločen boj za gospodarsko ustalitev, je še kako pomembno, kako bomo zastavili družbeno akcijo na področju širitve inventivne in raziskovalnega dela. Kljub vsem dosedanjim aktivnostim, ki smo jih vodili v občini, zlasti še v sindikatih, pa se le-ta razvija počasi, vendar vztrajno. V mnogih delovnih sredinah se borijo še z vrsto subjektivnih in objektivnih problemov, ki onemogočajo njen razvoj. Komisija za inventivno dejavnost pri občinskem svetu ZSS Ptuj je tako v okviru svojega delovnega programa že poskušala najti ustrezne oblike in metode dela, da bi za razvoj inventivnega dela vzpodbudili tudi tiste organizacije združenega dela, ki so dosedaj to dejavnost zanemarjale. V ta namen je organizirala pogovor že v kmetijskem kombinatu Ptuj, Mesokombinatu Perutnina, EKO — TOZD IMP Ptuj in drugje, vendar s konkretnimi rezultati v tem trenutku še ne razpolagamo. Po vsem pa bi kazalo, da bi odločneje zastavili aktivnost na področju inovacij v kmetijstvu.

Inventivno delo živi le v nekaj ptujskih OZD, najbolj uspešni so v TGA, Olgi Meglič in Agis-u, povsod druge pa le životarijo. V tovarni glinice in aluminija „Boris Kidrič“ v Kidričevem so po podatkih imeli v lanskem letu 200 inventivnih predlogov, ki jih je predlagalo 117 inovatorjev. Prvi pravilnik o tehničnih izboljšavah so v TGA imeli že leta 1966, šele pet let kasneje pa so evidentirali prvi prijavljeni predlog. Gospodarska korist iz prijavljenih predlogov pa je bila različna, naj navedemo nekaj podatkov: leta 1974 je gospodarska korist znašala 1.411.571 dinarjev, leta

TGA KIDRIČEVO

1975 1.600.070 dinarjev, leta 1976 1.276.188 dinarjev, leta 1977 637.002 dinarjev, leta 1978 1.063.080 dinarjev in leta 1979 900.000 dinarjev. Podatki za leto 1979 še niso dokončni, ker niso zbrani še vsi učinki; pri tem pa je potrebno dodati, da so omenjene koristi dali po letih predlogi, ki so bili tudi sprejeti; iz leta v leto pa se je njihovo število spreminjalo.

V tovarni glinice in aluminija „Boris Kidrič“ Kidričevo stremijo za tem, da bi inventivno delo še bolj uspelo, zato so postavili vse temelje za nemoten razvoj. Sprejeli so samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za urejanje obveznosti in pravic iz naslova izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov in organizacijski predpis o množični inventivni dejavnosti. Letošnje aktivnosti pa so obogatili z „mesecem inovacij v TGA“, ki traja ves mesec marec in v okviru katerega bodo nagradili s posebnimi diplomami vse inovatorje, ki bodo v tem mesecu predložili inventivne predloge. Priprani so, da bodo letos zabeležili več predlogov, kot v lanskem marcu, ko jih je bilo 28.

Tako se bodo zaposleni po svojih močeh vključili v aktivnosti ob 30. marcu — dnevu inovatorjev ptujske občine, ko bomo organizirali posvetovanje v Dolanah. MG

Prišli smo v Ptuj! Obiščite nas —

pomagali vam bomo urejati
vaše denarne zadeve.

NAŠ NASLOV: Prešernova 1

Bi radi le kakšno informacijo
o deviznem varčevanju
ali vodenju žiro in tekočih računov?

Morda potrebujete strokoven
nasvet za najetje posojila?

Pokličite nas!

Številka našega
telefona je 771 781

Kdaj boste prišli?

Pridite danes, jutri, pojutrišnjem...
Pridite kadarkoli ob delavnikih
med 7 in 18 uro ali
ob sobotah med 7 in 11 uro.

DÓBRODOŠLI!

JUGOBANKA

Ponosni na uspehe zadnjih let

Delovni in ostali pogoji v ptujski Delti pred združitvijo z Labodom niso bili najboljši. — temu primerni pa tudi poslovni rezultati, ki jih je ta kolektiv dosegal. Danes pa smo lahko vsi skupaj veseli rezultatov, ki jih marljivi delavci Delte dosegajo tako na investicijsko gospodarskem kot na samoupravnem področju. O lanskeletnih poslovnih rezultatih in položaju Delte v DO Labod Novo mesto nas bo uvodoma seznanila direktorica TOZD v Ptuj Dragica Novakova:

«Lani smo z zadnjo fazo izgradnje proizvodnih prostorov dokončno uresničili naš razvojni načrt, ki smo si ga zastavili ob vključitvi v delovno organizacijo Labod. Z novozgrajenimi prostori smo pridobili 125 novih delovnih mest v neposredni proizvodnji.

V ptujski občini nimamo na voljo usposobljenih ustreznih kadrov — šivilj, zato si jih tudi sami priučujemo. Z usposabljanjem po skupinah smo pričeli lani septembra in pričakujemo, da bomo to prvo fazo opravili do meseca aprila. Stroške usposabljanja pokrivalo izključno iz svojih sredstev. Razumljivo pa je, da nove delavke tudi po tem, ko se naučijo kvalitetnega šivanja določenih faz, še nekaj časa ne morejo dosegati zahtevanih normativov časa izdelave.

S tem uvodom sem želela povedati, da se je poslovanje lani in se bo tudi letos odvijalo v nekoliko drugačnih pogojih kot bi se sicer v povsem normalnih okoliščinah. Kljub temu pa je kolektiv Delte dosegel v preteklem letu zadovoljljive poslovne uspehe v primerjavi za drugimi TOZD konfekcije v Sloveniji in v primerjavi z ostalimi TOZD v okviru Laboda.

Celotni prihodek smo dosegali s 130 milijoni dinarjev in je bil v primerjavi s prejšnjim letom višji za 28 odstotkov, dohodek in čisti dohodek pa za 20 odstotkov. Tako je bil ostanek čistega dohodka za poslovni sklad in rezerve nekaj prek 5 milijonov dinarjev. Tudi planske naloge za preteklo leto smo tako po količini kot po vrednosti dosegli in celo presegli. Od skupno proizvedenih 1.200.000 srajc smo prodali na tuje tržišče kar 53 odstotkov.

Tako kot v drugih TOZD tekstilne konfekcije so tudi pri nas zaradi težjih pogojev ustvarjanja dohodka osebni dohodki sorazmerno nižji od povprečnih OD v gospodarstvu in so znašali 5.470 dinarjev v letu 1979 na zaposlenega. Pri tem pa je potrebno povedati, da smo delavci zelo racionalno izkoriščali razpoložljivi delovni čas.

Povprečna odsotnost z dela zaradi bolniških izostankov vključno s porodniškimi dopusti in nego družinskih članov je znašala lani le 10 odstotkov od skupnega razpoložljivega časa. To je v primerjavi z drugimi — izrazito ženskimi kolektivi izredno nizko. Prav tako so dosegli naši delavci iz redne zaposlitve — brez novih delavcev, povprečno 111 odstotkov zahtevanih normativov časa izdelave.

Za 88 odstotkov vseh nalog in opravil uporabljamo konkretna merila za individualno ugotavljanje količine in kvalitete dela. Tudi delavci v režiji so vezani na učinke proizvodnje in realizacije, njihovi osebni dohodki pa so odvisni od uspešnosti posameznika na osnovi merjenja količine, kvalitete, gospodarnosti in izrabe delovnega časa. Ob delitvi smo si tudi rezervirali potrebna sredstva za skupno porabo za tekoče leto, razen za prehrano, ki jo smo tudi letos še pokrivali iz tekočega uohodka.

Glede položaja Delte v DO Labod bi lahko rekla, da se vseh šest proizvodnih TOZD ter TOZD Commerce in DSSS enakopravno sporazumevamo o vseh bistvenih vprašanjih skupnega pomena. Delta je v okviru Laboda največja TOZD po številu zaposlenih in seveda tudi po obsegu poslovanja. Pogoje dela imamo več ali manj izenačene, v Ptuj pa imamo še to prednost, da ni velike fluktuacije delovne sile, kar pomeni tudi večjo produktivnost in uspešnost.

Z ozirom na lansko razširitev delovnih prostorov ste povečali dosedanje zmogljivosti z dodatnimi zaposlitvami — predvsem žensk. Kakšne rezultate beležite v tem kratkem času?

«Že uvodoma sem rekla, da gre za dodatno zaposlitev 125 delavcev v

neposredni proizvodnji s čimer se bo skupno število zaposlenih v Delti povečalo na 550, po usposobitvi kadrov pa proizvodnja za 30 odstotkov. V letošnjem letu smo namreč načrtovali povprečno doseganje storilnosti novih delavcev s 57 odstotki. Normalne učinke teh delavcev pa pričakujemo že v letu 1981, ker se je večina novih delavk že resno vključila v delo in v življenje kolektiva, zato sem prepričana, da načrtovani uspeh ne bo izostal.»

Gotovo je tudi pred vašo TOZD še nekaj neizpolnjenih načrtov. — kakšni so in katerih področij se najbolj dotikajo?

«Načrti, — veliko je želja in vseh niti načrtovati ne moremo. To kar sami načrtujemo v večini tudi izpolnimo. Predvsem pa si želimo izboljšanje ekonomskega položaja tekstilne industrije, kar bi nam omogočilo, da bi ob primernih rezultatih dela izboljšali tudi osebni in družbeni standard delavcev.»

V našem pogovoru so sodelovale: Dragica Novak, Marija Magdič, Cirila Ivčetič in Zlatka Pevec. /fot: mš/

V Delti poznajo tudi druge oblike stimulacije delavcev in aktivnosti. Ena izmed pomembnih stimulacij delavcev v tej TOZD je tudi vsakoletno ocenjevanje in nagajevanje najboljših delavcev, samoupravljalcev in drugih, ki so se s svojim delom v proizvodnji ali na ostalih področjih posebej odlikovali. Marijo Magdičevno smo zaprosili, da nam pove, koliko delavcev je v Delti že dobilo tako priznanje in kdaj so ga uvedli.

«Doslej je 17 delavcev dobilo priznanje za dosežene uspehe pri delu, na področju družbenopolitične dejavnosti in samouprave ali pa kot najboljši mladinci. Letos smo taka priznanja podelili petim delavcem, to obliko nagajevanja pa smo uvedli pred tremi leti. Pred tem pa smo po enakih merilih izbirali najboljše delavce, ki so se vsako leto udeležili nagradnega strokovnega potovalja skupaj z ostalimi najboljšimi delavci vseh TOZD.

Najboljše delavce izbiramo po več kriterijih, kot je odnos do dela, do sredstev za delo, do družbenopolitične aktivnosti in samoupravljanja. Prav tako odnosov dosedaj uspešnih samoupravnih odločitev. Tudi doseganje delovnega rezultata izražene v normi je eden od pogojev za tako priznanje.

Letos smo izbirali najboljše delavce v vsaki izmeni in naj ob koncu še povem, da so vsi nagajeni delavci doslej, ostali aktivni na vseh področjih.»

Bi nam lahko na kratko predstavili še ostalo družbenopolitično aktivnost v TOZD, kulturno in športno rekreacijsko dejavnost, skratka vse tisto za kar je poskrbljeno izven delovnega procesa, pa vendar je neločljiv del sredine v kateri združuje svoje delo 550 delavcev, je bilo vprašanje za Zlatko Pevec:

«Ostalo aktivnost v TOZD Delta lahko predstavimo v okviru družbenopolitičnih organizacij in sicer na področju povezovanja s KS, pri delovanju samoupravnih interesnih skupnosti in drugih. Predvsem mladi se zavzemamo in skušamo vzpostaviti stike s krajevno skupnostjo, z osnovnimi organizacijami mladih v sosednjih delovnih organizacijah ter s ciljem sodelovanja na kulturnem in športnem področju. Vse DPO imajo razumevanje do aktivnosti člana izven delovnih obveznosti, jih vzpodbujajo in usmerjajo.

Kulturno in športno rekreacijsko delovanje je oblika aktivnosti vseh članov TOZD. Delavci se lahko poslužujejo knjig v naši knjižnici, lahko se vključijo v društva, ki deluje v TOZD. Najbolj množično pa je strelsko društvo ter gasilci.

Z izgradnjo III. faze tovarniških prostorov smo izgubili prostor za delovanje sekcije v malem nogometu in rokometu. Upamo, da se nam bo to že v letošnjem letu na pomlad uresničilo in da bomo te aktivnosti ponovno oživel. Zlasti z vključitvijo novih mladih delav v naš kolektiv bo potrebno te aktivnosti še pomnožiti in izboljšati, boljše pa bo lahko tudi delo v folklorni in šahovski sekciji.»

Ob letošnjem mednarodnem prazniku žensk, ki smo mu dali predvsem delovno obeležje, je v ptujski Delti tekla beseda še o ženski — ženi, materi in delavki. Cirila Ivčetič nam je takole na kratko orisala nekaj bistvenih težav s katerimi se tak ženski kolektiv srečuje:

«Problemov je veliko. Da bi lahko razumeli položaj zaposlenih delavcev v naši TOZD, moramo povedati, da smo si zelo blizu v problematiki vsi, ki smo zaposleni v tekstilni industriji. Čeprav delamo v tako imenovani lahki industriji, so pogoji dela velikokrat težji kot marsikje drugje.

V neposredni proizvodnji za šivalni stroj delajo izključno ženske. delo je normirano. Pogosto pa se spreminja tudi tehnologija, ki mora upoštevati vse večje modne zahteve. To in pogosta odsotnost delavk zaradi maternstva povzroča pogoste menjave delovnih operacij. To zahteva tudi dodatni napor delavk. Vsaka minuta je dragocena, za takšno intenzivno delo pa prejemajo nižje osebne dohodke kot v drugih dejavnostih gospodarstva.

Zaposlena žena ni le proizvajalka, ampak tudi samoupravljalica, družbenopolitična delavka, mati in gospodinja. — kar ji nalaga še dodatno breme in mora biti zelo iznajdljiva, da bi v teh časovni stiski kar najbolje opravila vse svoje dolžnosti, zato je tudi pomembno kako imamo rešene probleme v zvezi z varstvom naših otrok. — Zelo malo nas je, ki se lahko poslužujemo organiziranega varstva svojih otrok v vzgojnovarstveni ustanovi. Prvič — zaradi premajhnih zmogljivosti vrtcev, drugič pa zaradi izmenskega dela v naši TOZD.

Pomemben je tudi čas, ki ga delavka izgubi s prihodom in odhodom na delo in z dela. V nekaterih smereh še vedno nimajo organiziranih prevozov z avtobusi po končani zadnji izmeni ob deseti uri zvečer. Močno nas pesti tudi ozka Rogozniška cesta, ker smo mnogi vezani še na prevoz s kolesi.

V našem kolektivu je močno prisotna tudi stanovanjska problematika in ob vsem tem vse sile v TOZD od samoupravnih organov do DPO in vodstvo tozda prislusnejo problemom posameznikov in jih skupno v okviru možnosti tudi rešujemo.

Praznik žensk pri nas ni priložnost, ki bi jo hoteli izrabiti za doseg boljše položaja ženske v družbi, temveč možnosti, da se s ponosom spominjamo vseh doseženih uspehov v našem delu in da z vsakoletnim opozorilom na pomanjkljivosti prepočasnega reševanja vprašanj otroškega varstva, celodnevne sole in ostalih problemov s katerimi se srečujemo — spreminjamo tudi odnose v družbi.» mš

ŠIRITEV BANČNE MREŽE

V KBM — Poslovni enoti Ptuj posvečajo posebno skrb zadovoljevanju potreb občanov po vseh vrstah bančnih storitev. Tako so v zadnjem obdobju odprli več agencij izven mestnega območja. Nova agencija je tako zrastle tudi v Juršincih; odprli so jo v sredo, 5. marca. V njej bodo občani lahko zadovoljili vse potrebe po bančnih uslugah. Agencija bo poslovala dvakrat tedensko in sicer ob sredah in petkih; po potrebi pa tudi večkrat tedensko.

Zaradi vedno večjega povpraševanja občanov po bančnih storitvah so v ptujski banki razširili mrežo tudi na ožjem mestnem območju. Že v začetku preteklega leta so odprli novo popolno ekspozituro na Titovem trgu 10 v Ptuj, vendar ugotavljajo, da se občani v dovoljni meri ne poslužujejo uslug v njej. Običajno iščejo usluge v tej ekspozituri občani, ki želijo hitro in kakovostno uslugo. Varčevanje s časom pa je v tem stabilizacijskem času nujna potreba. MG

Ustanovljeno zdravniško društvo Ptuj—Ormož

Slovensko zdravniško društvo že obstaja 117 let. Podružnica Ptuj pa je bila ustanovljena leta 1949. Od leta 1946 naprej se je slovensko zdravniško društvo polagoma organiziralo v vseh večjih zdravstvenih centrih. Ustanovljene so bile podružnice Slovenskega zdravniškega društva, katerih je danes že 13. Ustanovljene so bile tudi različne strokovne sekcije, in danes jih imamo že 50.

Ptujška podružnica Slovenskega zdravniškega društva obstaja torej že 32 let in kolikor je razvidno iz arhiva, od takrat naprej aktivno deluje. Delovanje zdravniškega društva je bilo javnosti manj poznano, saj se je pretežno udeleževalo samo na strokovnem druženju, družabnem ter stanovskem področju. Prek centralnega glavnega odbora v Ljubljani je prenašalo svoje probleme in štirje kongresi slovenskih zdravnikov so se posledično družili in organom oblasti, istočasno pa vedno obravnavali aktualna strokovna področja.

Slovensko zdravniško društvo izdaja Zdravstveni vestnik, ki je lansko leto praznoval svoj jubilej — 50-letnico izhajanja. Njegovo poslanstvo je bilo za slovenske zdravnike izredno, saj je bil odsev vseh dogajanj, tako v zdravstveni službi, na naši medicinski fakulteti in je prinašal strokovne članke, ki so bili zrcalo naše neprekinjene strokovne rasti.

Delovanje zdravniškega društva smo morali uskladiti z zakonom o društvih, ki predvideva decentralizacijo društev. Družbene organizacije in združenja občanov naj izražajo interese svojega članstva ter delujejo kot konstruktivni

del SZDL in političnega sistema v celoti v družbeno politični skupnosti, kjer delajo. Tako smo na občnem zboru 22/2—1980 ustanovili zdravniško društvo Ptuj—Ormož, sprejeli statut in druge sklepe, ki so potrebni, da bo tako odločitev lahko sprejel in potrdil V. kongres slovenskih zdravnikov 16. in 17. maja 1980 v Čateških toplicah. Trinajst dosedanjih podružnic bo od V. kongresa naprej združenih v zvezo: „Slovensko zdravniško društvo“.

Občni zbor, ki je bil ustanovni, je potekal po ustaljenem dnevnem redu. Takoj po izvolitvi delovnega predsedstva, katerega je vodil dr. Jože Petrovič, smo počastili spomin umrlih kolegov: dr. Vinka Brenčiča, dr. Antona Bezjaka in se spomnili tudi obletnice smrti tov. Edvarda Kardelja.

Občni zbor smo izkoristili tudi za to, da smo izročili plakete združenja otroških zdravnikov Jugoslavije, katere je združenje podelilo na 11. kongresu v Sarajevu 1979 in ob 50-letnici obstoja združenja v znak zahvale in priznanja zaslužnim zdravnikom. Te plakete sta prejela člana naše podružnice, že upokojena otroška zdravnik dr. Ljuba Neudauer in prim. dr. Aleksander Poznik. To priznanje je izredno pomembno, saj se delo naših zdravnikov cenijo v okviru tako eminentne organizacije otroških zdravnikov za območje celotne Jugoslavije in sta dve od treh podeljenih za Slovenijo, dobila naša člana. Njima tudi še posebej čestitamo!

Nadalje je prejel priznanje Slovenskega zdravniškega društva za svoje aktivno delo v naši podružnici dr. Franc Rakuš, za aktivno delo v odboru pa je dobil spominsko darilo ob

odhodu na novo službeno mesto tudi dr. Marko Demšar.

Na občnem zboru smo se spomnili tudi vseh, ki so v preteklem letu praznovali življenjske jubileje in jim iskreno čestitali ter orisali njihovo delo in jim poklonili skromna spominska darila — knjige.

80-letnico je praznoval dr. Jurij Čarf iz Ormoža. Njegovo delo in življenje je orisal dr. Božidar Radoš.

70-letnico je slavil prim. dr. Karl Praunseis, njegovo življenjsko delo je prikazal dr. Toš, prečital pa ga je prim. dr. Mitja Mrgole.

60-letnico je obhajal prim. dr. Andrej Lušicky, njegovo življenjsko delo je opisal prim. dr. Mitja Mrgole.

50-letnico sta slavila dr. Jožica Suhadolnik in dr. Egidij Habič, čestital jima je dr. Jože Petrovič.

Na občnem zboru smo sprejeli tudi nove člane Slovenskega zdravniškega društva.

Našega občnega zbora se je udeležil tudi predsednik občinske konference SZDL Ptuj, Franc Zdravce, ter aktivno sodeloval v razpravi in čestital staremu odboru za odlično organizacijo 116. občnega zbora v Ptuj, novemu odboru pa želel uspešno delo.

Upamo in želimo, da bo novi odbor uspel mobilizirati vse zdravnike, da se včlanijo v zdravniško društvo ter aktivno sodelujejo tako v društvu kot v samoupravnih organih in samoupravnih interesnih skupnostih.

doc. dr. Jože Neudauer

S SEJE PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SVETA ZSS PTUJ

Evidentirani kandidati za vodstvo občinskega sveta v Ptuj

Predsedstvo občinskega sveta ZSS Ptuj je na seji v preteklem tednu potrdilo evidentirane kandidate za vodstvo občinskega sveta, o tem pa bo v najkrajšem času stekla tudi javna razprava v vseh sindikalnih sredinah. Na temelji predhodnih dogovorov in razprav v republiškem svetu, medobčinskem svetu ZSS za Podravje, koordinacijskem odboru za kadrovska vprašanja pri občinski konferenci socialistične zveze Ptuj ter v smislu demokratizacije odnosov in kolektivnega dela ter odgovornosti in statutarne sklepa ZSS, sprejetega na 1. konferenci slovenskih sindikatov, se tako predlaga, da se za predsednika občinskega sveta ZSS Ptuj evidentira Janko Mlakar, dosednji predsednik občinskega sveta z enoletnim mandatom. Franca Klemenčiča, dosednjega podpredsednika občinskega sveta za sekretarja občinskih odborov delavcev posameznih dejavnosti z dvoletnim mandatom in Danila Mastena, dosednjega sekretarja občinskega sveta, ponovno za sekretarja, prav

tako z dvoletnim mandatom.

Predsedstvo občinskega sveta pa bi v bodoče štelo 15 članov s tem, da bo v njem zagotovljeno kolektivno delo in odgovornost tako, da bodo posamezni člani predsedstva prevzeli naloge na posameznih področjih ter bo s tem zagotovljena skupna odgovornost predsedstva kot kolektivno izvršno-političnega organa. V skladu z usmeritvami republiškega sveta za pripravo volilnih sej občinski svetov ZS se tudi predlaga, da bi se naj število članov občinskih svetov prilagodilo številu članov sindikata. Po tem predlogu bi naj občinski svet v Ptuju štel 50 članov.

V občinskem svetu ZSS Ptuj že pripravljajo podrobno analizo izvedbe občinskih zborov osnovnih organizacij sindikata po posameznih dejavnostih, o kateri bo predsedstvo razpravljalo na eni prihodnjih sej; takrat bo tudi sprejelo celovito oceno le-teh. Prve ocene pa kažejo, da so bili občni zbori po programu izpeljani v 160 osnovnih organizacijah sindikata;

izvedenih pa je bilo tudi 11 konstituiranih sej konferenc osnovnih organizacij sindikata. V obdobju občinskih zborov osnovnih organizacij sindikata je prišlo do samoupravnih in organizacijskih sprememb v kmetijski dejavnosti in v skupnosti organizacij družbenih dejavnosti (SO Ptuj) tako, da se je število osnovnih organizacij povečalo od 148 na 160. Sama ocena izvedenih občinskih zborov je različna od dobro do slabo izpeljanih, medtem ko so bile vsebinske in kadrovske priprave nanje mnogo kakovostnejše kot v preteklih letih. V vodstvih osnovnih organizacij sindikata pa je prišlo do velikih sprememb, saj se je okrog 75 odstotkov osnovnih organizacij odločilo za nova vodstva. Kritično je predsedstvo ocenilo vključevanje delavcev v same razprave na občinskih zbora. Glede na to je predsedstvo predlagalo, da bi se v bodoče odločali za spremeni potek občinskih zborov in bi vsa delo usmerjali v sindikalne skupine; občni zbori pa bi bili organizirani po delegatskem sis-

temu in podobno.

Če bi vsebinsko analizirali razprave na občinskih zbora bi ugotovili, da je bilo premalo pozornosti posvečene delitvi po delu in rezultatih dela, dohodkovnim odnosom, vlogi sindikata v krajevni skupnosti, planiranju, delavski kontroli in drugim aktualnim vprašanjem sindikalnega delovanja. Na drugi strani pa je bilo več razprave posvečene rekreativni in športni dejavnosti zaposlenih in tudi bolniškim izostankom z dela, pri katerih pa so iskali le zunanje krivice.

Po uspešno opravljenih občinskih zbora osnovnih organizacij sindikata so sedaj na vrsti skupščine občinskih odborov sindikata posameznih dejavnosti, ki se morajo biti zaključene do 31. marca. Predsedstvo občinskega sveta ZSS se je ob tem opredelilo, da bi imeli posamezni občinski odbori od 7 do 15 članov s tem, da bi bili le-ti tudi odgovorni za delo v posameznih osnovnih organizacijah sindikata. Mg

LENART V SLOVENSKIH GORICAH

IZVOLILI NOVO VODSTVO

Na zasedanju skupščine občine Lenart v Slovenskih goricah so delegati soglasno izvolili novo vodstvo skupščine za predsednika izvršnega sveta skupščine občine Lenart je bil izvoljen Edo Zorko, dosednji načelnik oddelka za gospodarstvo in finance, za podpredsednika izvršnega sveta Iva Jemenjšek, za tajnika pa so izvolili Janeza Ritovca. Izvršni svet skupščine občine Lenart sestavlja 11 članov, med katerimi so znani družbeno-politični delavci občine Lenart.

Na seji skupščine so sodelovali tudi drugi družbeni politični delavci, med njimi tudi predsednik skupščine občine Lenart Božo Tuš, ki je dosedanjemu predsedniku izvršnega sveta Franju Muršcu izročil knjižno darilo in se mu zahvalil za prizadevanje pri razvoju občine Lenart. Prav tako je zahvalo izrekla sekretarka občinske konference ZKS Lenart, Jelka Firbas.

Novi predsednik izvršnega sveta skupščine Lenart Edo Zorko, je na seji povdaril, da bodo v letošnjem letu največ pozornosti namenili razvoju industrije, kmetijstvu in zaposlovanju strokovnih kadrov.

Janez Lorber

Hkratni viri

V torek, 4. marca 1980 je bilo drugo predavanje v centru srednješolskega usmerjenega izobraževanja, ki ga je organiziralo Zgodovinsko društvo Ptuj.

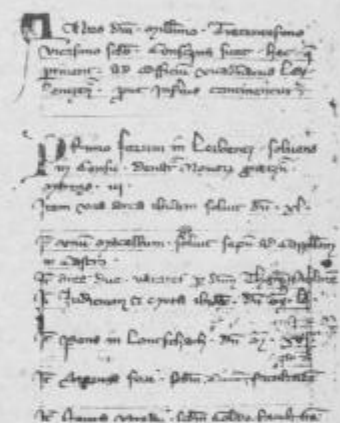
Predaval je dr. Jože KOROPEC, redni profesor na Pedagoški akademiji v Mariboru, znan mnogim zgodovinarjem kot njihov predavatelj, še bolj pa znan po svojih tehničnih prispevkih o naših krajih in ljudeh v srednjem veku. Pedagoško in znanstveno delo sta nujno povezani, to dr. Koropec uresničuje s svojim neumornim proučevanjem virov po domačih in tujih arhivih in ustanovah. Svoja dognanja posreduje slušateljem in javnosti, predvsem v časopisu za zgodovino in narodopisje.

V uvodnem delu sta sodelovali dijakinja: Danica Petrovič in Nevenka Gerl. Iz enega od pomembnih virov za zgodovino ustoličevanja koroških vojvod, Otokarjeve rimane kronike iz 14. stol. smo slišali tisti del, ki govori o samem obredu ustoličevanja, in o času pokristjanjevanja Prešernov Uvod h Krstu pri Savici.

Dr. Koropec je 30 poslušalcem najprej razložil sam naslov predavanja in sicer: Najstarejši hkratni viri za zgodovino Slovencev. Poudarek je bil na besedi HKRATI. Predavatelju je na povsem izviren način uspelo prikazati tiste najstarejše vires za zgodovino Slovencev, ki prvi prikazujejo množice. To so URBARJI, DAVČNI SEZNAMI in MATIČNE KNJIGE. Urbarje je predstavil samo za čas do leta 1500, od tega časa jih je na Slovenskem 125. Zelo plastično je „bral“ urbarje, oz. razlagal o dajatvah, o številu prebivalcev, o oblikovanju imen in priimkov o nastanku in razvoju krajevnih imen, o vrstah dajatev. Davčni sezname so zajeli že širši krog ljudi, saj so zajeli vse odrasle ljudi, ne le gospodarje. Za 16. stol. je za slovensko ozemlje 7 takih seznamov. Ti sezname nam

razkrivajo v veliki meri tudi takratno poklicno strukturo.

V tretji skupini pa nastopajo vse kategorije ljudi, se pravi moški, ženske in otroci. Vendar so ti viri za starejši čas redki. Z zanimivim načinom podajanja je predavatelj dosegel pri poslušalcih precejšnje sodelovanje, ki se je poglobilo po

Prva stran Salzburškega urbarja za posest okoli Ptuja iz leta 1322. Original se nahaja v Stajerskem deželni arhivu v Gradcu, fotokopija pa v Zgodovinskem arhivu v Ptuj (FTK, 7., 10., 7.686).

predavanju, ko so posamezniki postavljali vprašanja v zvezi z vračanjem našega arhivskega gradiva iz tujih arhivov, o načinu ugotavljanja starosti dokumentov, o populaciji v srednjem veku.

V imenu ZGODOVINSKEGA DRUŠTVA PTUJ prisrčna hvala predavatelju, dijakinja Petrovičevi in Gerlovi in seveda mentorici Branki Bezjak-Glazer in tov. Počtniku.

Poslušalci so bili zadovoljni s predavanjem, med njimi je bilo vse premalo dijakov, za katere je bila tema še najbolj aktualna.

Prof. Kristina Šamperl

S SKUPŠČINE SAMOUPRAVNE KOMUNALNE SKUPNOSTI OBČINE PTUJ

Ocena razvojnih možnosti še nedodelana

Na skupščini samoupravne komunalne skupnosti občine Ptuj, ki je zasedala konec februarja letos so delegati po običajnem dnevnem redu najprej potrdili sklepe prejšnjega zasedanja, zatem poročilo o delu izvršnega odbora skupnosti med dvema zasedanja in se na to dalj časa zadržali pri obravnavi finančnega plana in programa dela skupnosti za leto 1979. Iz realizacije finančnega programa je razvidno, da je bil plan prihodkov v samoupravni komunalni skupnosti realiziran s 94-odstotki, v samoupravni enoti za upravljanje in razpolaganje s stavbnim zemljiščem pa s 111-odstotki ali v 99-odstotkih za skupni finančni načrt. Skupna finančna realizacija je tako znašala 63.933.007 dinarjev, od tega so bili prihodki v SKS 43.822.661 dinarjev in v enoti 20.110.745 dinarjev. Odhodki so bili v SKS 45.689.830 dinarjev in v enoti 16.770.819 dinarjev; kot celota so bili odhodki realizirani z 97-odstotki.

Sredstva skupnosti pa so namensko trošili za funkcionalne obveznosti, za razvoj vodovodnega omrežja po samoupravnem sporazumu, za vzdrževanje komunalnih objektov in naprav skupne rabe, za razvoj vodovodne mreže, razvoj kanalizacijske mreže, razvoj komunalnih objektov in naprav skupne rabe. Za te namene so se rabila sredstva samoupravne komunalne skupnosti. Iz sredstev enote za upravljanje in razpolaganje s stavbnim zemljiščem pa se je financirala izgradnja komunalnih objektov in naprav individualne rabe v stanovanjskih soseskah, nakup nezazidalnih stavbnih zemljišč in komunalna oprema stavbnega zemljišča. V okviru komunalne skupnosti so bile v preteklem letu načrtovane investicije v predračunski vrednosti 19.307.732,85 dinarjev, ker

pa še niso v celoti zaključene, ni končnega poročila o njihovi realizaciji. Gre pa za investicije primarni vod Cirkulane, kolektor za gradom, vodohram Rogoznica, vodovod industrijske cone, vodohram Borl in telefonska kanalizacija Ptuj.

Skupščina je ob tej priložnosti potrdila še predlog programa dela in finančnega načrta za izvedbo programa samoupravne komunalne skupnosti občine Ptuj v letu 1980 in predlog plana stroškov upravljanja samoupravne komunalne skupnosti za leto 1980. Ta program je usklajen s temeljni plana izvajanja družbenega plana občine Ptuj v obdobju 1976—1980 v letu 1980 ter ostalimi planskimi dokumenti in razpoložljivimi sredstvi. Planske naloge, ki jih bodo izvajali v letu 1980 na področju komunalnega gospodarstva so vredne blizu 50 milijonov dinarjev.

Delegati so potrdili tudi predlog višine prispevka ob priključkih na vodovodno in kanalizacijsko omrežje v občini Ptuj ter se seznanili z oceno razvojnih možnosti komunalnega gospodarstva občine Ptuj v obdobju 1981—1985, ki pa je še presplošna in jo bo potrebno glede na potrebe še dopolniti. Komunalno gospodarstvo v ptujski občini kljub določenemu napredku v zadnjih obdobjih zaostaja za razvojem ostalih gospodarskih dejavnosti v občini, zato bo temu vprašanju nujno posvetiti posebno pozornost in v skladu s tem tudi pospešiti njen razvoj. Nevzdržno je namreč, da komunalno gospodarstvo ne zagotavlja niti sredstev za enostavno reprodukcijo; to pa vpliva na določeno nazadovanje ostalega razvoja.

MG

Problemi žensk so problemi celotne družbe

Kljub prizadevanjem, da v naši družbi damo mednarodnemu prazniku žensk širše obeležje, so v mnogih delovnih organizacijah, tozdr in drugih organizacijah izkoristili praznik zato, da so se sodelavkam oddolžili z bolj ali manj bogatimi darili, jim dali prosti dan ter priredili zabave — vse to stabilizacijskim prizadevanjem navkljub.

Na nekaj pa so mnogokje pozabili, na številne družbene probleme, med katerimi izstopajo specifični ženski problemi in prav je, da nanje opozorimo vsaj ob prazniku, kakršen je 8. marec.

Ženske so aktivno prisotne v našem družbenem življenju, delegacijah, društvih, sindikatih, zvezi socialistične mladine, socialistični zvezi in tako dalje. Ta aktivnost pa še vedno ni dovolj množična, še vedno je premalo žensk v vodstvih, na najodgovornejših mestih v našem družbenem sistemu, v delovnih organizacijah in tako dalje. Redke so ženske v vodstvih krajevnih skupnosti, interesnih skupnostih in drugje, pa čeprav tiste redke zelo uspešno in nadvse odgovorno opravljajo svoje delo. Kje so vzroki, da se na tem področju ženske premalo uveljavljajo, in vzroki, da še vedno delimo poklice na ženske in moške? Morda je

temu kriva še vedno prisotna patriarhalna miselnost o »hišnem gospodarju«?

Morda je vsemu omenjenemu krivo dejstvo, da še nimamo urejenega otroškega varstva za vse

Franc Zdravce: »Problemom ženske moramo posvečati mnogo več pozornosti!«

otroke, čeprav se tudi tiste ženske, ki imajo to urejeno le redko oolajočo za pomembne družbene funkcije?

Vzroke za tako stanje bi morali ugotoviti v vsaki krajevni sku-

pnosti, temeljni organizaciji združenega dela, skratka v vseh sredinah in razmiseliti kaj storiti, da se to stanje popravi.

Z delitvijo dela na ženske in moške poklice še vedno dopuščamo, da dela večina na delih, ko so slabše nagajevana. V gospodarstvu dela na primer le 29 odstotkov žensk in še to večina na prej omenjenih delovnih mestih.

8. marec naj bi bil povod za natančno analiziranje vzrokov, ki ženski v naši družbi še vedno ne dajo mesta, ki ji gre. Najprej so dolžni o tem razpravljati sveti za vprašanja družbeno-ekonomskega in političnega položaja žensk pri KK SZDL, kadrovske organi v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela. Gotovo bo to za ženske v naši družbi neprimerno bolj pomembno, kot v uvodu omenjene »enodnevnne pozornosti«.

V sestavku so uporabljene ugotovitve Franca Zdravce, predsednika OK SZDL, ki jih je v podlago razgovoru, ki ga je v počastitev mednarodnega dneva žensk organiziral Svet za družbeno ekonomski in politični položaj žensk, pri predsedstvu OK SZDL Ptuj. Razgovora so se udeležile predsednice sekcij za družbeno aktivnost žensk v KS in najaktivnejše družbeno-politične delavke v občini Ptuj.

JB

POŽARNA SKUPNOST OBČINE PTUJ

Požarna varnost skrb nas vseh

Z namenom, da uresničijo svoje in družbene interese ter potrebo po varstvu pred požarom in drugimi naravnimi nesrečami in da pospešijo razvoj družbene samozastite na tem področju, so delavci in delovni ljudje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter krajevnih in drugih skupnostih in delovni ljudje, ki delajo s sredstvi v lasti občanov, skupaj z delavci in člani gasilskih organizacij ustanovili samoupravno interesno skupnost za varstvo pred požarom v občini Ptuj.

V okviru samoupravne interesne skupnosti imajo delovni ljudje in občani naslednje naloge:

- da ugotavljajo in vsklajujejo potrebe,
- da oblikujejo politiko razvoja požarnega varstva,
- da sprejemajo program varstva pred požarom in skrbijo za njihovo uresničitev,
- da združujejo sredstva in opravljajo druge naloge s področja varstva pred požarom.

Zraven teh nalog delovni ljudje in občani v okviru samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom realizirajo temeljno določilo zakona o varstvu pred požarom in sicer, da delovni ljudje in občani o organizacijah združenega dela in drugih organizacijah ter v krajevnih in drugih skupnostih imajo pravico in dolžnost, da na temelju družbene samozastite varujejo pred požarom družbeno premoženje ter življenje in premoženje občanov.

Tem temeljnim določilom sledi samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom že od ustanovitve od leta 1975. Na področju varstva pred požarom je bilo v tem času opaziti viden napredek, saj je dejavnost varstva pred požarom tudi posebnega družbenega pomena in je kot takšna imela vso podporo družbeno političnih organizacij, pomembnosti dejavnosti požarnega varstva se zavedajo tudi delovni ljudje in občani, vendar se ta zavest izraža bolj v pripravljenosti financiranja dejavnosti varstva pred požarom, kot pa v tem, da je potrebno požarno varnost razvijati pri nas vseh.

Pravica, da ima zagotovljeno požarno varnost vsak delovni človek in občan ima za posledico tudi dolžnost, da vsak delovni človek in občan tvorno pripomore, ne samo finančno, k razvoju požarnega varstva. Z drugo besedo, tudi dejavnost varstva pred požarom je del družbene samozastite in jo je takšno potrebno čim bolj podružbljati.

O teh zadevah je tudi skupščina Požarne skupnosti, občine Ptuj, ki se je sestala na redni seji 5. marca razpravljala in sklepala. Program razvoja varstva v občini Ptuj za leto 1980 je namreč ves prepleten z nalogami in ukrepi, ki imajo glavni namen okrepiti požarno varnost v naši občini. Pri tem pa je zraven gasilski organizaciji dan velik povdarek vključevanja vseh delovnih ljudi in občanov v proces podružbljanja in krepitevi dejavnosti varstva pred požarom.

Naj naštejemo le nekaj najvažnejših nalog za širitev dejavnosti varstva pred požarom med delovne ljudi in občane:

1. Gasilski organizacija bo organizirala strokovna predavanja za občane po gasilskih domovih. Na predavanjih bo tekla beseda o požarnih in drugih nevarnostih pri rokovanju s plini, lahko vnetljivimi tekočinami in drugimi lahko vnetljivimi materiali ter kako preprečiti požare in kako začetne požare pogasiti.
2. Širiti znanja s področja požarnega varstva med šoloobvezno mladino v obliki predavanj in v obliki krožkov v osnovnih šolah.
3. Obvezno izobraževanje s področja varstva pred požarom za delavce v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih.
4. Stalne in še poglobljene oblike izobraževanja v okviru gasilske organizacije in gasilsko tehničnih enot civilne zaščite.

To je le nekaj nalog, ki so zraven opremljanja gasilskih enot s sodobno gasilsko tehnično opremo, primarnega značaja za podružbljanje in vse splošen napredek v pogledu varstva pred požarom.

Glede na to, da nam kaže dolgoletna statistika, da je v tem času vsako leto daleč največ požarov, izkoriščam to priložnost in da v okviru aktualne teme in razmišljanj v tem prispevku potrkam na zavest občanov in jih spomnim na njihovo pravico in dolžnost po zagotovitvi varstva pred požarom.

Ker je opozoril bilo danih že nič koliko, pa še vedno beležimo, da je človek tisti, ki posredno ali pa neposredno v 70-80% primerih zaneti požar, menim, da naj ne bo ta prispevek kot opozorilo, temveč kot zahtevek, da se delovni ljudje in občani bolj samozastite obnašajo predvsem še sedaj, ko so pogoji za izbruh požara zelo ugodni.

Naj končam z geslom, ki je bilo vodilo ob tednu varstva pred požarom pred leti »Večja požarna varnost krepi gospodarsko moč družbe«. Prispevek h krepitevi gospodarske moči, pomeni prispevek k stabilizaciji gospodarstva in eden od pomembnih prispevkov k stabilizaciji bo tudi čim manj požarnih škod.

Ne bodimo tisti, ki bomo povzročili požar in s tem gospodarsko škodo, bodimo tisti, ki bo sposoben požar preprečiti in začetne požare pogasiti. S tem bomo prispevali k napredku in razvoju naše samoupravne socialistične družbe.

STEFAN ING. VIDOVIČ

Varstvo človekovega okolja v Ptuj

Svet za varstvo človekovega okolja pri predsedstvu občinske konference SZDL Ptuj iz 14 članov deluje do konca avgusta 1979. Najprej si je v septembru postavil konkretni program dela za prve štiri mesece oz. do konca leta 1979, delno pa tudi za delo v daljšem obdobju, kar se nanaša za reševanje problematike v celotnem območju občine.

Prav tako si je samoupravna interesna skupnost za varstvo človekovega okolja za območje občine Ptuj postavila program dela za leto 1977 in objavila v „Tedniku“ tudi komisije poimen sko za posamezna področja varstva okolja s pozivom, da se občani in delovne organizacije in skupnosti obračajo direktno na posamezne pristojne komisije zaradi obravnavanja in predlaganja reševanja pristojnim organom.

Ta SIS za varstvo člov. okolja je sicer začela s posameznimi akcijami in rešitvami, vendar ni prav zaživela zaradi finančnih in prostorskih težav, delno pa tudi zaradi predvidenega drugačnega reševanja problemov varstva okolja, delno tudi v zgoraj navedenem svetu SZDL.

Obravnavali bomo občansko posamezna vprašanja mesta Ptuja, dravskega rekreacijskega območja, Ljudskega vrta in Mestnega vrha, obravnavskih gričev, naravnega prostora Haloz in Slovenskih goric, varstvo voda, kmetijskih površin, hrupa, delovnega okolja, zraka, kulturni vrednot in drugo.

Ta svet SZDL je najprej obravnaval nekatera najbolj pereča vprašanja varstvo človekovega okolja, katerih odlašanje reševanja bi povzročilo ne samo politično škodo, ampak tudi ekonomsko znatno škodo. Prikazujem nekatere stališča in predloge, ki so jih delno že obravnavali v kraj. organizacijah SZDL, delno pa jih bodo še v krajevnih skupnostih.

Sedaj, ko imamo od aprila 1978 na območju Ptuja enajst krajevnih skupnosti, izhajamo pri varstvu človekovega okolja iz potrebe upoštevanja osnovne usmeritve dolgoročnega urbanističnega razvoja celotnega Ptuja. Ta razvoj je razviden iz urbanističnega načrta za mesto Ptuj v zvezi z urbanističnim programom občine Ptuj, ki sta bila sprejeta na skupni seji zborov skupščine občine Ptuj z odlokom dne 20. julija 1979.

Samo s sistematičnim pravočasnim vsklajevanjem različnih interesov prebivalstva, delovnih in drugih organizacij bomo lahko

razvijali mesto Ptuj, s primestnimi naselji kot občinsko središče v interesu varstva okolja vse družbene skupnosti. S pramišljenim gospodarnim ravnanjem bomo največ pripomogli k nujno potrebnemu vsestranskemu trajnemu varčevanju z družbenimi sredstvi.

Dolgoročna usmeritev bo dala pravo osnovo za srednjeročne in letne plane občinskih in krajevnih skupnosti.

Občasno bom še pozneje prikazoval stališča in predloge tega občinskega sveta SZDL za posamezna področja občine zaradi opore pri razpravi in reševanju var-

naravnem okolju. To je splošna osnova za srečo posameznika v skupnosti, kakor tudi za ekonomski razvoj Ptuja.

Iz poročila skupščine občine Ptuj na seji zborov SO Ptuj dne 11. 2. 1980, objavljenega v Tedniku dne 14. 2. 1980, o delu komisije za zaščito interesov občine Ptuj v zvezi z gradnjo hidroelektrarne SD 2 — Formin izhaja, da še ni urejeno vprašanje utrditve oz. zavarovanje obrežja z nasipom v območju krajevnih skupnosti „Olga Meglič“ Ptuj in tudi druge zadeve na drugih območjih glede nasipa in okolja v krajevnih skupnostih Ivan Spolenjak Ptuj, Markovci, Gorišnica, Videm pri Ptuj.

„Dno bazena akumulacije ni bilo očiščeno in ni bilo odstranjeno vse drevje in grmovje“ je zapisano v poročilu komisije

Foto: I. Ciani

siva človekovega okolja v krajevnih skupnostih.

Osnove za ta stališča so pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov na podlagi zvezne in republiške ustave in zakonov, občinskega statuta, statuta krajevnih skupnosti ter na podlagi odlokov občinske skupščine ter v objavljenih stališčih republiških forumov in v literaturi kot na primer reviji „Naše okolje“ za varstvo dobrin splošnega pomena in vrednot človekovega okolja v izdaji Republiškega komiteja za varstvo okolja.

1. Dravsko rekreacijsko območje zajema zbirno jezero Hidroelektrarne Srednja Drava II (s strojnico v Forminu), obrežje jezera in reke Drave ob stari strugi in ob odvodnem kanalu HE Zlatoličje in območje Ptujskih toplic, vse v namenu ohranitve ali obnove in izboljšanja zdravega telesnega in duševnega življenja človeka v

V KS Olga MEGLIČ gre predvsem za preprečitev nadaljnjega rušenja dravskega obrežja zaradi dravske erozije in preprečenja nevarnosti za življenje ljudi; v KS Ivan SPOLENJAK za primerno ureditev nasipa od bivšega lesenega mostu do železniškega mostu in za ohranitev oziroma obnovitev breškega parka gorzvodno od cestnega mostu čez Dravo ter za omogočenje dolgoročne usmeritve razvoja naravnega okolja ob jezeru na nasprotni strani mestnega parka. Neupoštevanje teh okolnosti lahko povzroči prebivalstvu Ptuja dolgoročne škodljive posledice. V več krajevnih skupnostih pa se že rešuje vprašanje dviga podtalnice kot posledice dviga nivoja gladine reke Drave oz. zbirnega jezera. Te okolnosti so bistvenega pomena za varstvo človekovega okolja.

Občani se zavzemajo še za ureditev ptujkega naravnega rezervata

za favno in floro v območju KS Olga Meglič, kar bi popestrilo zanimivosti Ptujskih toplic in turizma. Povezava s pešpotmi med naselji ob rekreacijskem območju in primerna dostopnost do posameznih območij je bistveni pogoj za razvoj varstva okolja. Na zborih delovnih ljudi in občanov bo treba obravnavati še vprašanje vožnje z motornimi čolni po zbirnem jezeru, pri čemer bo pretehtati interese čolnarjenja in jadranja brez motorjev, ribiške in lovske zveze, in čistega zraka in preprečevanja hrupa, varnosti ljudi in zaščite naravnega okolja, kar je tudi interes uporabnikov Ptujskih toplic in domačih ter tujih gostov.

Zaradi preprečitve dnevnega nihanja gladine zbirnega jezera v interesu zaščite ribjega zaroda v stari strugi Drave bi bilo treba presoditi vprašanje umestnosti zgraditve primerne pregrade čez strugo pri vičavskem logu (Gunzherjevem otoku), kar so razpravljali že ob času gradnje HE SD 1 — Zlatoličje v zvezi z ureditvijo vodnega režima. Taka pregrada bi ustvarila tudi zaščito pred zaporedjem jezera v zvezi z erozijo obrežja.

2. Po istih vidikih je treba presojati ureditev naravnega območja potoka Studenčnice, katere struga je sedaj skrajno zanemarjena ne samo v območju Ptuja, ampak tudi v območju vse do izliva v reko Dravinjo. Posebej bi bilo reševati še probleme „Turniške Studenčnice“ do izliva v Dravinjo. Breška Studenčnica je zajeta v rekreacijsko območje Ptujskih toplic, predstavlja pa tudi kot struga možnost odvajanja voda ob katastrofalnih poplavih.

3. Vzpostavitve z obravnavo prometno komunikacijo je urediti tudi prometnico pešcev v nadaljevanju Prešernove ulice prek Muzejskega trga in parka s povezavo mimo poslopja muzeja na sprehajališče Vičavske poti vse do rekreacijskega območja Vičavskega in Oreškega loga. Cafovo ulico bi bilo umestno dopustiti le za pešce in na zgornjem koncu urediti stopnišče kot v Jadranski ulici. S tem bi se tudi stari mali grad delno zaščilil pred tresenjem zlasti zaradi tovarnega prometa, hkrati pa bi se sprostila delno še Muršičeva ulica, ki poteka v smeri obravske povezave za pešce. To bi bilo treba upoštevati pri obdelavi sprememb zazidalnega načrta KS Dušan Kveder Ptuj.

Viktor Knez

POGOVOR S STANKOM KOSJEM, PREDSEDNIKOM OBRTNEGA ZDRUŽENJA V PTUJU

RAZVOJ OBRTI JE TREBA PRAVILNO USMERITI

Pred osmimi leti so v Ptuj ustanovili Združenje obrtnikov občine Ptuj, z namenom, da bi na tak način zagotovili enotnejše nastopanje obrtnikov, da bi združili skupne želje in interese, ter da bi bilo njihovo delo bolj organizirano na vseh področjih delovanja. V lanskem letu so obrtniki izvedli reorganizacijo in svoje združenje preimenovali v Obrtno združenje občine Ptuj.

K razgovoru smo povabili Stanka Kosja, ki že drugo mandatno obdobje uspešno predseduje temu združenju. O delu v preteklem letu je uvodoma dejal: »Naša združenje že uspešno deluje polnih osem let. V času, ko so vsa obrtna združenja prešla v novo obliko delovanja smo se tudi mi reorganizirali. Tako je bilo Obrtno združenje občine Ptuj ustanovljeno 17. januarja 1979. Prav ta faza pa nam je dala veliko dela, kar seveda večina obrtnikov ni čutila, zato je morda bil med njimi občutek, da vlada mrtvilo. Vsi, ki sodelujemo v izvršnem odboru vemo, da je bila tudi v lanskem letu naša aktivnost zadovoljiva.

V prvi polovici leta 1979 smo največ časa posvetili novi registraciji, združenja, zagotovili pa smo si tudi nemoteno finančno in administrativno poslovanje.

S kakšnimi problemi ste se pri svojem delu najpogostejše srečevali?

»Samo v lanskem letu smo imeli 14 rednih sej izvršnega odbora in razpravljali o vseh tekočih problemih. Vseskozi smo se srečevali z manjšo angažiranostjo članov. Vzrok temu je gotovo nenehno »gostovanje« v tujih prostorih. Kljub prizadevanjem nam

še svojih prostorov ni uspelo dobiti. Vsekakor smo hvaležni Obrtni zadrugi Panorama v Ptuj, ki nam zmeraj odstopi svoje prostore, seveda pa to ni nobena rešitev. Zato smo v letošnjem letu namenili kar 750.000 din za ureditev novih prostorov. Prepričan sem, da je prek 400 obrtnikov ptujke občine prav gotovo upravičeno do svojega prostora.

Uslužnostne obrti, predvsem čevljarjev in krojačev je vse premalo.

V lanskem letu smo se dogovorili za višino članskega prispevka, ki predstavlja dohodek združenja in materialno bazo za nadaljnji razvoj. Večkrat smo razpravljali o navodilih pri opravljanju družbene kontrole cen. Prepričan sem, da je pri politiki cen še veliko nedorečenega, zato bomo tudi v prihodnje temu problemu posvečali veliko pozornosti. V lanskem letu smo med drugim obravnavali in potrdili sa-

moupravni sporazum o pravicah in dolžnostih delavcev v skupnosti Zveze obrtnih združenj. Organizirali pa smo tudi širšo razpravo o osnutku delovne pogodbe. Mislim, da so obrtniki pokazali dovolj veliko zanimanje za urejene odnose z zaposlenimi delavci.

Kako, pa vi ocenjujete te odnose med obrtniki in njihovimi delavci?

pravljaj o srednjeročnem planu razvoja drobnega gospodarstva v občini Ptuj. Imeli smo določene pripombe, ki smo jih posredovali na izvršni svet SO Ptuj, vendar zaenkrat nismo dobili še odgovora. Vsekakor pa menim, da doseadanje sodelovanje Obrtnega združenja z drugimi organi in organizacijami ni bilo dovolj tesno, predvsem je treba poglobiti so-

Stanko Kos, predsednik obrtnega združenja občine Ptuj.

delovanje z izvršnim svetom, z oddelkom za gospodarstvo pri SO Ptuj in z obrtno zadrugo Panorama. Navsezadnje pa se moramo zavzemati tudi za tesnejše sodelovanje med obrtniki samimi.

Veliko dela smo imeli z razpravami o osnutku zakona o davkih občanov. V tej razpravi je sodelovalo veliko obrtnikov, ki so seveda imeli številne pripombe na ta osnutek. Na temo davkov smo imeli tudi razširjeno sejo izvršne-

ga odbora. Sodelovala sta tudi predstavnika uprave za dohodke pri SO Ptuj in mislim, da je bila razprava plodna, ter predvsem koristna za vsakega izmed nas.

Z obrtno zadrugo Panorama prav gotovo sodelujete dovolj tesno. Kako se to sodelovanje odraža pri vašem delu?

»Vsekakor je naše sodelovanje plodno. Tako smo organizirali tudi skupno udeležbo na sejmju obrti v Celju in bili z rezultatom precej zadovoljni. To je bil prvi »javni nastop« ptujskih obrtnikov izven meja občine.

Razen tega, da prek združenja enotno nastopate navzven, se obrtniki organizirano uveljavljate tudi na športnem in kulturno-zabavnem življenju. Kakšna je bila aktivnost na tem področju v lanskem letu?

»Mislim, da smo v preteklem letu storili korak naprej na področju športa in rekreacije obrtnikov, čeprav lani ni bilo športnih iger obrtnikov Slovenije. Pri nas je najaktivnejša prav gotovo keglaška sekcija, ki se tako, kot ostale sekcije je pripravila na letošnje obrtniške igre. Sicer pa skrbimo tudi za družabno življenje in prav v tem času tečejo priprave na letos že šesti obrtniški ples. To nam je ob enem tudi primeren vir za služka.

Koliko obrtnikov je registriranih na območju ptujke občine in katere obrti so najpogostejše zastopane?

»Trenutno je v občini Ptuj registriranih 429 rednih obrtnikov. Od tega je kar 113 avtoprevoznikov. Za popravilo in izdelavo kovinskih predmetov je registrirano 71 obrtnikov, za izdelovanje in popravilo elektrotehničnih apa-

ratur 12, za izdelavo in popravilo lesnih predmetov 19 obrtnikov, za osebne storitve je registriranih 36 obrtnikov, za opravljanje gostinskih uslug (gostilne) 37 obrtnikov, za nudenje uslug v bifejih 28 obrtnikov, za stavbno obrt je registriranih 39 obrtnikov, za izdelavo in predelavo živilskih surovin je registriranih 26 obrtnikov, za popravilo predmetov iz usnja in gume 21 obrtnikov, za izdelovanje in popravilo tekstilnih predmetov 9 obrtnikov, 9 imamo tudi avto-taksijev, 7 obrtnikov oddaja sobe za tujce, 2 pa izdelujeta predmete iz nekovin.

Razen tega je registriranih še 124 obrtnikov, ki imajo status popoldanske obrti. Iz tega števila vidimo, da so zastopane vse obrti. Pretežno pa jih je registrirano v samem Ptuj, kar pa ni prav. Na podeželju, razen gostiln in nekaj serijske proizvodnje, obrti skorajda ni.

In kako ste si glede na to zastavili naloge za naprej?

»Prav na tem področju čaka združenje in našo družbenopolitično skupnost izredno pomembna naloga. Razvoj obrti je treba pravilno usmeriti. Predvsem več obrti na podeželje in povsod še več uslužnostne obrti. To pa bo možno seveda le s pravočasnim in dolgoročnim načrtovanjem v okviru srednjeročnega plana drobnega gospodarstva občine Ptuj. Ena izredno pomembnih nalog vseh obrtnikov pa je tudi, da se vsak po svojih možnostih vključi in poskuša posvetiti čim več skrbi stabilizacijskim ukrepom, ki so letos za naše celotno gospodarstvo še posebej pomembni.

M. Ozmeč

Pomembna je enotnost v akciji

Krajevna skupnost Dolena s sedežem v Bolečki vasi leži ob vznožju zahodnega dela Haloz in se razprostira na 2083 ha zemeljske površine. Ustanovljena je bila 31. januarja 1965, vanjo pa sodijo naselja Dolena, Bolečka vas, Zgornja Pristava, Popovci, Sela, Trnovci in Barislovci. Na območju matičnega urada Dolena živi 1015 občanov, ki se bavijo pretežno s kmetijstvom, živinorejo, sadjarstvom in vinogradništvom. Ostali so zaposleni v Ptuj, Kidričevem in Majšperku.

Ob našem nedavnem obisku v tej krajevni skupnosti smo k razgovoru najprej povabili Jožeta Hebarja, predsednika sveta KS Dolena. O uspehih krajanov te KS v zadnjih letih je povedal:

„Mislim, da smo v zadnjih nekaj letih veliko napravili. Pred leti smo imeli še mnogo neprevoznih cest, slabo električno omrežje in podobno. Danes lahko s ponosom ugotovimo, da smo z odločnimi koraki krenili naprej. Zgradili smo del transformatorske postaje, zgradili betonske mostove čez Polskavo in asfaltirali cesto Sela — Dolena, ter tako povežali sedež KS z drugimi kraji v občini.“

Kako torej ocenjujete sodelovanje krajanov pri reševanju vseh teh problemov?

„Ne le uspehi na gospodarskem področju, tudi mnogi drugi objekti in rasta družbenega proizvoda so za nas pomembni. Še pomembnejša je splošna razgibanost celotnega območja ter seveda pripravljenost ljudi v sleherni vasi, da tudi sami prispevajo osebni delež k hitrejšemu napredku svojega kraja in krajevnih skupnosti. Za nas pomeni to tudi hitrejši napredek in razvoj celotnega območja pujske občine in širše družbene skupnosti v kateri živimo in delamo.“

Nedvomno je ta razgibanost in pripravljenost ljudi tudi najboljše zagotovilo, da bomo tudi naslednji petletni družbeni plan razvoja KS Dolena v celoti uresničili. Mislim, da smo si pred petimi leti postavili trdne temelje samoupravnega družbenega planiranja, oziroma načrtovanja na podlagi ustave in zakona o planiranju. Tako bomo tudi naprej gradili in načrtovali, pa tudi uresničevali razvoj KS Dolena.“

Prav gotovo ste ponosni na svoj novi dom krajanov, v katerem smo občani Ptuj v lanskem letu proslavili občinski praznik. Ali ste prostore v celoti izkoristili?

„Res je, vsem krajanom je v ponos naš novi dom družbenopolitičnih organizacij. To je naš največji uspeh, za katerega smo žrtvovali skoraj ves prosti čas in veliko denarja. In ni nam žal. Pridobili smo preprotnostne prostore za vse družbenopolitične organizacije, organe KS, sekcije za kulturno in zabavno življenje ter za aktiv mladih. Razveseljivo je, da smo s takšno zavestjo krajanov zgradili objekt s polovico manjšimi sredstvi, kot je bilo predvideno v proračunski vrednosti investicije.“

Pri tem moram poudariti, da so kraji prispevali okoli 51 kubičnih metrov gradbenega lesa, izvršili so skoraj vse prevoze in polega tega še vložili v dom 6.280 prostovoljnih delovnih ur. Uspehi naših prizadevanj bodo v nadalje

NA OBISKU V KS DOLENA

odvisni od celovitosti delovanja vseh nas na vseh področjih aktivnosti v KS Dolena.“

Tako kot povsod v naši družbi se tudi v KS Dolena temeljito pripravljajo na naslednje srednjeročno obdobje, potrjujejo pa tudi

Jože Hebar, predsednik sveta KS Dolena

program dela za letošnje leto. O tem je stekel pogovor s Francom Petrovič, tajnico KS Dolena:

„Na skupščini in svetu KS smo razpravljali o osnutku akcijskega programa za leto 1980. Na zboru občanov v prvi polovici februarja smo po dokaj burnih razpravah o komunalni infrastrukturi le sprejeli program aktivnosti za leto 1980. Seveda je bil program začet v okviru že sprejetega srednjeročnega obdobja, ki še teče.“

Tako smo za letošnje leto dali v prioriteto gramoziranje vseh makadamskih cest na območju naše KS, nadalje modernizaciji cest v Barislovcih in Trnovcu. V Dolni gradbeni odbori že zbirajo sredstva za izgradnjo treh transformatorskih postaj — te bodo končane še letos. Vaški odbor v Zgornji Pristavi že zbira sredstva za postavitev avtobusnih postajališč, kar je že naša dolgoletna želja in potreba. Najboljše in najpomembnejša naloga za vse nas pa je v letošnjem letu dokončna izgradnja kulturnega doma v Selah. Sredstev zanj nam že primanjkuje in potrebna bo dolga angažiranost krajanov v prostovoljnem delu in samopriskevkih.“

Razen tega smo si v letošnjem programu zastavili tudi več manjših komunalnih ureditev na celotnem območju KS in seveda, da dokončno opremimo in uredimo ambulantne prostore v domu DPO Dolena.“

Kako daleč pa ste pri pripravi srednjeročnega plana v KS Dolena?

„Komisija za pripravo planskih dokumentov je že lani pričela s pripravami in izdelala osnutek planskih smernic. O teh smernicah smo že razpravljali na vseh organih KS, družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih, ter zborih občanov. V decembru lani smo bili skicatelj sveta z vsemi sosednjimi kraje-

vni skupnostmi. Na tem posvetu smo poskušali vskladiti skupne interese, ki nas vežejo z „mejami“. Tako bomo enotno nastopali v interesnih skupnostih in si zagotovili pogoje za realizacijo skupnih programskih nalog.“

Franca Petrovič, tajnica KS Dolena

Delovni ljudje in občani KS Dolena smo si tako določili globalne cilje in naloge razvoja KS. Svoje razvojne cilje pa bomo skladno z možnostmi in seveda po načelu družbenega dogovarjanja tudi skladno z vsemi ostalimi udeleženci planiranja. Osnovno izhodišče našega skupnega dela pa je nadaljnje razvijanje samo-

Najboljše in najpomembnejša naloga v KS Dolena je trenutno dokončna ureditev kulturnega doma v Selah.

upravnih odnosov in uveljavljanje delovnega človeka — občana, kot samostojnega nosilca odločitev o pogojih in rezultatih njegovega dela. Uresničevanje ciljev in nalog temelji na nadaljevanju politike družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja na nadaljevanju politike družbenega zbiranja sredstev in dela s sosednjimi KS, z organizacijami združenega dela ter z interesnimi skupnostmi.“

In kako vi ocenjujete razvojne možnosti KS Dolena, ter seveda, kakšne so poglobitve postavke v srednjeročnem planu razvoja?

„V srednjeročnih smernicah smo med drugim podčrtali vprašanja s področja izobraževanja. Ugotav-

ljamo pomanjkanje kadrov in primerno opremljenih šolskih prostorov za celodnevno bivanje v šoli ter organiziranje male šole za otroke iz oddaljenih krajev.“

Na področju zdravstva želimo dokončno urediti in opremiti obstoječe prostore v domu DPO Dolena, ter v najkrajšem času zagotoviti ustrezno funkcionalnost.“

Na področju kulture in telesne kulture bomo dokončno zgradili kulturni dom v Selah, razen tega pa želimo pritegniti k delu čim več amaterskih delavcev, ter predvsem mladino v KS. Pri OŠ v Selah bomo uredili primerno športno igrišče, prav tako pri sedežu KS Dolena.“

Na področju socialnega skrbstva bomo zagotovili vse pogoje za bivanje upokojencev in ostarelih občanov v domačem okolju.“

Na področju gospodarstva v KS bomo skrbeli za nadaljnje pospeševanje kmetijstva, živinoreje in vinogradništva, s ciljem preusmeritve kmetij in pridobivanju novih plodnih površin. Predvsem ob regulirani Polskavi in v bodoče ob regulirani Dravinji.“

Poiskali bomo možnosti za lokacijo kakšnega industrijskega obrata na območju naše KS, da bi zaposlili delovno silo iz našega območja. Razvijali bomo kmečki turizem in domače obrtne dejavnosti. Tako bi verjetno uspeli zadržati večje število občanov, predvsem mladine na tem območju.“

Potrebno je adaptirati električno omrežje, zato bomo zgradili nove transformatorske postaje v Dolni, Bolečki vasi in v Selah.“

Njegovo življenje je nenehno požrtvovalno delo

Edvard Pajek, ali Edo, kot ga kličejo številni prijatelji, je upokojen učitelj. Dopolnil je 65 let življenja in živi v Središču ob Dravi. Sicer pa ga ne bi bilo potrebno posebej predstavljati, saj je znan tako v Središču, kot v ormoški občini in prav gotovo še izven njenih meja. Bralcem ga želimo predstaviti zato, ker je njegovo življenje teklo ob nenehnem delu, ki ga je opravljal poklicno in tistem, ki so mu ga narekovala številne funkcije, ki pa jih je bilo toliko, da se v kratkem razgovoru na njegovem prijetnem domu gotovo ni spomnil vseh. Da je bil pogovor kratek, pa je bila spet kriva obveznost — hotel je namreč v Ormož, kjer je moral voditi pomembno sejo.

Edo Pajek

Foto: IK

Začnimo lepo po vrsti: tovariš Edo se je rodil v Središču. Kot učitelj se je leta 1938 zaposlil v Cerkevniku v Slovenskih goricah. Tam je preživel tudi vojna leta in sodeloval s partizani, z mnogimi ima stike še danes. Leta 1946 se je vrnil v rodno Središče in ni ga več zapustil. Nekaj let je vzgajal mlade rodove, leta 1960 je prevzel mesto direktorja delavske univerze v Ormožu, po letu 1972 pa je bil predsednik IO izobraževalne skupnosti. Upokojen je od leta 1978. Živo se spominja povojnih let in obnove porušene domovine. Tudi Središčani so gradili ceste, mostove in vsak je pomagal po svojih močeh. Že v začetku je bil odbornik tedanje občine v Središču. Po ukinitvi občine je prevzel funkcijo predsednika organizacije SZDL. Vsa leta pozneje je menjal mnogo funkcij, še danes pa je predsednik KK SZDL. Vrsto let je član, zadnja

leta pa predsednik prosvetnega društva. Živo se spominja leta 1954, ko so pričeli s praznovanjem praznika krajevnih skupnosti 11. aprila. Letos bo sodeloval že šestindvajsetič. Prosvetno društvo še danes vzdržuje lasten kino, menda edini daleč naokoli, ki še deluje popolnoma amatersko. Ponosni so tudi na godbo na pihala, ki ima korenine že v prejšnjem stoletju. Godbi se ob določenih priložnostih pridružijo še recitatorji in pripravijo zanimiv kulturni večer, kot je bil ob letošnjem kulturnem prazniku slovenskega naroda in podobno.

O vsem tem govori z iskro v očeh, ki pa izžene, ko se rahlo razjezi zaradi neprimerne odra, ki jim ne dopušča dramske dejavnosti.

Posebno poglavje v njegovem življenju, kot sam pravi, je delo v občinski zvezi rezervnih vojaških starešin. Funkciji predsednika te organizacije je posvetil največ dela in skrbi, kar pa ni bilo zaman. Od osmih republiških tekmovanj ZRVS so kar trikrat zmagali. Od njih izhaja ideja o pobratenju OK ZRVS bratskih občin in še bi lahko naštevali.

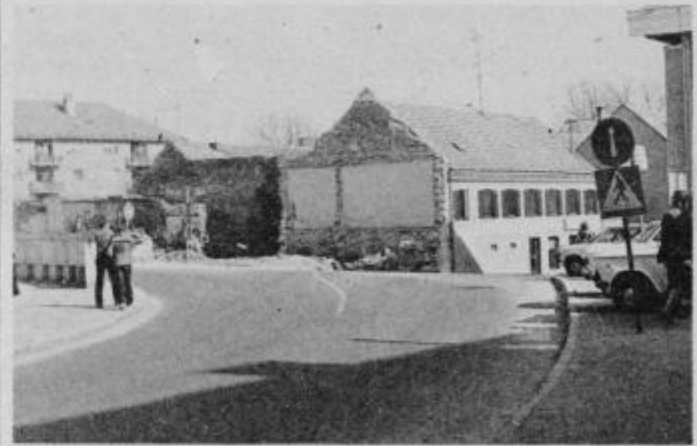
Delo v taki organizaciji zahteva ogromno dela in nalaga velike odgovornosti. Kot sam pravi, prihajajo v to organizacijo mladi, izobraženi ljudje, zato je potrebno slediti vsem novostim s tega področja, če jih želi uspešno voditi. Brez ZRVS si ne moremo zamišljati uspešnega delovanja SLO in učinkovite DSZ. Koliko nalog pa nas čaka na tem področju pa je poglavje zase.

Vse to smo izvedeli le v nekajminutnem razgovoru, zato je vse to le nekaj utrinkov iz njegovega bogatega življenja. Njegov večkratni pogled na uro je dal vedeti, da ga čaka nova obveznost — hotel je na sejo skupščine izobraževalne skupnosti, kjer je še vedno podpredsednik ...

JB

Središče Ormoža bo dobilo popolnejšo podobo

Ob prihodu v središče Ormoža pozornost pritegne del porušene poslopja nasproti nove blagovne hiše. Kmalu bodo porušili še ostali del starega poslopja, počakati je treba le še skupino arheologov ki bo pri tem sodelovala gre namreč za kulturni spomenik I. stopnje. Omenjeno rušenje sodi v program izgradnje središča mesta, saj bo z novo poslovno stavbo

Ruševine v središču mesta — za poznejšo popolnejšo podobo

na istem mestu dobil Ormož popolnejšo podobo. Novo poslopje bo približna kopija sedanjega, tako, da bo središče mesta sicer ohranilo prvotni videz, bo pa novo poslopje malo bolj odmaknjeno od ceste, kar je nujno zaradi boljše preglednosti, saj tod poteka ves promet proti vzhodu Slovenije in delu SR Hrvatske.

JB

OB DNEVU ŽENSK V ZAGOJIČIH

Pred 70 leti smo začeli uresničevati 8. marec kot mednarodni praznik — dan žensk. V počastitev tega dne je tudi OO ZSMS Zagojci priredila v gasilskem domu kulturni program, ki je bil v soboto zvečer. Po uvodni besedi so se vrstile številne recitacije, nastopilo je 25 pionirjev. Uprizorili smo tudi kratko igrice, za konec pa so zaigrali še tamburaši iz Zagojč. Po proslavi smo vsaki materi podarili še skromen šopek cvetja in jih pogostili s kavo in napitkom.

Na predvečer praznika ženska smo obiskali starejše vaščanke — partizanske matere, jim čestitali in jih obdarili s cvetjem. Zdenka Jurič

KS VIDEM PRI PTUJU

V krajevni skupnosti Videm pri Ptuj bodo 30. marca ponovno odprli glasovalna mesta. Kraji se bodo tega dne že tretjič po samoupravnih potih odločali o uvedbi krajevnega samoprispevka ali natančneje o podaljšanju samoprispevka za naslednjih 5 let.

Kakšnega pomena je krajevni samoprispevek za razvoj sleherne krajevske skupnosti prav gotovo ni potrebno posebej povdarjati. Nedvomno je to ena najbolj

demokratskih oblik izgrajevanja objektov splošnega družbenega pomena. S tem, ko delovni ljudje prispevajo sredstva se namreč tudi zavzeto in zavestno vključujejo v načrtovanje razvoja krajevske skupnosti in tako z vso odgovornostjo razporejajo zbrana sredstva.

V dveh referendumskih obdobjih je krajevna skupnost Videm dosegla nesluten razvoj.

Asfaltiranih je precejšen del krajevnih cest in zgrajenih precej komunalnih objektov ali drugih objektov skupnega pomena. Tudi v bodoče bo potrebno upoštevati načelo solidarnosti in vlagati sredstva tja, kjer so v tistem trenutku najbolj potrebna. Na vseh zborih krajanov, ki so bili v preteklem mesecu v vaseh krajevske skupnosti so kraji pokazali veliko mero razumevanja do največje skupne naloge, ki je pred

krajevno skupnostjo v naslednjem obdobju. Gre namreč za gradnjo vodovodnega omrežja v oddaljenih haloških predelih. Ljudje se zavedajo, da je potrebno tudi haloškemu človeku nuditi najprej osnovne življenjske dobrine in šele potem graditi tisto, kar ni tako nujno ali kar sodi že v potrebe najbolj sodobnega življenja. Seveda bo del zbranih sredstev kljub omenjeni obsejni akciji, v kateri bo morala na pomoč priskočiti širša družbena skupnost, še vedno ostalo za razreševanje določenih odprtih vprašanj na ostalih območjih krajevske skupnosti. Gre za modernizacijo preostalih krajevnih cest, za napeljavno pitne vode v nekaterih ravninskih predelih, za gramoziranje cest in tako dalje.

Gotovo v nedeljo, 30. marca ne bo veliko takšnih, ki ne bi odšli že v jutranjih urah na svoje glasovalno mesto in obkrožili „ZA“.

V dveh referendumskih obdobjih je prav gotovo že vsakdo spoznal, da brez samoprispevka ne more biti hitrejšega razvoja krajevske skupnosti oziroma vasi v kateri živi!

JB

Slovo od Gabrovčeve mame

V soboto popoldne, na dan, ko smo se po vsej domovini spominjali revolucionarnega boja žensk in uspehov, ki so jih dosegle naše ženske v NOB in v razvoju socialističnega samoupravljanja, so se na pokopališču v Cirkulanah poslovili od 86-letne ANE GABROVEC iz Dolan 10.

Vsi zavedni Slovenci, ki so bili kot žrtve nacističnega nasilja zaprti v prehodnem taborišču na gradu Borl, se Gabrovčeve mame spominjajo s hvaležnostjo v srcu. Kot vdova je s pekarskim pomočnikom vodila pekarno pri borlskem mostu. Iz njene pekarnice so vozili kruh tudi za internirance, iz njene vodnjaka je tovorila takozvana „vaserkomanda“ vsak dan vodo na borlski grad.

Prav zaradi tega, ker je Gabrovčeva mama bila

vedno zavedna Slovenka, so se nanjo obračali mnogi svoji internirani in tudi aktivisti OF. Skozi njene roke je šlo marsikatero zaupno sporočilo za tega ali onega interniranca in obratno. Zaradi tega so se vsi preživeli nekdanji interniranci na Borlu vedno radi spominjali, jo obiskovali in se ji tako oddolžili za izkazano pomoč.

Kako priljubljena je bila Gabrovčeva mama dokazuje tudi številno spremstvo od njenega doma v Dolanah na pokopališču v Cirkulanah, kjer so se od nje kot članice ZZB NOV, skrbne matere, delavne krajanke in dobrotnice, še poslednjič poslovili. Vsem, ki so jo poznali bo ostala trajno v spominu kot vzor slovenske žene in matere.

MELIORACIJE V OBČINI ORMOŽ

Velike površine izboljšanih zemljišč

Po načrtih, ki jih je po naročilu Kmetijske zemljiške skupnosti občine Ormož izdelalo Vodno-gospodarsko podjetje Maribor, tozdr Projektni biro, bodo melioracijska dela zajela 1284 hekta-

primerih za poseg v lastninske pravice in je torej razumljiv precejšen odpor zasebnih kmetovalcev. Razen tega pomeni melioracija za zasebno kmetijstvo precejšnje finančno breme, saj znaša

Razbremenilnik, ki visoke vode Pesnice spelje v kanal SD 2

rjev kmetijskih površin, ki se razprostirajo južno od ceste Ormož—Ptuj in sicer na območjih k. o. Velika Nedelja, Trgovišče in Cvetkovci. Zasebnih zemljišč je

Regulirani potok Brežnica

tukaj 774 hektarjev, družbenih 411, ostale površine pa odpadejo na poti, reke, potoke in ostalo. Gre predvsem za kmetijske površine ob odtočnem kanalu SD 2, ob Pesnici, Sejanici in Brežnici. Z deli

Z regulacijo so bili zgrajeni tudi novi prometni objekti

bodo pričeli že v letošnjem letu, najprej se bodo lotili poseka manj kvalitetnih gozdnih površin. Računajo, da bodo vsa dela končana v treh do petih letih.

Pri tem je potrebno poudariti precejšnje težave, ki so spremljale same priprave, saj gre v mnogih

v celote, ki nudijo možnost obdelovanja s sodobno kmetijsko tehnologijo in seveda doseganje večje kmetijske proizvodnje. Ob teh ugotovitvah bodo gotovo še zadnji nasprotniki spoznali koristnost in nujnost takega posega v naravo. JB

SPODBUDNI REZULTATI V PRIREJI MLEKA

V kmetijski zadruzi Ptuj poteka organiziran odkup mleka na osnovi kooperacijskih pogodb na 79 zbiralnicah. V preteklem letu je bilo sklenjenih 2269 pogodb za proizvodnjo, ustanovljeni pa sta bili tudi dve novi zbiralnici in to v Stopercih in Zetalah. To pa pomeni, da je sedaj v okviru KZ Ptuj 78 mlekarških skupnosti, s katerimi pospeševalna služba tesno sodeluje.

Od vidnih uspehov delovanja skupnosti so najpomembnejše višja produktivnost krav molznic, boljša higiena mleka, intenzivnejše krmljenje. Zato si delavci zadruge in kmetovalci še naprej prizadevajo, da bodo vse skupnosti dosegle željene rezultate. V preteklem letu je celoten odkup mleka znašal 8 969 909 litrov, od tega pa je bilo 91,32 odstotka ustreznega mleka. V primerjavi z letom 1978 se je ustreznost mleka povečala za več kot 2 odstotka. I. k.

KMETIJSKE PROSTORSKO-UREJITVENE OPERACIJE V PTUJSKI OBČINI

Obsežna in zahtevna naloga

Urejanju prostora sicer posvečamo vedno večjo skrb, vendar je to proces, ki zahteva določen čas. Ta čas pa bi želeli skrajšati, saj smo na račun nepripravljenosti in neizdelanih prostorskih načrtov izgubili veliko dragocene zemlje, tudi najkvalitetnejših zemljišč. Zato pa je sedaj potrebno veliko naporov in seveda sredstev, da za proizvodnjo hrane usposobimo tista zemljišča, ki zaradi naravnih pogojev niso bila tako sposobna.

Tako tudi v ptujski občini vlagamo veliko naporov in sredstev za urejanje Pesniške doline, pripravljamo projekte namakalnega sistema, komasacije izboljšanih in obstoječih zemljišč, nakup, skratka intenzivno delo pri kmetijskih prostorsko-urejiteljskih operacijah. Ob tem pa je v pripravi tudi kmetijski del prostorskega načrta občine.

Seveda bi potrebovali veliko prostora, da bi približno predstavili vsa prizadevanja, naloge in opravljeno na tem področju. Zato se bomo v tem sestavku omejili na melioracije v Pesniški dolini in zlasti pripravam na naslednji veliki projekt — ureditev poljskega območja. Pozornost pa bomo namenili tudi smotnejši rabi kmetijskih zemljišč, skratka celovitejšemu delu pri naporih za povečanje proizvodnje hrane in s tem izboljšanju delovnih in življenjskih pogojev našega kmečkega prebivalstva.

V Pesniški dolini je dosedaj na površinah družbenega dela kmetijstva melioracija izvedena na 1100 hektarjih površin. Od leta 1976 do pomladi letos pa bo v zasebnem delu kmetijstva na tem območju končanih melioracij na 311 hektarjih. Tako nam v zasebnem delu do končane ureditve Pesniške doline preostane še 1411 hektarjev. Novelirani zakon o kmetijskih zemljiščih nam omogoča izvajanje del na podlagi samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju samoupravnih interesnih skupnosti za melioracije. No, o tem nekoliko kasneje.

Letošnji program melioracij v Pesniški dolini, ki je bil v javni razpravi pri vseh podpisanih SIS za melioracije, nalaga obvezo, da bomo letos pristopili k izvedbi melioracij in komasacij na površini 640 hektarjev v zasebnem delu, družbeni del kmetijstva je svoje površine na tem območju že uredil. Pripravljalna dela za izvedbo nalog so v teku in jih skupno izvajajo strokovne službe Kmetijske zemljiške skupnosti in Kmetijske zadruge Ptuj.

Kaj so melioracije, zakaj ustanavljamo samoupravne interesne skupnosti za to področje dela, kakšna je cena in kako koristno izrabiti izboljšana zemljišča? To so vprašanja, ki smo jih postavili Zvonki Kneževič, članici izvršnega sveta SO Ptuj za kmetijstvo, gozdarstvo in živilsko industrijo. Želeli smo namreč to pomembno področje dela v kmetijstvu, ne samo ptujske občine, nekoliko bližje predstaviti.

„Zakon o kmetijskih zemljiščih je melioracije opredelil kot hidromelioracije in agromelioracije. Hidromelioracije obsegajo ureditev režima površinskih voda z regulacijami naravnih vodotokov, izgradnjo zadrževalnikov in drugih protipoplavnih in protierozijskih objektov ter ureditev talnega vodnega režima z izgradnjo osuševalnih in namakalnih sistemov. Agromelioracije obsegajo ukrepe, ki izboljšujejo fizikalne, kemijske in biološke lastnosti tal ter izboljšanje dostopa in prevoza na kmetijsko zemljišče.

Dosedaj smo v naši občini izvajali melioracije, to se pravi hidro in agromelioracije, na ta način, da je eden izmed udeležencev, to je lahko kmetijska zemljiška skupnost, lahko so to kmetje, kmetijska organizacija, dal predlog za melioracije pri občinskem upravnem organu. Seveda je pri tem moral izpolniti določene pogoje, ki so v zakonu predpisani. Ob tem je bil najvažnejši pogoj, da je predlagatelj moral predhodno zbrati 50 odstotkov udeležencev po površini, ki so v to melioracijo bili vključeni.

Ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti za to področje dela pa pomeni, da ni več potrebna večina 50 odstotkov udeležencev po površini temveč samo 50 odstotkov podpisnikov sporazuma. Med te podpisnike pa spadajo kmetijske zemljiške skupnosti, območne samoupravne interesne skupnosti za vodo, kmetijske organizacije, organizacije

zdrženega dela, ki se ukvarjajo s prometom ali predelavo kmetijskih proizvodov in krajevne skupnosti z melioracijskega območja. Glavni pogoj za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti pa je, da gre za melioracije kmetijskih zemljišč, ki jih zaradi njihove vloge pri proizvodnji hrane ali pri izvedbi družbenega plana SR Slovenije akt skupščine SRS proglašajo kot posebej pomembna za vso republiko.

Ko je samoupravni sporazum za ustanovitev melioracijske skupnosti sklenjen, izda občinska skupščina odlok o uvedbi melioracijskega postopka. Kadar se melioracijsko območje razteza na območje več občin, odlok o uvedbi melioracijskega postopka izda izvršni svet skupščine SRS. Ta odlok izdaja občinska skupščina oziroma izvršni svet skupščine SRS tudi v primeru, če v šestih mesecih od dneva pobude za ustanovitev skupnosti samoupravnega sporazuma ni sklenjen.

Takšen način dela nedvomno zagotavlja hitrejši tempo izvajanja melioracij neprimerno lažje, saj se je dogovarjati v okviru krajevnih skupnosti in v okviru posameznih organizacij zdrženega dela ali skupnosti, ki so določene v zakonu, lažje kot pa z vsakim

Polskave in tudi pobudo za ustanovitev. Predlagali smo, da naj takšno pobudo dajo kmetijske zemljiške skupnosti vseh treh občin in območna vodna skupnost Maribor, ki je tudi možen predlagatelj po zakonu o kmetijskih zemljiščih. Niso pa izključeni tudi ostali predlagatelji, vendar menimo, da te skupnosti pokrivajo širša področja dela in je prav, da bi te bile pobudniki.

— Dela pri ureditvi Polskave so v teku. V primeru, da pa do ustanovitve medobčinske interesne skupnosti ne pride, dela verjetno ne bodo zastala?

„Sigurno ne. Mislim, da si v tem času ne moremo privoščiti, da bi po izvedeni regulaciji pustili zemljišča slabše izkoriščena. Ne glede na sklenitev samoupravnega sporazuma vseh treh občin bomo v ptujski občini postopek peljali naprej in če ne pride do sklenitve skupnega, bomo sporazum poskušali skleniti v okviru občine Ptuj za območje, ki ga občina zajema.“

— Vemo, da je visoka cena izvedbe melioracij, ki presega prometno vrednost zemljišč, eden izmed bistvenih zaviralnih momentov pri hitrejšem usposabljanju zemljišč. Postavlja se vprašanje, na kakšen način za to pritegniti sredstva iz drugih območij repu-

financira izvajanje melioracij. Izračuni kažejo, da bi v kolikor bi ta prispevek povečali na 15 din, bilo možno prispevek Zveze k melioracijam povisati na 60 do 70 odstotkov.

Ustanovljena je tudi Zveza kmetijskih zemljiških skupnosti Slovenije. Danes o možnostih te zveze pri financiranju melioracij še ne moremo govoriti, verjetno pa bo v tem letu dokončno razčiščen njihov status, finančna sredstva in bodoče usmeritve in možnosti za sofinanciranje izvajanja kmetijskih prostorsko-urejiteljskih operacij.

— V dosedanjem poteku pogovora sva se pravgotovo v večini primerov omejila na zasebni del kmetijstva. Ali je pri tem družbeni del v kaj boljšem položaju ali pa je celo na slabšem?

„Tažave v družbenem delu kmetijstva so še večje kot v zasebnem. Nizka akumulativnost kmetijskih delovnih organizacij, velika zadolženost in velike zahteve, ki jih pred njih postavljamo, jih sicer silijo, da melioracije izvajajo, pravtako vse ostale prostorsko-urejiteljske operacije, vendar vsem težko finančno sledijo.“

— Spet se vrniva na vsebino seje skupščine kmetijske zemljiške skupnosti občine Ptuj. Gre namreč za proizvodnjo na melioriranih oziroma izboljšanih zemljiščih, pa naj bodo to melioracije, namakanje, komasacije. Delegatom ste govorili o potrebi izdelave takojmenovanih mikroprojektov za celotno območje ptujske občine. Za kaj gre pri tem?

„Melioracije same po sebi pravzaprav bistveno še niso doprinesle razširitvi proizvodnje. Sicer pomagajo, vendar ne vemo kakšne so tržne usmeritve, kakšne so maksimalne možnosti za izkoriščanje teh zemljišč. V severovzhodni Sloveniji je v izdelavi sicer makroprojekt Agroživilski kompleks severovzhodne Slovenije, ki pa bo res samo makroprojekt in nam bo kazal le temeljne proizvodne usmeritve. Te so sicer danes že bolj ali manj znane, vendar še niso povsem finančno opredeljene, pravtako ne po površinah in količinah. Kljub temu pa v tem projektu ne bomo našli posameznih proizvodjalcev, ne bomo videli kmeta, krajevne skupnosti in na drugi strani tudi možnosti njihovega proizvodjalnega dela. Zato je že nekaj časa v razpravah zelo živa ideja, da bi morali izdelati mikroprojekte. Ti naj bi zaključevali določene celote, v katerih bi obdelali bodisi krajevno skupnost, bodisi naselje, katastralno občino. V teh mikroprojekti ali v teh zaokroženih celotah bi izbrali določene kmetije, jih proizvodno usmerili, opredelili njihove možnosti glede na zemljiški potencial in na možnosti prodaje ter tako za sleherno zaokroženo celoto izdelali proizvodni program. V tem programu pa sigurno ne bomo šli mimo tistih kmetov, ki bodo izključeni iz proizvodnje, gre predvsem za ostarele kmete. Tako bi naj mikroprojekt vseboval tudi sociološko študijo, kako zagotoviti tistim, ki od kmetovanja ne bodo mogli več živeti pa so doslej živeli in bodo kot kmetje čakali starost, možnost, da dočakajo starost kot kmetje, vendar v njih ugodnih, pozitivnih, socialističnih razmerah.“

V dogovorih smo že z Obdravskim zavodom za veterinarstvo in živilorejo, ki bi naj izdelal živilorejske proizvodne usmeritve v teh mikroprojekti, dogovori s Kmetijskih zavodom Maribor potekajo tudi ugodno za izdelavo poljedelskih usmeritev. Mislim, da če hitro k tej akciji, zberemo denar za izdelavo, učinek pravgotovo ne bo izostal.“

Izvedli smo torej za prihodnje naloge in težave, ki zavirajo hitrejšo izvajanje sprejetih programov urejanja površin in s tem prostora. Ob tem moramo dodati, da ob priliki pogovora s tovarišico Zvonko Kneževič, še ni bilo znano stališče izvršnega odbora Kmetijske živilske razvojne skupnosti o sofinanciranju izvedbe melioracij na tistih zemljiščih, ki bodo po izboljšanju namenjena pridelovanju sladkorne pese. Kljub tej ugodnosti, ki jo vsekakor velja izkoristiti, pa naša prizadevanja za zmanjšanje obveznosti kmetovalcev pri teh operacijah ostajajo naprej prisotna in predmet razprav naših delegatov na vseh nivojih odločanja. Poudarjanja, da je pridelovanje hrane naš skupni interes, pravgotovo niso brez osnove. Tega se moramo bolj kot doslej zavedati v vseh sredinah našega življenja in dela.

Del urejene Pesniške doline (foto I. Člani)

Zvonka Kneževič (foto M. Ozmeč)

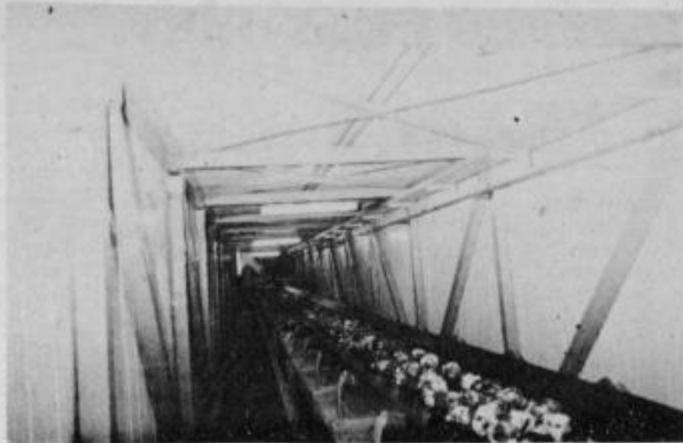
kmetovalcem posebej, ki z ozirom na visoke stroške skoraj vedno pomišlja o vlaganju.“

— Skupnost za območje Pesniške doline je ustanovljena in že deluje. Na nedavni seji pa so delegati kmetijske zemljiške skupnosti občine Ptuj dali pobudo za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za melioracije poljskega območja. Vi ste tudi predsednica iniciativnega odbora, za ustanovitev skupnosti, ki bo z ozirom na območje medobčinska. Kako je potekalo dosedaj in kako bo vnaprej z delom na tem področju?

„Pri sklenitvi samoupravnega sporazuma za melioracijo Pesniške doline smo se nekako v okviru občine, ki ima skoraj vsa zemljišča na tem območju, odločili, da bomo sporazum sklenili znotraj občine. Tako je ta interesna skupnost občinska. Pri Polskavi pa smo za razliko od Pesniške doline pristopili k drugačnemu načinu. Z ostalimi občinami smo se načelno dogovorili, da bi samoupravno interesno skupnost za melioracijo Poljskega območja ustanovili hkrati za vse tri občine, oziroma v eni interesni skupnosti za tri občine (Maribor, Ptuj, Slovenska Bistrica). Inicijativni odbor za ustanovitev je že imel prvi sestanek, vendar člani odbora v celoti še niso imeli pooblastil pristojnih organov občin, razen občine Ptuj. Zato smo se dogovorili, da akcijo izpeljemo tako, da pristojni organi vseh občin v iniciativni odbor imenujejo po tri člane. Imenovanje mora biti opravljeno do 1. marca letos, nakar bi iniciativni odbor nadaljeval z delom. Istočasno smo na prvem sestanku vsem kmetijskih zemljiških skupnostim ponudili predlog vsebine samoupravnega sporazuma za melioracijo območja

blike, ki hrano potrebujejo. Vemo pa, da so takšna prizadevanja v ptujski občini prisotna!

„Glavna ovira za pospešeno izvajanje melioracij je nedvomno financiranje, ki pri tem nastane. Zagotavljanje sredstev, kakršno je danes, za lastnike zemljišč ni spodbudno, saj mora melioracije pokriti v celoti iz svojih lastnih sredstev. V okviru občine nimamo nekih drugih možnosti. Cena melioracije danes po hektarju znaša od 80 do 120 tisoč dinarjev. Čeprav so kreditni pogoji ugodni, predstavljajo kmetu veliko breme, saj jih je precej, ki imajo tudi poveč hektarjev v melioracijskem kompleksu. Zato so naša prizadevanja, približno dve leti, tudi precej glasna in do republiških organov v tem, da poskušamo zvišati prispevek Zveze vodnih skupnosti, ki jih ta daje za melioracije posameznih površin. Danes prispevek Zveze vodnih skupnosti znaša 40 oziroma 30 odstotkov, glede na razvitost območja. V bodoče pričakujemo, da bi se ti odstotki povečali vsaj za dobro polovico. Pričakujemo pa tudi, da bo ta prispevek nepovraten za kmeta ali pa kmetijsko organizacijo. S tem se bodo znižali prispevki ostalih financerjev, to je Kmetijske živilsko-razvojne skupnosti, ki jih danes sofinancira s 15 odstotki, in seveda tudi bančni kreditov, ki so danes v višini 45 odstotkov. Da pa bi takšen prispevek Zveze vodnih skupnosti resnično tudi dobili, moramo povečati prispevek za spremembo nemarnosti kmetijskega zemljišča oziroma odškodnino, kot to po novem imenujemo. Po zakonu o kmetijskih zemljiščih namreč do skupne odškodnine odvajamo 5 dinarjev Zvezi vodnih skupnosti Slovenije, iz skupno zbranih sredstev za celo republiko pa le-ta

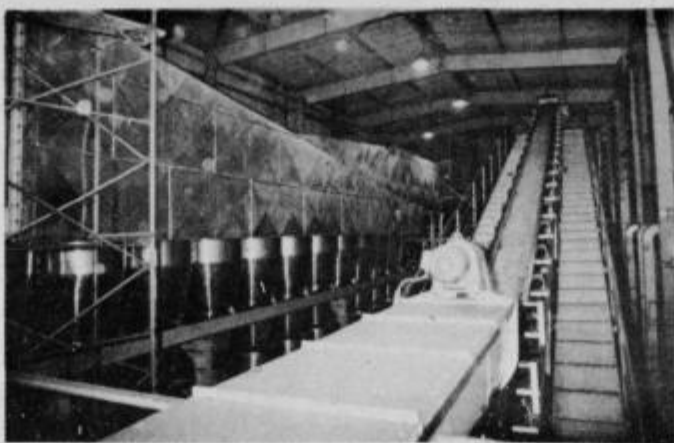

Sladkorna pesa »potuje« k rezalnikom

V seriji prispevkov o poskusni proizvodnji sladkorne pese in predelavi v tovarni sladkorja v Ormožu bomo tokrat objavili izkušnje, kot jih vidijo v Poslovni skupnosti za sladkor SR Slovenije. O tem bo beseda v pogovoru s predsednikom izvršilnega odbora te skupnosti Radom Dvoršakom. Najprej seveda ocena triletnih prizadevanj.

„V prvih treh, pravzaprav sedaj že štirih letih, saj so štiri setve že bile, smo po naši skupni oceni relativno dobro uspevali iz leta v leto povečevati površine pod sladkorno peso. Seveda pa smo bili v tem obdobju omejeni na največjo možno površino, nekje do 800, največ tisoč hektarjev, dokler nismo imeli tovarne. Znano je, da smo s celega območja Pomurja in Podravja lahko prevažali sladkorno peso v Beli manastir v letni količini 2000 do 2500 vagonov. Z izgradnjo tovarne pa je ta moment povsem drugačen, zato je ta akcija, ki sedaj teče za čimvečje število hektarjev, tako vroča in zagnana. Če bi tovarna delala s polno kapaciteto, bi vendarle pomenilo, da s lanskim 1100 ha povečamo njivske površine pod peso na 7000 hektarjev. Takšen plan smo si v Poslovni skupnosti tudi postavili.

Morda nekaj besed o dosedanjih izkušnjah. Zdi se mi potrebno povedati, da smo se mogoče nekoliko pozno lotili samega za-

Sušilnica rezancev, pomembnega stranskega proizvoda

Stabilna tržna kultura

ključka, mogoče bi bilo koristneje, da bi to opravili vsaj nekaj mesecev prej. Vendar smo računali, da je teren razgiban, aktiviran skozi štiri zaporedne setve; medtem ko sedaj ugotavljamo, da se bomo morali še veliko truditi na najširši fronti za pridobitev teh 7000 planiranih hektarjev. Stvar ne bo lahka in brez prizadevanj ne samo strokovnih ljudi in pa organizatorjev proizvodnje v zadrugah in kmetijskih organizacijah, temveč tudi s široko družbeno podporo družbenopolitičnih organizacij in sil. Pri tem pa vam naj povem, da naša predstava ni takšno delo vnaprej, dolgo-ročno. Praktično gre samo za to, da v letošnjo setev vključimo čimveč novih proizvajalcev, ki bi se seveda potem v lastni proizvodnji lahko prepričali in pridobivali potrebna znanja za proizvodnjo sladkorne pese, s tem pa naj povem, da je dolgoročno gledano v tem procesu pridobivanja novih površin in proizvajalcev še ogromno drugih stvari, gre za postavitev celotnega novega kolobarja, razne melioracijske akcije, komasacije, zaokroževanja vaških kolobarjev in ostalo. Pospeševalna služba je v teh letih v tej smeri že delovala, vendar menim, da se bomo morali stvari

lotiti veliko bolj organizirano in jih izvajati čisto regularno kot celovite investicijske ukrepe, skratka, da to postavimo v določene investicijske projekte v perspektivi, da bi na ta način prišli do čimboljših ekonomskih rezultatov.

— Imam občutek, da v pogovorih mogoče preveč izpostavljamo le potrebne hektarje in premalo vse pozitivne stranske učinke, ki jih ni malo in so zelo pomembni!

„Veste, tako je, da v takšnih akcijah kot je ta sedanja, ljudje ne pridejo skoraj do sape, da bi vse stvari hkrati povedali. Mnogo je ugotovitev vezanih na sladkorno peso, ki jih s čisto in le z besedo ni mogoče proizvajalcem povedati. Veliko je namreč teh ugotovitev, ki jih vsak proizvajalec dobi na osnovi lastne vključenosti v ta proces, na osnovi lastne pridobljene izkušnje. Pomeni da tudi v tem primeru velja staro geslo, da same besede ne vlečejo tako kot pa konkretni primeri.“

— Mogoče včasih premalo izpostavimo osnovni razlog za uvajanje sladkorne pese. Morda nekaj besed o tem!

„To je področje, ki je po svojih klimatskih in pedoloških vidikih, da temu rečemo, žitnica Slovenije

ali bolje povedano, tisto področje, kjer je glavni del slovenske poljedelske proizvodnje. Na žalost pa nivo intenzivnosti poljedelske proizvodnje ni zadovoljiv, rabimo tržne kulture, ki bi ta proces intenzifikacije potegnile naprej. Sami vidite, koruza ne izpade kot tržna kultura, ta je bolj ali manj namenjena za naturalno porabo, kar ni slabo, vendar ne daje tistih otipljivih in neposrednih učinkov. S pšenico je enako, pretežni del je na žalost pokrmimo, čeprav naša krušna bilanca ni takšna, da bi se tega lahko lotili. Tudi ostale kulture so bolj ali manj podvržene določenim tržnim nihanjem in kolebanjem. Tudi krompir, ki ga nekateri kujejo v zlato, ima to lastnost, da v posameznih letih lahko daje dobre, v nekaterih pa izredno slabe rezultate. Ne toliko zaradi slabe letine, temveč predvsem zaradi dogodkov na trgu. Sladkorna pesa je standardna kultura, pri njej točno veš kako boš delal, kaj na koncu iztržiš in kam jo boš dal. To pomeni, da ničesar ne prepušča slučaju, zahteva pa seveda mnogo pametnega dela. Tudi to je ena njenih posebnosti, ki naj bi prispevala k prosvetljevanju kmetijskih proizvajalcev in s tem doprinesla k višji ravni poljedelske proizvodnje na tem območju Podravja in Pomurja.“

I. kotar

- foto Miro Mele

Nekaj strokovnih navodil za pridelovanje sladkorne pese

IZBIRA NJIV

Pri izbiri njiv moramo paziti na to, da ne izberemo njive, ki ima v ornici veliko grobeга kamena. Pri izbiri predposevka ima prednost pšenica. Če sejemo peso za koruzo, ki smo jo škropili z normalno količino Gesaprima, lahko na posevku nastane škoda zaradi Gesaprima. Pri uporabi zmanjšane doze Gesaprima z dodatkom Lassa ali pri uporabi Primextra pa lahko sejemo tudi na te površine.

ORANJE

Globoko oranje bi morali izvršiti jeseni. Globina oranja se giblje okrog 30 cm. Na njivah kjer dosedaj nismo tako globoko orali, orjemo na globino 25 cm. Mrtvica, ki bi jo z globokim oranjem spravili na površino bi nam

delala težave in negativno vplivala na razvoj mlade rastline. Njive moramo po oranju grobo izravnati z brano, vlačo, ravnjačo ali s predsetevnikom. Če globokega oranja nismo uspeli izvršiti jeseni, potem to delo opravimo zgodaj spomladi, kakor hitro to dopuščajo vremenske razmere.

GNOJENJE

Osnovna gnojila fosfor, kalij in kalcij potrosimo pred jesenskim globokim oranjem (ali spomladanskim globokim oranjem). Kjer nimamo analize zemljišča priporočamo sledeče okvirne količine: 80 do 120 kg/ha P₂O₅, 300 do 450 kg/ha K₂O. Količino apnenca določimo na osnovi pH vrednosti. Pri pH 6,5 apnenje ni potrebno. Če ležijo pH vrednosti pod 6 potem

je potrebno apniti in to glede na kislost s 1000 do 2500 kg S CaO. Apniti moramo pred jesenskim oranjem in zaorati. Če apnimo zgodaj spomladi, potem dodamo do 1000 kg CaO na hektar. S tem izboljšamo pH v setvenem sloju in s tem posledno zmanjšujemo nevarnost glivičnih bolezni, ki povzročajo koreninski ožig. Obvezno moramo vsa zemljišča, kjer nimamo natančnih analiz zemlje, gnojiti z 1,5 do 2,5 kg bora na hektar. Z uporabo specialnega gnojila Tovarne dušika Ruše, to so fosfor kalijeva gnojila z dodatkom elementa bora, pri količini 1300 kg na hektar pokrijemo potrebo po fosforju, kaliju in boru. Porabo dušika uravnavamo na osnovi kvalitete njive in porabe hlevskega gnoja. Če ne uporabljamo hlevskega gnoja, potem dodajamo 80 do 140 kg N/ha, s hlevskim gnojem pa 60 do 100 kg N na hektar.

MR. ALFRED MERC DIPL. VET

Mastitis

(VNETJE VIMENA) PRI KRAVAH

kok kužne presušitve, je najbolj nevarna bolezen vimena. Širi se s krave na kravo in ne mine brez zdravljenja in izločanja neozdravljivih krav. Pri nas je kužna presušitev vimena še vedno zelo pogosta bolezen molznice.

Druge streptokoke dobimo tudi v vimenu in v okolici krav, npr. v steli in gnoju na rokah molznikov in v gumijevih tulcih molznih strojev. Povzročajo dolgotrajni (kronični) mastitis, vendar lahko povzročajo tudi naglo (akutno) obliko mastitisa. Na splošno pa je mastitis, ki ga povzročajo drugi streptokoki, manj pogost.

Nevarni povzročitelji mastitisa pri kravah so stafilokoki, ki so zelo razširjeni v naravi in v okolici molznice. Ustvarjajo hude strupe in so nevarni tudi človeku. Zelo hitro se razmnožujejo v mleku, ki po molži ni bilo dovolj ohlajeno, ali pa je stalo čez noč pri sobni temperaturi. Strupene snovi, ki jih stafilokok izloča, lahko povzročijo zastrupitve pri človeku, ki pije mleko bolnih krav.

Poseben problem so mastitisi, ki jih povzročajo bacilarni povzročitelji. Tudi pri teh gre za več vrst

različnih mikrobov, predvsem so to kolibacili in tako imenovane korinebakterije. Tudi kolibacili so zelo razširjeni v naravi. So celo normalni in koristni prebivalci v debelem črevesu živali in človeka. Če pridejo v vime, pa povzročajo huda vnetja, zaradi katerih lahko žival pogine. Mastitis, ki ga povzroča — Pseudomonas aeruginosa —, je skoraj neozdravljiv, ker je mikrob povečini odporen proti antibiotikom. Korinebakterije so tudi povsod v naravi. V vimenu povzročajo ognjoke (abscese), okuži pa se z njimi predvsem presušeno vime. Mastitisi, ki jih povzročajo korinebakterije se naglo širijo, okužena vimenska četrt pa je skoraj vedno izgubljena.

Za nastanek mastitisa so važni tudi drugi dejavniki, ki pripomorejo, da so molznice dovzetnejše za okužbo. Slabe vremenske razmere lahko pospešijo nastanek mastitisa pri kravah. Poseben nevaren je prepih v hlevu. Dokazano je tudi, da so starejše krave bolj nagnjene k bolezni. Krave z uleknjenimi konci seskov se tudi lažje okužijo. Na takšnih seskih se namreč zadržujejo kapljice mleka, ki so dobro gojišče za mikrobo. Skozi rane na koži

vimena in seskov tudi lahko prodrejo mikrobi in povzročijo vnetje. Take poškodbe nastajajo, če ležeči kravi stopi na sesek sosednje krave, ali če si krave ranijo vime ob bodeči žici ali ob drugih ostrih predmetih. Sem spadajo tudi poškodbe vimena zaradi nepravilne strojne molže.

Mastitis, oziroma mikrobe, ki ga povzročajo, prenašajo s krave na kravo predvsem molzniki, bodisi z ročno molžo ali z molznim strojem. Nehigienična molža je pogosten pojav v naših hlevih. Molzniki ne umivajo in razkužujejo vimena pred molžo. Ne umivajo in razkužujejo si rok, tako z umazanimi na rokah prenašajo kužne klice s krave na kravo. Posebno škodljiva je razvada, da si molzniki močijo dlani z mlekom, da bi lažje molžili.

Z neočistim in nerazkuženim strojem se prenaša bolezen še bolj, kot pri ročni molži. Pri nepravilni strojni molži lahko pride do poškodb seskov in vimena. To se dogaja, če npr. nataknejo stroj, ko krava še ni pripustila mleka, ali pa če stroja ne snamemo takoj, ko je vime prazno.

Mikrobi, ki povzročajo mastitis, pridejo v vime največkrat od zunaj, in sicer z umazanimi rok molznikov ali iz nerazkuženih gumijevih tulcev molznih strojev in od tod po seskovem kanalu v vime. Lahko pa pridejo v seskov kanal tudi iz stelje in blata. Druga pot po kateri pridejo mikrobi v vime, pa je krvni obtok, po katerem lahko pridejo mikrobi prek ran na koži vimena, ali pa iz črevesja v vime.

Konec prihodnjic

BOGOMIR KOSTANJEVEC

Kmetijski zakoni

2. nadaljevanje in konec

KAJ SE ZGODI ČE ZAKONEC OZIROMA OSEBA, KI JE PO PREDPISIH O ZAKONSKI ZVEZI IZENAČENA Z ZAKONCEM TER NJI NI DEDIČI, KI SO KMETJE NE DAJO SOGLASJA ZA ODDAJO ZEMLJIŠČA, KI GA NAMERAVA DRUGI ZAKONEC OZ. PREDNIK ODDATI DRUŽBENO PRAVNI OSEBI?

V takem primeru je dolžna kmetijska zemljiška skupnost sprožiti pobudo za zagotovitev socialne varnosti in stabilnosti takega kmeta oziroma za prevzem njegovih zemljišč. V 6 čl. ZPVK navedenih oseb se sicer ne da prisiliti, da bi dale soglasje za nameravano oddajo zemljišča, vendar se v takem slučaju ne bodo mogle izogniti dolžnostim, ki jih predvideva 2. odstavek 7. čl. ZPVK, ki se glasi: „Če take osebe v roku treh mesecev po sprožitvi pobude za kmetijsko zemljišče ne izjavijo, da se strinjajo z oddajo zemljišča, so dolžne poskrbeti za njegovo obdelavo ter za socialno varnost in stabilnost kmeta ter tistih oseb, ki bi sicer izpolnjevale pogoje za pridobitev družinske pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju delavcev. Izvajanje teh dolžnosti nadzorujejo v mejah svojih pristojnosti kmetijska zemljiška skupnost in pristojni organ občinske skupnosti za socialno skrbstvo. Če te osebe ne zagotovijo kmetu socialne varnosti in stabilnosti, je pristojni organ občinske skupnosti za socialno skrbstvo upravičen, ne glede na privolitev kmeta, uporabiti vsa pravna sredstva v pravnem in izvršnem postopku, da se to zagotovi.“

Kljub zgoraj predvideni m ukrepom se bo v praksi naletelo pri prisilnem izvajanju dolžnosti nudenja socialne varnosti in stabilnosti kmeta na dokaj težav. Na primer: Kako prisiliti nujnega dediča, ki je po ZKZ sicer kmet, vendar brez lastnega posestva in brez premoženja, da bo preživel svojega prednika s katerim pa je še v sorodstvu ipd.?

Pri pridobitvi pravice do preživnine, če prevzame kmetovo zemljišče v začasno upravljanje kmetijska zemljiška skupnost (glej 7. čl. ZPVK) je potrebno opozoriti na 22. čl. ZPVK, ki pravi, da se ustrezne določbe 7. čl. ZPVK začno uporabljati, ko so v ta namen zagotovljena sredstva s samoupravnimi sporazumi o temeljih planov ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti v skladu z dogovorom o temeljih plana SR Slovenije.

KDO IMA PO SMRTI KMETA, KI JE PREJEMAL PREŽIVNINO PRAVICO DO NJE?

To je njegov zakonec oziroma oseba, ki je po predpisih o zakonski zvezi izenačena z zakoncem oziroma tisti, ki izpolnjuje pogoje za pridobitev družinske pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (glej Zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja Ur. list SFRJ št. 35/72 in Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju Ur. list SRS št. 19/77).

Koliko mora biti star zakonec oziroma oseba, ki je po predpisih o zakonski zvezi izenačena z zakoncem, da ima pravico do pokojnine pa zavisi od velikosti zemljišča, ki si ga je kmet pri oddaji ostalega zemljišča, obdržal v svoji lasti. Če si je obdržal samo 1 ha oziroma 0,5 ha na komasacijskih in melioracijskih območjih je njegov zakonec oziroma z njim izenačena oseba upravičena do preživnine, če je star 55 let (moški) oziroma 50 let (ženska).

Če pa si je obdržal več, je njegov zakonec oziroma z njim izenačena oseba upravičena do preživnine, če je star 65 let (moški) oziroma 60 let (ženska).

Preživnina se zgoraj navedenim osebam določi v deležu preživnine, ki jo je prejemal kmet, ki je oddal svoje zemljišče in to v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Tu se nam zdi potrebno opozoriti, da je zakonodajalec ves ZPVK zasnoval tako, kot da bi šlo samo za enega lastnika kmetijskega zemljišča oz. gozda, ji izpolnjuje pogoje za preživnino, ki jo deli z zakoncem, kateri tudi po smrti oddajalca zemljišča prejema to preživnino. V nekaterih krajih Slovenije kot npr. na Štajerskem pa prevladujejo slučaj, da sta lastnika kmetijskih zemljišč, oba zakonca, ki si kot lastnika zemljišč, tako vsaj mi smatramo, lahko pridobita pravico vsak do svoje preživnine. Določba v Zakonu o starostnem zavarovanju kmetov, ki določa da posameznemu zasebnemu kmetu gospodarstvu pripada v okviru obveznega starostnega zavarovanja kmetov le ena pokojnina, ni kot ideja našla mesta med določbami ZPVK, katerega bo, če bo to zahtevala praksa, potrebno tudi spremeniti ali pa dopolniti.

KAKŠNA BO VIŠINA PREŽIVNINE?

Višina preživnine je odvisna: a) od višine kupnine za odana zemljišča; b) od starosti kmeta ob oddaji zemljišča. Kupnina, ki jo družbena pravna oseba plača na poseben račun pri Skupnosti starostnega zavarovanja kmetov mora po svoji višini ustrezati tržni vrednosti oddanega zemljišča ob času sklepanja pogodbe. Tudi v primeru, ko bo zemljišče prevzela v začasno upravljanje kmetijska zemljiška skupnost in ko ne gre za kupnino, mora biti ugotovljena tržna vrednost takega zemljišča, kajti le ta bo, po našem mnenju, podlaga za izračun preživnine.

KAKŠEN BO MESEČNI ZNESEK PREŽIVNINE

To se izračuna tako, da se kupnina za oddano zemljišče deli s številom 84.

Na primer: Če znaša kupnina 250.000 din in se ta znesek deli s 84, dobimo 2976 din.

Če je tako izračunani mesečni znesek preživnine nižji od starostne pokojnine kmetov v letu, v katerem kmet pridobi pravico do preživnine, je preživnina ob pridobitvi pravice do preživnine enaka tej pokojnini, ki je v letu 1979 znašala 840 din. Glede na starost do preživnine upravičenega kmeta se zgoraj izračunani mesečni znesek preživnine poveča: — Za 20 %, če je upravičenec ob oddaji zemljišča star 70 do 74 let — Za 25 %, če je upravičenec ob oddaji zemljišča star 75 do 79 let in

— Za 30 %, če je upravičenec ob oddaji zemljišča star 80 in več let.

Znesek mesečno določene preživnine bilo upravičenega kmeta bilo oseb, ki imajo po njegovi smrti pravico do preživnine se vsako leto povečuje v istem razmerju, o katerem se poveča starostna pokojnina kmetov (valorizacija preživnin)

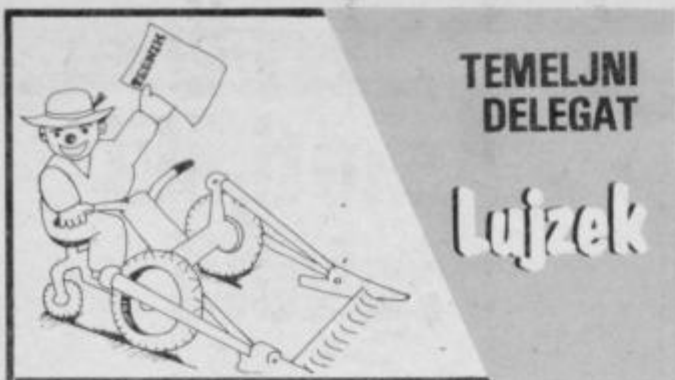
KDAJ SE PRIČNE IZPLAČEVATI PREŽIVNINA?

Upravičencu se prične izplačevati preživnina s prvim naslednjim mesecem po overitvi pogodbe o oddaji zemljišča na sodišču. Če upravičenec ob overitvi pogodbe še ni dopolnil starost 65 let (moški) oziroma 60 let (ženska), se mu prične preživnina izplačevati s prvim naslednjim mesecem po dopolnitvi te starosti, razen če gre za kmeta, ki je nezmožen opravljati kmetijsko dejavnost (glej 18 čl. ZPVK).

V primeru, ko je po 7. čl. ZPVK kmetijska zemljiška skupnost prevzela zemljišče v začasno upravljanje se upravičenec, ki sicer izpolnjuje vse pogoje za izplačilo preživnine, začne ista iplačevati s prvim naslednjim mesecem potem, ko je kmetijska zemljiška skupnost zemljišče prevzela. Preživnina se izplačuje vnaprej najkasneje do 5. v mesecu. Kot vidimo iz zgoraj omenjene določbe 18. čl. ZPVK lahko pride do overitve pogodbe o oddaji celo pred dopolnitvijo starostne dobe, vendar pa ne bo izplačevanja preživnine.

ALI IMA TIŠTI, KI PREJEMA PREŽIVNINO PO ZPVK ZAGOTOVLJENO TUDI ZDRAVSTVENO VARSTVO?

Da, vendar samo v primeru če nima zagotovljenega zdravstvenega varstva po drugih predpisih.

Dober den! Se gnes se mi v glavi no v nogah vse narobe suče od praznovanja dneva žena. Kak te zdaj to, si vena mislila, saj nisi ženska? Saj glih zato. Če bi meja tisto kaj neman no kaj ženske moje, te se mi to ne bi dogajalo. Tak je bilo: Naš vaški odbor je sklenla, ke mo letoš v leti stabilizacijsken ženskan eno proslavico narediti, vsoki en zvunček pokloniti, nič jeli, nič pili no nič plesali. Tak smo to v soboto tudi naredili. Ženske so po proslavi lepo domu šle, moški pa so stori prleški no širši slovenski navodi v gostilno pogledali. Dale pa tak vete kak to gre: Beseda je besedo dala, prvi liter je več mladih doba no prozink ženske se je spremena v praznikov 40 mučnikov. Kalno sen gleda no v kolenih sen župo meja že pret kaj se mi je zodi dinar kmetke penzije po guti pretoča.

Se najbolj posrečeni je Prprov Matjož bija. V vsoken mošken je žensko vida no nan je slavnostni nagovor nareda: »Spoštovane naše tovarišice. Vidin, ke se prijetno zabovete. Ve ste steber naših družin. Po kuncu držite tri hišne vogle no še širtega z dedon vred. Fšaj na gnešji den pozobte na svoje skrbi no dokožte, da ste enakopravne članice naše skupnosti. . . . Dale neje moga več gučati, saj se mu je pret megla pred očmi naredla, kak je son ugotova, da je samin moškin toti guč drža.

Kak sen domu priša, mi neje čista črna no belen poznono. Ven samo to, da je moja Mica duma sred noči za mizo sedela no fižol prebirala. Grotalo me je sron, ke bi se najrajši v zemlo pogrezna. . . . Pa kaj čemo, po toči je prepozno zvuniti.

Opisa sen van primer kak ne bi smelo biti pa je na žalost marsikje blo. Zato se tudi ne čudin fanteki, ki je v spisi o svoji mami tak napisal: »Moja mama je dobra, zlata vredna. Hodi v službo no še duma more delati celi den. Moj ala pa samo v službo hodi no duma nič haska ne naredi. Samo televizijo gleda no . . . cajiinge šteje. Ce toga ne dela pa na sestankih no v gostilni sedi. Ce mo vejki zrosa, mo se ša za svojega ateka vičit. Se pret . . . mo si seveda za ženo eno toko dobro mravljičo poiska kak je moja mama. . . .»

Te pa srečno! Vsi se dobro mejte, moški pa se pobošajte do prihodnjega dneva žena.

Vaš LUJZEK

BENEDIKT V SLOVENSKIH GORICAH

Otvoritev šole že maja letos

Pri Benediktu v Slovenskih goricah bodo letos 9. maja na občinski praznik občine Lenart odprli nove šolske prostore. Šola pri Benediktu je danes že delno pod streho, nova šola je tudi veliko večja, je bližje trenutku, ko bodo njene prostore napolnile šolske klopi, zanje pa bodo kmalu sedli učenci, ki se tega že daj časa izredno veselijo.

Sredstva za šolo, ki bo veljala okrog dvajset milijonov dinarjev, so občani Lenarta zbrali z enodnevnim zaslužkom, del sredstev pa je v obliki kredita prispevala republiška izobraževalna skupnost. Nova šola bo imela veliko učilnic, tako da bodo lahko uvedli enoinpolizmenski pouk, zraven nove šolske zgradbe bo tudi nova in velika telovadnica, kuhinja in kabineti.

Tako se učencem ne bo treba več stiskati v stari že dotrajani šoli in se bodo morda že pred koncem drugega šolskega leta preselili v nove in sodobne šolske prostore.

Janez Lorber

KS OLGA MEGLIČ

Stalna skrb za ostarele in bolne

Po nekaterih začetnih organizacijskih težavah je v lanskem letu začela uspešno delovati tudi krajevna organizacija Rdečega križa v krajevni skupnosti Olga Meglič, ki je ob zaključku preteklega leta ob pomoči vseh družbenopolitičnih dejavnikov pripravila družabni večer za ostarele krajanke, ki je v zadovoljstvo vseh tudi dobro uspel.

V lanskem letu so poleg sodelovanja v akcijah občinskega odbora RK, usposobili tudi 10-člansko ekipo za nego bolnika na domu. V najrazličnejših oblikah so bili vključeni tudi v akcijo nič nas ne sme presenetiti, v svoji sredi pa imajo tudi okrog 25 aktivnih krvodajalcev, ki so vključeni v aktivne krvodajalcev v svojih delovnih sredinah.

Ena izmed njihovih bodočih nalog je, da bi usposobili čimveč mladih ljudi za delo v ekipah prve pomoči, za nego bolnika na domu in za aktivnosti v takih imenovanih socialni ekipi. Posebno skrb pa nameravajo posvetiti ostarelim krajanom, ne samo ob priložnostnih srečanjih, temveč skozi vse leto v obliki sosedске pomoči in z obiski mladih članov Rdečega križa na njihovih domovih.

mš

Uspešen zbor krajanov v KS Leskovec

V četrtek 28. februarja so se zbrali občani krajevnne skupnosti na svojem zboru. Enako kot drugje so tudi v KS Leskovec razpravljali o delu in nalogah v minulem letu in sprejeli zaključni račun za leto 1979. Nadalje so sprejeli program dela za letos. Glede na finančne zmožljivosti, saj je KS Leskovec na nerazvitem haloškem območju, so si zadali precej nalog, ki jih bodo lahko izvedli le s pomočjo širše družbene skupnosti.

Največji problem so ceste, (gre predvsem za lokalne in vaške), pomanjkanje pitne vode in slabo električno omrežje, ki ga bodo v letošnjem letu že začeli izboljševati s postavljanjem novih trafo postaj, kar se bo seveda tudi nadaljevalo v srednjeročnem planu v letih 1981—1985.

Pregledali so tudi smernice za srednjeročni plan. Na prvem mestu je bila napeljava vodovoda v te odročne kraje, kjer pitne vode primanjkuje. Seveda bo potrebno srednjeročni plan uskladiti z drugimi nosilci planiranja.

Na zboru so razpravljali tudi glede krajevnega samopriskevka, saj stari poteže v tekočem letu. Nujno bo potrebno pristopiti k uvedbi novega, vendar ob enakih pogojih, kajti le tako lahko zagotovijo razvoj KS v naslednjem srednjeročnem obdobju. Zbor so zaključili z geslom v slogi je moč!

K. Smigoc

Kdaj narodopisni predmeti na ogled občanom

Minilo je že nekaj let odkar je takratni ravnatelj Matične knjižnice v Slovenski Bistrici, Miljutin Arko na police med knjigami postavil prvi predmet, ki je ponazarjal narodopisno preteklost prebivalcev pred nami. Prvemu je kmalu sledil drugi, tretji in vedno več jih je bilo. To pa je bil tudi povod, da je Miljutin Arko sklenil postaviti temelje prvega narodopisnega muzeja v občini Slovenska Bistrica.

Veliko prostega časa je potreboval, da se je dokopal do številnih predmetov bogate kulturne preteklosti vzhodne Štajerske. Težko bi bilo izmeriti vse kilometre, ki jih je prehodil peš po oddaljenih krajih na Pohorju pa tudi v HALOZAH, ko se je pred krovi domačih kmetij srečeval predvsem z ostarelimi ljudmi, se z njimi posvetoval o načinu življenja izpred več desetletij in spoznaval orodje in druge pripomočke iz vsakodnevnega življenja. Nema-lokrat se je povzpel skupno z gospodarjem po stopnicah na zaprašena podstrešja od koder je prinašal stare glinaste kuhinjske lonce, vrče, pa bidre, možnarje, likalnike, svečnike, mišolovke, ključavnice in številne druge stare že v praksi neuporabne predmete, ki so za domačine predstavljali nepotrebno „kramo“, za Arka pa novo odkritje o življenju njihovih prednikov. Velika mera veselja ga

SLOVENSKA BISTRICA

ni zapustila niti takrat, ko je segel, v lastni žep, da bi se vsaj delno oddolžil za podarjeno posodo ali druge predmete iz gospodinjstva izpred sto in več let.

Vse pa je skrbno prinašal v

nekaj mesecev dobre volje je bilo potrebno, da je Matična knjižnica postala bogatejša za novo pridobitev, predmete iz naše preteklosti. Kar okoli 200 je prvo leto že štela njegova zbirka, ki je

»Kaj bi si drugega želel, kot da postane ta zbirka kraj, kjer bi se zbirali predvsem mlajši rodovi in spoznavali življenjske pogoje svojih prednikov.«

Matično knjižnico, kjer jih je po posebnem postopku očistil in zavaroval pred razpadanjem. Samo

bila razstavljena v posebni sobi knjižnice, da so jo lahko obiskovalci z občudovanjem spoznavali.

Predvsem starejši obiskovalci so radi ugotavljali, da imajo podobne predmete doma, zato je zbirka postajala bogatejša z njihovimi prispevki. Z leti se je tako obogatila, da je postal prostor v Matični knjižnici že veliko pretesen. Kulturna skupnost občine Slovenska Bistrica je sklenila, da bo dala tej zbirki, ki šteje že okoli 1000 raznih predmetov iz bogate kulturne preteklosti posebno mesto, in to v bistriškem gradu.

Po daljših prizadevanjih je v gradu bilo na razpolago dvojje prostorov, tako da so številne izdelke lahko prestavili v grad. Žal nihče ni pričakoval, da je bil to tudi korak, ki si ga ni nihče želel, se najmanj pa občani, ki jim je zbirka postala že kar v ponos. Saj je tudi lahko bila, ko pa obsega eno najbolj popolnih zbirk glinaste posode, priprav za predenje in tkanje ter posod za izdelovanje smetane in drugih mlečnih izdelkov v severovzhodni Sloveniji.

Danes, ko bi ta zbirka lahko služila svojem namenu, predvsem pa mlajše rodove seznanjala s kulturno preteklostjo naših prednikov, ostaja zaklenjena v bistriškem gradu. Kot osnovni vzrok za to, vse prej kot vzpodbudno spoznanje, je pomanjkanje finančnih sredstev za dokončno podobo in pričela služiti namenu, za katerega se je zavzemal njen ustanovitelj Miljutin Arko in sedaj Kulturna skupnost Slovenska Bistrica, načrtujejo v letu 1980 narodopisni zbirki posvetiti več časa, predvsem pa organizirati širšo akcijo zbiranja teh predmetov. V ta namen bodo organizirali posebno zbirateljsko mrežo. Zagotoviti pa nameravajo širokovno mentorstvo nad muzejem, vodnika po zbirki in posvetiti več pozornosti informiranosti o njenih vrednotah.

Kaj bi si drugega želeli prebivalci mesta Slovenska Bistrica kot to, da bi načrti postali tudi resničnost, s tem pa bi mesto bilo bogatejša za pomembno ustanovo v katero bi lahko povabili tudi tuje obiskovalce, katerim danes razen nekaj ostankov iz preteklosti in velikega števila gostinskih, seveda majhnih in neprimernih lokalov nimamo veliko pokazati.

Posnetek in besedilo: Viktor Horvat

GRADIŠČE V SLOVENSKIH GORICAH

Odgovornejše delo na vseh ravneh

V zadnjih dneh sta bila v Gradišču v Slovenskih goricah dva delovna dogovora najodgovornejših ljudi v tej, drugi največji krajevni skupnosti v občini Lenart. Na seji skupščine krajevnne skupnosti so ocenili in potrdili delo v lanskem letu, sprejeli program za letos in smernice za srednjeročno obdobje 1981—85.

Cepprav je krajevna skupnost v zadnjih letih naredila že velik napredek, jih v naslednjem obdobju čakajo še velike naloge. Najprej želijo urediti vodovodno omrežje, da bodo lahko vsakemu gospodinjstvu zagotovili dovolj vode. Obstaja možnost, da bi se priključili na vodovodno omrežje Lenart—Maribor, če bo zgrajen vodovodni rezervoar v naselju Že. Porčiči. Predvidevajo tudi gradnjo nove mrtvašnice, ureditev odlagališča smeti, gradnjo transformatorjev, vzdrževanje cesti itd. Na seji skupščine KS so sprejeli tudi nove cene za komunalne storitve.

Prav tako pa je bil v Gradišču razširjen sestanek osnovne organizacije ZKS. Poleg splošne problematike v KS so obravnavali predvsem delo delegacij, zlasti še v skupščinah SIS. Dogovorili so se, da bodo v bodoče na sestanke OO ZKS vabili tudi predsednike delegacij in samoupravnih organov KS, predstavnike drugih DPO in društev, saj bi tako skupaj lažje obravnavali in ocenjevali problematiko krajevnne skupnosti, iskali rešitve in zavzemali enotna stališča, sočasno pa spodbujali k dejavnosti vse strukture v KS, predvsem pa še mlade, ki morajo biti bolj prisotni na vseh področjih dejavnosti; ob tem pa jim morajo starejši pomagati in jim dajati tudi možnosti delovanja.

Janez Lorber

Srečanje mladih ustvarjalcev v Ormožu

V Ormožu so sredi priprav na srečanje mladih ustvarjalcev z območja podravske, koroške in pomurske regije. Gre za izbrane pionirske in mladinske dramske skupine, recitatorje, likovnike in fotoamaterje. Vsi ti se bodo letos srečali v Ormožu od 15. do 19. aprila pod skupnim naslovom NASA BESEDA 1980.

Pričakujejo, da se bo srečanja v Ormožu udeležilo najmanj 200 mladih ustvarjalcev omenjenih vrst, zato je pred organizatorji, svetom ZKO, odgovorno delo. Načrtujejo, da bi skupine mladih nastopale v dvoranah po krajevnih skupnostih, saj bi tako aktivirali celotno območje občine Ormož.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV MAJŠPERK, PTUJSKA GORA, STOPERCE

Največ pozornosti razvedrilu

Združeno društvo upokojencev treh haloških krajevnih skupnosti šteje danes 274 članov, vseh upokojencev pa je na tem območju več kot 500. Pretežni del svoje dejavnosti namenjajo razvedrilu, kar pomeni, da vodstvo društva organizira izlete po domovini. Teh izletov se upokojenci radi udeležijo, saj obiskujejo najlepše kraje v Sloveniji in v sosednjih republikah. Običajno so izleti enodnevní, z organizirano prehrano in s strokovnim vodstvom predsednika društva, Arturja Reichbacha. Precej dela je z organizacijo takih izletov, pravi, pa tudi ostalih nalog ni malo.

„Predvsem je težko pridobivati nove člane, ker mogoče premalo poznajo aktivnost društva. Potrudim se, kolikor se da in vsakega upokojenca povabim k sodelovanju, kljub temu pa jih je le polovica v društvu. Že osem let sem predsednik društva in v teh letih sem marsikomu pomagal pri reševanju raznih problemov. Napišem kakšno prošnjo ali pritožbo, kar pač potrebujejo. Vsi plačujejo skromno članarino, uvedli pa smo tudi prispevke z vzajemno pomoč, ki se zbirajo v Ljubljani, to je

skupna zadeva in marsikomu prav pride, ko dobi izplačane privarčevane dinarje.

Artur Reichbach je že osem let predsednik društva. (foto J B)

Vsakemu članu, ki ima več kot sedemdeset let pošljemo ob rojstnem dnevu čestitko in verjemite, zelo veseli so tega, saj jim s

tem izkazujemo skromno pozornost.

Ker združuje društvo člane iz treh krajevnih skupnosti, se težko dobimo vsi skupaj. Na občnih zbiorih, ki so vsake štiri leta, se nas sreča kar precej. Svoje prostore imamo za delo v vodstva, sicer pa gostujemo v dvorani tozda Volneni izdelki Majšperk. Na zboru se malce pogovorimo o svojem delu, obujamo spomine in se malce povesečimo ob kozarcu dobre pijače. Vse je bolj skromno, a pri-srečno. Sicer pa sta v krajevni skupnosti Ptujška gora in Stoperce dva člana, ki mi pomagata pri delu in tudi sama napišeta kakšno prošnjo za člane, če je potrebno. Tako si delo malo razdelimo in lažje je, če ni treba v Majšperk iz teh haloških gričev. Je pa res, da bi morali bolj sodelovati z ostalimi društvenimi in družbenopolitičnimi organizacijami. Mladi se sicer večkrat ponudijo in opravijo kakšen prevoz ali delo za starejše občane, to že moram pohvaliti. Lahko bi pa bilo tega sodelovanja več tudi na drugih področjih.

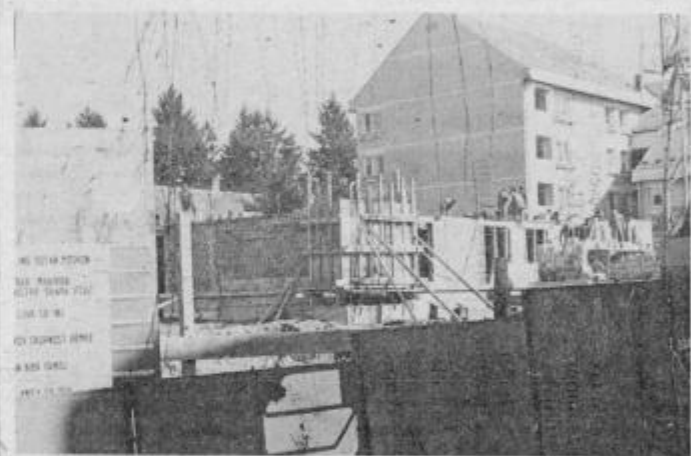
Sedaj razmišljamo, da bi poskrbeli za nabavo premoga in

ozimnice za člane društva, tako da bi to enotno uredili in po nekaj nižjih cenah. Moram pa še reči, da kar dobro sodelujemo z zvezo v Ptuj, tudi to sodelovanje lahko pohvalim. Želimo pa se tesneje povezati z upokojenci v krajevnih skupnostih Lovrenc na Dravskem polju in Kidričevo.

Veliko naših članov živi v Halo-zah, v teh gričih, ki so pozimi mnogokrat odrezani od sveta. Mi ne pridemo gor, oni ne morejo dol, tako da tu so težave in to bi morali urediti, tem ljudem pomagati. V to bi morali usmeriti svoje delo in delo vseh dejavnikov v krajevnih skupnostih na tem območju.

Kar pestra aktivnost, kljub temu, da so člani društva kar v treh krajevnih skupnostih, da žive na težko dostopnih krajih in da so svoja najlepša leta namenili delu na kmetijah, v tovarnah. Lepo je, ko se zberejo in obujajo spomine, radi gredo na izlet, se povesečijo in nato spet utonejo v anonimnosti vsakdanjika. Toda, niso sami, nanje niso pozabili, — skrb za starejše je v srcih mladih in ta skrb bo ostala.

N. D.

Gradbena dela na novem stanovanjskem bloku hitro napredujejo

V Ormožu kmalu 54 novih stanovanj

V Skolobrovi ulici v Ormožu je v teku 2. in 3. faza stanovanjskega bloka s 54 stanovanji. Pri samoupravnih stanovanjski skupnosti občine Ormož, ta je namreč investitor, so povedali, da bo blok vseljiv za Dan republike, v njem pa bodo kadrovska in solidarnostna stanovanja. Dela izvaja TOZD Gradbeništvo Drava iz Ptuja.

JB

STABILIZACIJSKO TUDI NA PODROČJU KULTURE

V občini Slovenska Bistrica beležijo v zadnjih nekaj letih stalen vzpon na področju kulturnih dejavnosti. O dosedanjem delu na kulturnem področju in o načrtih za naprej je spregovoril STANKO GRADIŠNIK, tajnik samoupravne interesne kulturne skupnosti občine Slovenska Bistrica.

V občini trenutno deluje 13 kulturno umetniških društev, v kratkem pa bodo ustanovili še KUD Sp. Polskava. Kako so društva delovala v lanskem letu?

„Z delovanjem večine društev smo lahko bili zadovoljni, saj so sicer skromne dotacije znala koristno uporabiti. Največ sredstev so namenili za delo zborov, orkestrrov, dramski in literarni dejavnosti ter organizaciji raznih krajevnih prireditev; precej sredstev pa so žal morali nameniti funkcionalni dejavnosti. Ustanovitve SIS za kulturo je prispevala k temu, da so društva med seboj bolj povezana in je njihova dejavnost bolj usklajena; sočasno pa so tudi sredstva trošili bolj gospodarno.“

Kako ocenjujete možnosti kulturnega razvoja v občini?

„Če smo v minulih letih postavljali v ospredje problem financiranja kulturnega življenja v občini, saj je denarja vedno primanjkovalo, bo to sprlo stabilizacijskih ukrepov v letošnjem letu še težje. Za ilustracijo naj povem, da smo v lanskem letu v ZKO občine Slovenska Bistrica razpolagali z okoli 800.000 din za dejavnosti društev, v letošnjem letu pa smo morali ta sredstva zmanjšati kar na 320.000 din ali za 60 %. Kaj pomeni ta znesek za 13 društev, ki jim je treba prišteti še KUD skoraj pri vseh osnovnih šolah, z večjim številom skupin in zborov, ni treba posebej navajati. Trdim lahko, da ne bomo mogli s tem obdržati dejavnosti društev na višini iz preteklih let, čeprav je zanimanje za kulturno dejavnost v občini v porastu.“

S temi skromnimi sredstvi tudi ne bomo mogli vzdrževati objektov, zlasti so tega potrebni objekti v Makolah, Poljčanah in Zg. Ložnici; na Tinju pa so brez dvorane in kljub temu kulturno dejavnost uspešno razvijajo. Sred-

stva so nam potrebna tudi za izobraževanje kadrov, zlasti režiserjev in pevovodij. Zaradi štedenja smo

Stanko Gradišnik

morali črtati iz programa tudi vsa gostovanja gledališ in glasbenikov iz večjih centrov.“

Kje je mogoče najti izhod iz težav in zagotoviti najpotrebnejša sredstva za delovanje društev in sploh kulturne dejavnosti v občini?

„Glede na situacijo se bo treba še bolj kot doslej opreti na zavest vsakega posameznega občana o potrebi po kulturnih dobrinah in ga spodbujati, da postane izkoristnika tudi večji soustvarjalec kulturnih vrednot. Na tem področju bo treba več napraviti v DPO, zlasti v KO SZDL. Bolj bo moral zaživeti delegatski sistem za uveljavljanje kulture in njenih potreb po samoupravni poti. Če hočemo spremeniti miselnost občanov in njihovega odnosa do materialnega stanja, bo potrebno izpopolniti tudi oblike informiranja ljudi. Spodbujati bi morali tiste občane, ki žrtvujejo precejšen del svojega prostega časa za kulturno delo in jim dajati tudi moralna priznanja.“

Kakšno dejavnost načrtujeta ob tako zmanjšanih finančnih sredstvih?

„Knjižničarska dejavnost bo v letošnjem letu naša osnovna usmeritev. V okviru Matične knjižnice bodo delovale še podružnične knjižnice v Poljčanah, Oplotnici in na Pragerskem, medtem ko bo v petih krajih ljubitelje knjige obiskoval bibliobus mariborske knjižnice, delovale pa bodo 4 izposojevalnice potujoče knjižnice s 150 do 200 knjigami. Odpreti pa nameravajo še nove v Sp. Polskavi, Leskovcu in Zg. Ložnici. Še naprej bomo razvijali nepoklicno dejavnost na področju kulture, dejavnost šolskih KUD, društev v KS in tudi v OZD, če bo dovolj zanimanja. Organizirali bomo prireditve, ki so postale že tradicija, kot je Ingoličeva bralna značka, Štatenberška srečanja, malo Borštnikovo srečanje, likovne razstave in druge prireditve in akcije. Uresničitev pa je v precejšnji meri odvisna poleg razpoložljivih sredstev še od razumevanja delovnih organizacij, društev in DPO v občini, saj so sredstva skupnosti mnogo prenizka, da bi lahko obdržali že doseženi nivo kulturne dejavnosti v občini. Parola — človek, delo, kultura bo morala prav v letošnjem letu postati resničnost!“

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Fran Krašovec v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra

V Ptuj je bilo v zadnjih letih več razstav, ki so obiskovalce seznanile z dosežki fotografije. Tokratna prireditev nas bo popeljala v svet umetnosti že pokojnega fotografa Frana Krašovca (1892—1969).

Avtor potujoče razstave, ki je obredla že precej jugoslovanskih razstavišč, je Stojan Kerbler. Tako se nam bo Kerbler tokrat predstavil še drugače, saj ni le ustvarjalec, temveč tudi dober poznavalec zgodovine fotografije. Poiskal je še ohranjene Krašovčeve negativne in objavljene reprodukcije ter izbral njegova najboljša dela za razstavo. Pri izdelavi fotografij se je prilagajal Krašovčevemu načinu tako v izrezu kot v formatu in tonu.

Fran Krašovec je med obema vojnama proslavil slovensko fotografijo po vsem svetu. Po poklicu je bil sicer uradnik in se je s fotografi-

Dva kozliča, 1939, fotografija, nagajena na natečaju firme Rolleiflex.

jo ukvarjal je v prostem času. Posvetil pa ji je vso ljubezen in znanje ter dosegel številne uspehe na mednarodnih prireditvah. Ni naš namen, da bi naštevati dobljena priznanja, nikakor pa ne moremo mimo prve nagrade za fotografijo Dva kozliča, ki jo je dobil leta 1940 na natečaju firme Rolleiflex. To je bila taktat največja fotografska prireditev na svetu, kamor so ustvarjalci z vsega sveta poslali 35.000 fotografij.

Krašovec je sam zapisal: »Važno ni, kaj fotografiraš, temveč kako si predmet podal.« Na njegovih fotografijah se vstijo krajine, prizori iz kmečkega in mestnega življenja, socialno močno kritične teme, otroške igre itd. Krašovec je pri fotografiranju največ pozornosti posvečal svetlobi. Prav pristop do obravnavanja svetlobe ga tesno navezuje na impresionizem. Že pokojni dr. France Stele, znani umetnostni zgodovinar, ga je imenoval kar »fotografski impresionist«. Pri izbiranju motiva je bil Krašovec zelo strog. Delal je izreze in pri tem odstranjeval s fotografije vse, kar je po njegovem mnenju motilo glavni motiv.

Veliko ozornosti je posvečal gibanju. Tudi nagajena Dva kozliča sta nastala v prizadevanju, ujeti v kamero gibanje.

Več naj povedo fotografije same. Otvoritev razstave, ki nam jo je posredoval Kabinet slovenske fotografije iz Kranja, bo 17. marca 1980 ob 17. uri v Razstavnem paviljonu Dušana Kvedra.

Marjeta Ciglenečki

„Lucija“ privabila občinstvo

V nedeljo je KUD Videm uprizorilo dramo v desetih slikah „Lucija“. Ker je v našem kraju zelo malo takšnih ali podobnih prireditev, je bila vsekakor kinodvorana premajhna za vsa občinstva, ki je prišlo. Vsi sedeži in sleherni kot v dvorani je bil nabit poln. Še več, celo vrata so s težavo odpirali.

Po končani predstavi sem se pomešala med igralci in poiskala režiserko Ančko Selak. Po poklicu je učiteljica tretjega razreda OŠ v Vidmu. „Z vajami smo pričeli konec decembra, sodelovalo je 19 članov. Oblike so si naredili igralci sami, nekaj pa so poiskali še starih. Vaje smo imeli trikrat tedensko, zadnji teden pa vsak dan. Pomagal nam je Mirko Vaupotič, ki nam je dal tudi nekaj navodil, vse ostalo pa smo naredili sami. Delali smo z mislijo, da uspemo. Pri tej predstavi smo začutili veliko pomanjkanje prostorov, saj smo velikokrat delali na mrzlem. Včasih smo imeli vaje tudi v šoli.“

Glavno vlogo je imela Lucija, ki jo je predstavljala Biserka Selak, sicer dijakinja III. letnika gimnazije. „Zelo rada sem odigrala to vlogo in bila sem nad njo navdušena. Vloga je bila prijetna; imela pa sem tudi precej treme. Ker je bil obisk izredno velik, mi je to vilo pogveda poguma do igranja.“

Ob glavni vlogi Lucije, je imel veliko dela tudi Gašper. Sprva njen zaročenec, nato pa njen mož. Igral ga je Boris Novak, študent sicer pa tudi član mešanega pevskega zbora „France Prešeren“.

„To vlogo sem igral z veseljem. Rad igram, saj le

tako lahko predvajamo občinstvu kulturne dogodke, ki jih v našem kraju primanjkuje. Ker je veliko pomanjkanje prostora, tudi prireditev ni. Odr na katerem smo igrali je veliko premajhen za predvajanje iger ali kulturnih predstav. Igral sem tudi v Miklovi Zali in Skupnem stanovanju.“

Edi Koderman je bil eden izmed najmanjših članov, predstavljal je malega Šimena. Igrat pa je prišel skupaj s svojimi očetom, ki je igral vlogo berača Vorena. Na koncu je še dodal, da ga igranje že sedaj veseli.

Predstava je bila zares zelo dobra. Občinstvo je z veliko nestrpnostjo čakalo na vsako novo dejanje. Ko je bilo osmo in deveto dejanje, so se mnogim zalesketale solze v oči. Toda kmalu nastopi deseto dejanje, ki prinese srečen konec, vsekakor brez Lucije, ki umre. Izredno dobro se je izkazala tudi Milena Gabrovec, Jože Gajser, Manišo pa je predstavljala Marija Robar, njen mož je zaigral vlogo Šimna, ki ostane sam s tremi sinovi in hčerko. Vsi igralci so se zelo dobro izkazali in vsi si želimo, da takšnih predstav ne bi manjkalo.

Kaj naj rečemo še na koncu? Zahvalimo se jim lahko za trud, ki so ga vložili v to delo. V izredno kratkem času jim je uspelo uprizoriti Lucijo. Zraven tega so žrtvovali veliko prostega časa in z dobro voljo ustvarili delo, s katerim so lahko zadovoljili sebe in občinstvo.

Marjana Hvalec-Jana

Odmevi na

Uporne Slovenske gorice

Spomini na bolgarske vojake v Obrežu

NADALJEVANJE IN KONEC

Neko noč so trije hoteli posiliti A. V. Z vso silo se jim je iztrgala, pri tem »pustila« šop las v njihovih rokah in zbežala k sosedu, kjer je Jožko Kočevar, član OF odbora energično nastopil proti napadalcem, ki so nato izginili. Bil je eden bolgarski vojak, dva pa ruska (od GPU).

Neko noč sem se zbudil po polnoči. Slišal sem korake na cesti pred hišo. Hitro sem vstal in pogledal skozi okno. V temi sem opazil tri postavice, ki so šle okrog vrta za hlev. Čez nekaj časa zaslišiva z ženo, da je zavila hlev v hlevu. Takoj sem videl kaj se godi. Vzel sem puško, počepnil na verandi in iztretil nekaj nabojev proti hlevu. Dalje si nisem upal. Ko zjutraj oprem hlev, so bila zadnja vrata vlomljena. Manjkala je okrog 70 kg težka svinja. Šel sem posledovih do ceste. Na cestnem propustu je bila mlaka krvi.

Soseda Jožko Kočevar in Franc me od daleč vprašujeta, katero svinjo so Bolgari klali ob enih ponoči. Povedal sem jima nočni dogodek in šel po sledi do mostu na potoku Bobot, od tu je bila sled dalje po travniku k hiši Krničarja na Grabah. Na mostu je stal bolgarski poročnik, ki sem mu opisal moj nočni dogodek. Medtem se pripelje s kolesjem komandant (major). Poročnik mu je razporital. Nato sem mu jaz razložil mojo zadevo in mu pokazal kam vodi sled. Rekel je poročniku naj zadevo z menoj uredi. Ko prideva s poročnikom k hiši Krničarja je ta povedal podoficirju, ki je bil tam za kaj gre. Ta mi je pomignil naj grem z njim. Ko prideva v hlev mi pokaže svinjo, bila je druga, črna, brezdvoma zaplenjena kje na Madžarskem. Rekel sem, ta ni moja. On mi pravi, če hočem namesto moje. Priklimal sem. Odprl je hlev in vojak so mi jo nagnali na cesto.

Neki dan, ko ni bilo pri moj hiši nikogar doma so mi bolgarski vojaki ukradli motorno kolo, ki je bilo v drugi kleti, v katero ob prihodu niso mogli vlomiti. Prve dni po prihodu bolgarskih vojakov sem šel po klancu mimo Šiberčeve hiše. Srečal sem dva vojaka, kista me ustavila. Imel sem obute nove škornje. Rekla sta mi naj jih sezujem. Pokazal sem jima puščico na opasaču in rekel, da lahko dobita pozdrav iz puščice na namesto škornjev. Odsšla sta dalje. Bili so slučajni ob prihodu, da so sezuli moške, ki so imeli dobro obutev. Kokoši so poklali po večini pri vsaki hiši. Tu in tam so ukradli ponoči kako govedo in nekaj konjev. Posebno še, ko

je bila izvršena evakuacija prebivalstva, so imeli večjo priložnost za ropanje.

Ivanu Borku iz Obreža so vzeli konja. Šel je za njimi proti Dravi, da bi mu vrnil konja. Nikdar več ga ni nihče videl. Pozneje sta mi dva vojaka pravila, da so pri Dravi ustrelili švabskega vohuna. Brez dvoma je bil to Ivan Borko.

Kakih 10 dni po začetku bojev me je poklical komandant major k sebi. S tov. Šalom nama je zapovedal, da se mora vse prebivalstvo Obreža in Grab evakuirati. Na vsakih 10 hiš naj ostane ena oseba, ki bo skrbela za živino, ki bo ostala doma. Rekla sva, da je nemogoče, da bi ena oseba oskrbovala 10 hiš ter predlagala na 5 hiš eno osebo. Ruski kapetan, ki je bil zraven pravi: »E to je mnogo. Vendar je najin predlog obveljal. Ker prebivalstvo ni soglašalo z evakuacijo, sem šel v Središče na višjo komando. Podpolkovnik je rekel, da ne more tega spreminjati, kajti v Središču je bilo prav tako povelje za evakuacijo.

Odločili smo sporazumno s predstavniki Središča na čelu s sekretarjem KOOF Dragom Klobučarjem, da grem jaz v glavni štab v Čakovec.

Obnil sem se v Čakovcu na središkega vojaka Karla Vargazona. Njegova hčerka se je poznala s štabnimi oficirji. Čakal sem dolgo pred leseno zaporo ulice, ker ni imel nihče vstopa v to ulico kjer je bil štab. Ko se vrne Vargazonova, pravi da so telefonirali v Mursko Sobotno vrhovnemu komandantu ruskemu maršalu Tolbuhinu, ki je baje ukazal, da se evakuacija mora izvršiti.

Prebivalci so naložili na vozove vrednejše stvari, nekateri tudi nekaj svinj in goveda ter se preselili v bližnje Medjimurje. Obrež, Grabe in Središče se je znašlo v navzkrižnem topovskem ognju. Nemški topovi so tolkli od zapada, a ustaški pa čez Dravo od juga, kar je dokaz viden še danes na siperu na južni strani cerkve na Grabah visoko v steni neeksplozirana granata.

Nekega dne v začetku bojev me je obvestil bolgarski vojak iz obdravske fronte, češ, da kličejo neki ljudje z druge strani Drave. Ker se je nekaj ljudi iz Obreža umaknilo čez Dravo pred umikom nemških enot, sem mislil, da so to naši ljudje, ki hočejo domov. Naslednjega dne sva se podala s tov. Šalom na fronto k Dravi. Odložila sva titovke in opasače s puščicami v gozd, misleč, da bodo vsak čas zasikale krogle čez Dravo nama v hrbet. Drugo jutro me pokličejo vojaki, ki so peljali ranjenca po cesti mimo moje hiše in mi povedo, da je ta ranjenec na istem mestu, kjer sva prejšnji dan bila midva s tov. Šalom, šel v Dravo po vodo z menažko in pri tem dobil strel v stegno od ustašev čez Dravo.

Na obdravski fronti so bili sami nižji oficirji. Ko sva ob neki drugi priliki prišla s tov. Šalom na to fronto, so vojaki ravno prejemali kosilo.

Dva oficirja sta naju povabila k njunima menažkama in nama priskrbela žlici, da sva lahko skupno iz njunih menažk zajela nekaj žlic jedi. Ta gesta je bila menda znak solidarnosti in prijateljstva med nami in bolgarskimi vojaki.

Ko sem nekega dne prišel k hiši Ivana Kolariča na Grabah, se je v kuhinji nahajal bolgarski kapetan, hčerki Slavica in Tolika, sta mu postregli s piščajo. Ko se je razvil je zapel pesem »Vorwärts nach Osten« (Naprej na vzhod), ki je bila vsakdanja pesem nemških vojakov. Nisem

se čudil temu, da je se vladal v nekaterih bolgarskih vojakih du preteklosti, saj se je do septembra 1944 borila bolgarska vojska ramo ob ramo z Nemci proti NOV. Ko sem prečital v lanskem letu knjigo »Bugarska vojska u Jugoslaviji, 1941—1945« so se mi pri čitanju omenjene knjige od groze ježili lasje, kajti bolgarska vojska ni v ničemer zaostajala za grozodejstvi od nemške. Ubijala je v Srbiji in Makedoniji partizane, njihove svojce in simpatizerje OF, žene in otroke, požigala njihove hiše itd.

Kar se tiče Središča, se je dogajalo enako kot v Obrežu in Grabah. Tu in tam je izginilo ponoči govedo iz hleva, pri mnogih hišah kokež kradli so ure, kolesa, sezuli nekatere moške, ki so imeli dobro obutev itd.

Vendar niso ropali v toliki meri kot v Obrežu in Grabah. Verjetno zaradi dejstva, ker je bilo v Središču manj vojaštva in večje število Narodne zaščite. Vendar so še poleg številne Narodne zaščite ukradli Anton Horvatu, avto in gasilsko brizgalno, ki je Središčani niso nikdar videli. V Središču se je tudi zgodil zločin, ko je bolgarski vojak na njej ustrelil v glavo ženo Katice Krajc v prisotnosti njenih otrok in brat Jakeca Vaupotiča. Motiv tega zločina ni znan.

Civilne žrtve v času bojev so bile v Obrežu Ludvik Majcen in Ivan Ploh, ki sta stopila na mino in Ivan Borko, kar sem že prej omenil, ki sva ga ustrelili Bolgari, v Središču pa Rudolf Kiki, ki je bil zadet od nemške granate. V Obrežu je pogorela hiša Marije Trstenjak, zadeta od nemške granate in hiša Antona Horvata, ki so jo zažigali bolgarski vojaki po malomarnosti, ko so streljali z zažigalno municijo.

V Središču je pogorela železniška postaja. V centru Središča na dvoristi Čurina je bil navožen kup min, od čiščenja minskih polj na frontnece območja. Pri razkladanju s tovornjaki je po nerodnosti vojakov, ki so metali mine na kup, prišlo do velike eksplozije, da se je streslo Središče. Mrtvih je bilo pri tem 10 vojakov in tri civilne osebe, ki so celo v tem trenutku mimo po cesti in sicer moški Rantaša, žena Jožica Kolenc, iz Središča, ter 16 letni fant Trop iz Godeninec.

V bojih je padlo na območju Loperšic, Obreža in Salovec okrog 100 bolgarskih vojakov. Na območju Koga in dalje proti Muri pa še precej več, kajti tam so se borili še bolj pod vplivom alkohola, zaradi tega so imeli mnogo več žrtv, saj so vlamljali povečini v vse kleti v vinograde na frontnem območju. Vozili so si polne sode vina v Obrež in Središče.

Omembe vreden je primer Martina Rakuša v Obrežu. V njegovi kleti je imela v času stare Jugoslavije glavno skladišče takratna Vinarska družba. Več posestnikov je imelo v tej kleti shranjeno piščajo, vino in jabolčnik. Iz te kleti so nasilno izpili in odpeljali okrog 60 hl piščaje.

Po koncu vojne so izvršili izkop trupel padlih in jih prepeljali v Bolgarijo. Vendar vse te bolgarske žrtve, ki so padle v navedenih bojih, so zelo malo v primerjavi z žrtvami, ki jih je povzročila bolgarska vojska v bojih proti srbskemu in makedonskemu narodu v letih 1941 do septembra 1944. Po osvoboditvi si je prebivalstvo oddahnilo od vseh vojnih grozot, ter se z velikim navdušenjem in elanom lotilo obnove KLO Obrež-Grabe je prejel od UNRRA dva voza tekstila in nekaj konj.

Tekstil v glavnem ženske obleke, je odbor AFŽ razdelil najbolj prizadejim. Tako je bilo končano poleg vseh ostalih vojnih grozot tudi najslabše obdobje 4 letne vojne na območju Središča in okolice. Ostal pa je slab spomin na bolgarske vojske.

MARTIN KOLARIČ

OSNOVNA ŠOLA FRANC OSOJNIK PTUJ

Delo novinarske sekcije

Pri družbeno moralni vzgoji smo se pogovarjali o tem, kaj nam v šoli ni všeč in česar si želimo. Vsak učenec je moral pisno odgovoriti na listič in ga oddati. Člani novinarske sekcije na naši šoli pa smo zbrali te anonimne lističe in med njimi izbrali nekaj najbolj zanimivih odgovorov.

Na vprašanje: „Česa se v šoli naučimo premalo?“ smo najprej razbrali, da si učenci želijo več fizike, kemije in biologije. Pri fiziki in kemiji bi lahko delali več poskusov. Ker imamo likovni pouk vsak drugi teden, bi ga lahko imeli pogostejše. Številni so bili tudi odgovori, da se v šoli naučimo premalo spoštovanja do sošolcev, učiteljev in starejših, skratka, premalo slišimo o odnosih med ljudmi. Nekatere učenke moti tudi preklinjanje, kvantanje in nevljudno izražanje, ki se je razpaslo med mladimi po šolah.

Pri pouku slišimo še vedno premalo o spolni vzgoji in o težavah mladih pri vključevanju v poklic oziroma pri usmeritvi v srednje šolsko izobraževanje. Posebno čudno to še letos, ko se pripravljata zakon o usmerjenem izobraževanju in menimo, da smo mladi v osnovni šoli o novem načinu izobraževanja premalo obveščeni. Premalo poudarka damo tudi čuvanju družbene lastnine in njenemu pomenu v stabilizacijskih prizadevanjih šole in širše družbene skupnosti. Premalo slišimo tudi o zdravem načinu življenja: o škodljivosti uživanja mamil, kajenja in alkoholizma.

Na vprašanje: „Kakšne aktivnosti si želimo v šoli?“ so sošolci takole odgovorili:

Vključili bi lahko fotokrožek in povabili k sodelovanju kakšnega zunanega sodelavca iz fotokluba Ptuj. Želimo si tudi strelski krožek, fizične vaje in treniranje ragbyja. Ko smo analizirali odgovore, smo ugotovili, da imajo učenci številna menja o pomanjkljivosti pouka v šoli oziroma povezovanju šole z življenjem. Dane pa so tudi številne pripombe k pomanjkljivostim praktičnega pouka pri posameznih predmetih.

Odgovori na drugo vprašanje so zadevali predvsem delo v različnih krožkih, ki si jih učenci želijo. Tudi tu bi morali razmišljati o povezavi s posameznimi klubi in sekcijami zunaj šole.

Na koncu pa bi omenili še vprašanje neke naše sošolke, ki nam je vsem dalo misliti tudi o naših odnosih v razredu. Glasilo pa se je takole: „Zakaj nekateri fantje podcenjujejo dekleta, ki so doma iz vasi?“

Če so občutki tega dekleta pravilni, menimo, da bi se tega vprašanja morali lotiti v razredni skupnosti. Saj ne bi bilo pravično delati krivice, mar ne?

Novinarski krožek, OŠ Franc Osojnik

Delo mladih v Veliki Nedelji

V zadnjih treh mesecih beležimo na področju krajevnih skupnosti Velika Nedelja vrsto aktivnosti in uspešnega dela v ZSMS. Mladi so organizirani v sedmih osnovnih organizacijah (Velika Nedelja, Sodinci, Trgovišče, Drakšl, Sardinje, Hajndl in OO ZSMS na osnovni šoli Velika Nedelja). Vse osnovne organizacije so izvedle ob koncu prejšnjega in v začetku letošnjega leta programske konference.

Mladi so na omenjenih konferencah kritično pregledali delo v preteklem letu ter izdelali plane dela za letošnje leto oz. za prvo tromeščje. Mladi so ustanovili tudi krajevni svet ZSMS, ki je tako prvi v občini Ormož. Krajevni svet ZSMS je organ, v katerem so delegati iz osnovnih organizacij in ostalih sredin, kjer delajo mladi in ki koordinira in nadzoruje aktivnost in delo ZSMS na področju celotne krajevnih skupnosti. Preko krajevnega sveta potekajo aktivnosti s katerimi se mladi vključujejo v delovanje krajevnih skupnosti, DPO KS Velika Nedelja, v delegatski sistem, in v program občinske konference ZSMS Ormož.

Dušan Cvetko

Starost sem dočakala v hribih

Na Dravinjskem vrhu pri Vidmu živi 86-letna Alojzija Rožkar. Rodila se je 9. januarja 1895. Njen mož je sodeloval v obeh svetovnih vojnah, leta 1969 je umrl. Med vojno je ostala doma sama s sedmi-

čena in ima dve hčerki. Alojzija ju kljub svojim letom rada čuva, kadar vnukinje Jožefe ni doma.

Pravnujki Silva in Valerija včasih pomagata in razjezita prababico, toda hitro se ji opravičita.

Alojzija je bila sama s pravnujkinjama. Prijazno me je pozdravil Priki s svojim laježem, ko sem jih obiskala. Vrata mi je prišla odpret Silva. Pričela se je prijazno pogovarjati in popeljala me je v majhno, prijazno kuhinjo.

Alojzija se ni nadejala, da se želim danes pogovarjati z njo. Poznam jo že dolgo, toda zmeraj sem se pogovarjala z njeno vnukinjo. Zmeraj je bila in še vedno je tiha, mirna in skromna. Vedno je ljubila otroke. Sedaj, ko prihajajo k njej vnuki in pravnujki, je to za njo srecen dogodek. Vsakdo, ki jo kaj vpraša, dobi prijazen odgovor.

Zadnjih nekaj let ima težave z zdravjem. Skoraj vse življenje je živel v hribih. V dolino si nikoli ni želela. Sedaj, ko jo pestijo leta pa jo ta ali oni otrok povabi, da bi šla stanovat k njemu. Rodila se je v hribih in pravi, da hoče užiti še poslednje hribovske lepote v svoji domačiji, ki se ji že majajo temelji.

Ni ne de, ob njej je zrasla že nova hiša.

Ves čas, ko sem se pogovarjala z Alojzijo, sta vmes čebljali Silva in Valerija. „Pravnujki sta mi v zadovoljstvo in rada ju imam. Saj mi krajšata dan, ki je včasih tako dolg in ga noče biti konec.“

Marjana Hvalec

Alojzija s svojo hčerko Rozalijo in pravnukinjami Silvo in Valerijo.

mi otroki. Eden ji je umrl, šest pa jih živi še danes: Marija, Jože, Rozalija, Lojzka, France in Lojze. Razšli so se na vse strani: Maribor, Ljubljana, Kranj, Ptuj, Duplek, ena hčerka pa živi še v Dravinjskem vrhu.

Alojzija ni sama, z njo živi vnukinja Jožefa, ki je že pet let poro-

ZAPIS O ROMIH ALI CIGANIH

Tradicionalni način življenja

Težko se je znebiti tistega, kar je v našem spominu, v naši zavesti vcepljeno že od otroštva naprej. Prav zato tudi težko spreminjamo naše mišljenje o Ciganih, ki se jim sicer uradno pravi, upoštevajoč njihovo nacionalno pripadnost, Romi, to pa zaradi tega, ker so nas že v mladosti strašili:

ker imajo pač drugačne navade, ki jih prenašajo iz roda v rod in tako ohranjajo svojo nacionalnost, svoj način prehrane, higijene, dela, učenja, predvsem pa prostosti in podobno.

O tem pišem predvsem zaradi tega, ker je v Trnovcu, nekaj kilometrov od Središča ob Dravi nase-

razgovor strnil v naslednje misli:

Cigani smo pač, drugačni od drugih ljudi iz našega okolja, če to ne bi bili, nas že zdavnaj več ne bi bilo. Raztepeni smo po vsem svetu in nikjer se ne sramujemo svoje pripadnosti. Smo narodnostna skupnost v Jugoslaviji, imamo z ustavo zajamčene pravice in dru-

Ena od sogovornic, ki ji je kot skrivnost zaupala tudi svoje ime, je rekla, da bi se nekateri zelo radi izrekli iz tega tradicionalnega načina življenja v ciganskem rodu, pa ne morejo in ne morejo, čeprav želijo. Življenje Ciganov je pač skrivnostno, od zunaj ga je težko spoznati in doumeti. Cigani so vase zaprti ljudje, skrbno varujejo skrivnosti svojega življenja, ki ga Cigan ne sme nikoli izdati in ga tudi ne bo izdal. Če Cigana vprašamo, ti bo odgovoril drugo, govoril o vsem mogočem, vendar tako, da resnice ne izdajajo. Pametni in prebrisani so, kadar je treba varovati svojo skrivnost, kaj napraviti za svojo korist.

Cigan ni večni popotnik zaradi tega, ker se ne bi mogel navaditi na stalno bivališče, na sivino svojega okolja, enoličnost krajev in pokrajine, kjer živi, temveč zato, ker se Ciganovo življenje mora odvijati tako kot zahteva tradicija, zahtevajo njegovi predniki.

Med Cigani, tudi temi v Trnovcu je precej razmišljanja, kako pretrgati nit, vezi, ki jih priklapajo na preteklost, tradicijo, prepričan sem, da bo večini to postopoma uspelo, uspelo tako, da pri tem ne bodo izgubili svoje narodnostne pripadnosti, zatajili svojega rodu. Ostali bodo Cigani, ponosni na to, vendar enakopravni in enakovredni ostalim občanom, s katerimi bodo živeli in delali. Od nas vseh pa je odvisno, da jim pri tem pomagamo.

Viktor Rajh

Kratka, „čik pavza“ sogovornic

Foto: V. Rajh

„Bežite otroci, cigani gredo“ ali pa „Če ne boš priden te bomo dali ciganom“ in podobno. Zakaj vse to, kje je bil vzrok, in ali še niso tudi danes primeri, da tu in tam na tak način strašimo otroke? Ob tem pa se ne zavedamo, da delamo Ciganom krivico, da jih celo žalimo, podcenjujemo samo zato,

lje, ki šteje nekaj sto ljudi, vsi jim pravijo Cigani in tudi sami se tako nazivajo. „Ni nas sram, če smo Cigank, zakaj neki?“ so mi pred nedavnim živahno zatrjevale mlade ženske iz Trnovca. Z njimi sem se potem dalj časa razgovarjal, marsikaj zanimivega in pametnega so mi povedale. V glavnem bi ta

„Želite, da vam prerokujem?“

Foto: M. Ozmeč

žba nam nudi vse možnosti in daje vso pomoč, da smo lahko enakopravni državljani, da se lahko zaposlimo in tako postopoma opuščamo tiste navade iz preteklosti, ki nam v današnjem času niso v čast. Sicer pa je težko biti Cigan, danes si tu, jutri tam, živiš pod vedrim nebom.

Trim steze — rekreacija — trimske akcije

Leta 1972 smo v Sloveniji dobili prve trim steze. Te telovadnice v naravi, kot trimske steze ponavadi imenujejo strokovnjaki, so se iz skromnih začetkov hitro razširile. Danes je pri nas le malo mest in večjih naselij, kjer še nimajo trimske steze.

Našemu bralcu prav gotovo ni potrebno posebej razlagati, kaj trimska steza pravzaprav je. Opozoril bi rad le na nekaj stvari, ki naj bi spodbudile k temu, da bi človek v svojem prostem času in v rekreaciji večkrat obiskal tudi trimske steze, ki nudijo zares pestro in koristno rekreacijo. Pri tem pa seveda vadba na njih niti ni tako zahtevna.

Vadba na trimskih stezah je sestavljena iz hoje teka po razgibalnem terenu in gimnastičnih vaj. Steze so ponavadi speljane skozi gozdike, gozdne jase, primestne loge. Dolge so med 2000 do 3000 metrov. Tudi višinska razlika je največkrat okrog petdeset metrov, kar je pravzaprav še posebej priporočljivo. Takšno trinsko stezo imamo tudi mi Ptujčani.

Na trimskih stezah človek torej teče in hodi, opravlja nekatere gibalne vaje, kar vse ugodno vpliva na organizem. Steze so markirane, na posameznih postajah pa so na tablah naznačene posamezne naloge in vaje, ki naj jih človek opravlja. Prav tako je za tiste, ki se prvič

podaja na stezo in prvič okušajo to obliko rekreacije, na tablah označeno število vaj (razen oblike vaje), ki naj jih opravijo.

Pomembno je, da stezo redno obiskujete, da do določene mere obremenite organizem in seveda s tem krepite mišičevje, krvni obtok in kapaciteto pljuč. Koliko krat na stezo? Tudi tu ni posebnega pravila. Velja načelo, koristneje bo, če se z redno rekreacijo ukvarjate vsak dan po deset, petnajst minut, kot pa enkrat tedensko po dve uri. Netreniran človek, torej človek, ki se ne ukvarja s športom, bi trinsko stezo potemtakem moral obiskati trikrat do petkrat tedensko. Odločite se sami. Sicer pa: podajte se na stezo, sami ali s prijatelji, z družino. Ko človek prične z redno vadbo, mu ni samo prijetno, temveč se predvsem vse bolj počuti.

Da pa ne bomo govorili samo o trimskih stezah omenimo še na drugo zvrst rekreacije, kot so trimske akcije VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO, na teku se dobimo in podobno. Prvo trinsko akcijo VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO v občini Ptuj so organizirali mladinci Mesokombinata Perutnina Ptuj. Ni minilo dolgo, ko so takšno akcijo pripravili mladinci iz OO ZSMS Turnišče. Obe akciji sta bili v letu 1978. Kaj pa v letu 1979. Velika akcija s

pokroviteljstvom TTKS v KS Grajena, potem v KS Jože Lacko Rogoznica. In spet na kraju uspešni mladinci OO ZSMS Turnišče, torej njihova druga akcija in v njej pridobljene nove izkušnje.

Kot vidimo so te akcije zelo priljubljene ne samo med mladino, temveč tudi pri starejših občanin. Saj je dosedaj na teh akcijah sodelovalo prek tisoč ljudi različnih starosti.

Naj omenimo prizadevanje OO ZSMS Turnišče, ki je dosedaj pripravila kar dve akciji VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO in to le na lastnih prizadevanjih in izkušnjah. Kot mi je znano tudi v tem letu nameravajo pripraviti trinsko akcijo, seveda širšega obsega, kot do sedaj. Če jim bo to uspelo, bomo pa videli, ampak zaželimo jim obilo uspeha pri nadaljnjem delu.

Veliko pomeni človeku lastno spoznanje in doživetje s trimskih stez, kakor tudi z različnih trimskih akcij. Če človek dobi lep občutek za neko stvar, se rad vrača k njej. Tako moramo pritegniti za takšne in podobne akcije širšo množico, saj bomo le tako uspeli in dali svojemu namenu trimske steze in najrazličnejše trimske akcije.

B. Zupanič

Iz Lormanja pri Lenartu

Nedaleč od Lenarta v Slov. goricah leži idilična vas Lormanje, ima 32 hišnih števil in okoli 80 občanov, ki se bavijo predvsem s kmetijstvom. Pohvalijo se lahko z nekaj trdnimi kmetijami in specializiranimi kooperanti, ki proizvajajo velike količine mleka in redijo živino. Precej mladih, ki živijo na vasi, se vozi v šole, nekaj pa je tudi zaposlenih v lenarških in mariborskih delovnih organizacijah.

Vse ostalo imajo v glavnem že dobro urejeno, problem pa je oskrba z vodo, zato se zavzemajo, da bi napeljavni vodovod že v letošnjem letu. Skozi vas pelje tudi asfaltirana cesta proti Voličini, tako je vas povezana z razmeroma dobrimi cestami, za kar plačujejo tudi samoprispevek. Vsako gospodinjstvo ima tudi elektriko, kar vse olajšuje ljudem življenje.

Tudi samouprava v vasi je dobro razvita, posebno dejaven je vaški odbor. Krajin se občasno sestajajo na raznih posvetih in zborih, pri tem so še zlasti aktivni mlajši kmetovalci. Ljudje se med sabo dobro razumejo, imajo skupne pašnike in v okviru KZ Lenart dobro organizirano kooperacijsko sodelovanje. Zaradi tega je prav, da o delu take vaške skupnosti tudi nekaj zve širša javnost.

Janez Lorber

V REJNIŠTVU MANJ OTROK

Pri skupnosti socialnega skrbstva v Ptuj ugotavljajo, da so v minulem letu zastavljeni program dela v glavnem dosegli, čeprav so na nekaterih področjih naredili več kot so planirali, druge pa nekoliko manj uspešno posegli v razreševanje nalog, ki jih s svojo dejavnostjo pokrivajo. Na vse to je seveda vplivala vrsta zunanjih faktorjev na katere delovna skupnost sama ni mogla posebej posredovati. Tako ugotavljajo, da ptujski občini narašča število razvez zakona, število družin z neurejenimi medsebojnimi odnosi, upada pa število izven zakona rojenih otrok za katere je potrebno v socialnem skrbstvu urejati priznanje očetovstva.

V rejništvu je bilo v preteklem obdobju manj otrok in kar šestnajstim je to razmerje prenehalo. Od tega jih je devet odraslo in se tudi materialno osamosvojilo, sedem otrok pa se je vrnilo v svoje matične družine, ker je rejništvo le prehodna oblika v reševanju težav z oskrbo in vzgojo otrok, zato je razveseljivo, da se otroci po ureditvi neugodnih razmer vrnejo v sredino v kateri so se tudi rodili in v kateri bodo lahko tudi najlepše preživeli svoje otroštvo. Ob tem pa se seveda te sredine morajo zavedati dolžnosti, ki jo imajo do svojih otrok, saj jim še tako velika skrb naše družbene skupnosti ali rejniške družine ne more nadomestiti topline rodnega doma, nežne skrbi matere in očeta.

mš

GLAS GOMILE

Sodelovanje šol pri razvoju turizma

Na pobudo turističnega društva Gomila je bil zadnjega februarja v hiši Ivanke Žnuderlove na Gomili delovni razgovor predstavnikov TD Gomila in osnovnih šol Juršinci. Videm ob Ščavnici in Cerkvenjak, opravičili pa so izostanek iz šol pri Tomažu, v Bučkovcih, Vitomarcih in na Polenškaku. Razpravljali so o dosedanjem sodelovanju šol iz štirih občin pri organiziranju izletov na 351 m visoki vrh Gomile in pri izvedbi raznih turističnih prireditvev. Take šolske izlete tudi iz širšega območja bi lahko povezali tudi s poukom, zato bi se morali bolj povezati s trsničarji in drevničarji.

Upoštevajoč to, da je Gomila na območju šolskega okoliša Juršinci in ker je že doslej največ sodelovala s TD Gomila, so se dogovorili, da naj šola Juršinci izdela program srečanj šolske mladine na Gomili. Ob tem se naj šola poveže s skupnostjo trsničarjev in drevničarjev v Juršincih in z juršinskim društvom sadjarjev in vinogradnikov. To bi bilo potrebno zaradi tega, da bi ob priložnosti šolskih izletov na Gomilo organizirali za šolarje tudi predavanja z ogledom okoliških trsnic in drevnic pa tudi vinogradov in sadovnjakov.

Osnovna šola Juršinci je že doslej v sodelovanju s TD Gomila pripravljala posamezne mladince in skupine, ki so sodelovale v kulturnih prireditvah z recitatorji, pevskimi zbori ali skupinami, mladi harmonikarji, folkloristi itd. Mladinci iz višjih razredov pa so prireditelju pomagali tudi v samih pripravah, odlično so se izkazali pri prodaji vstopnic, srečk ob srečolovih in podobno. Prav bi bilo, da bi se na podoben način ob večjih prireditvah vključili mladinci tudi iz drugih okoliških šol.

Predstavniki TD Gomila je navzoče tudi podrobneje seznanil z letošnjim dvodnevnim turističnim programom, ki bo 26. in 27. julija na Gomili, posvečen Dnevu vstaje slovenskega ljudstva. Priporočili so, da bi naj vsaka okoliška šola organizirala posebno skupino mladincev, ki bi sodelovala s TD Gomila pri organiziranju in izvedbi prireditve. Na ta način bi tudi vzgajali bodoče turistične delavce. Skupna ugotovitev je namreč bila, da je od sedanje in bodoče mladine odvisen ves nadaljnji razvoj turizma na območju Gomile.

Franček Holc

KOREKTIVNA GIMNASTIKA

V okviru TVD Partizan Kidričevo uspešno deluje tudi korektivna gimnastika, ki se je udeležujejo otroci iz osnovne šole Boris Kidrič v Kidričevem. Namenjena je vsem otrokom, ki imajo krivo držo telesa... Korektivno gimnastiko vodita Dora Mihelič in Malčka Črnež, enkrat tedensko in sicer po uro in pol. Po besedah voditeljice so vaje za otroke dokaj suhoparne, zato so 2 do 3 pavze v katerih se otroci malo razbremenijo. Od začetka jih je veliko hodilo h korektivni gimnastiki, sedaj pa je število nekoliko manjše. O koristnosti korektivne ali zdravstvene gimnastike ni potrebno izglubljati besed, saj nedvomno otrokom koristi pri njihovem nadaljnjem telesnem razvoju.

Besedilo in posnetek:
Danilo Klajnšek

Otroci zavzeto delajo vaje pod vodstvom tovarišč

PROF. ZVONIMIR ŽVKOVIČ — MASTINŠEK

Cooperjev sistem kot športni trening Cooperjev sistem v šolskih razmerah

(RAZISKOVALNI DEL, PRILAGOJEN ZA TEDNIK, PREDLOG ZA NADALJNJE RAZISKAVE)

AVTOR SI PRIDRŽUJE PRAVICO PONATISA

UVOD

Sistem vadbe na potrjenih znanstvenih osnovah, ki vsebuje selektivnost aerobnih možnosti s transformiranjem njihovih vrednot prek stalnega načina vadbe s poudarkom na daljšem in postopnem uvajanju do „efekta treninga“, je nastal leta 1968. Raziskovanja, ki so jih v ta namen opravili, ob tem pa tudi za potrebe letalskih sil ZDA zaradi izboljšanja telesnih sposobnosti, po teh so vadili tudi številni vesoljci, so zajela prek 15 tisoč udeležencev. Postavili so standarde in ustrezne pokazatelje, s tem pa je začel ustrezen, izmerljiv in programiran sistem, ki ponuja programe postopnega dela in zbiranja točk z vadbo do ustarjanja pogojev, ki vodijo k „efektu treninga“ v organizmu, oziroma efekta vadbe. S takšno podlago je sistem šel v svet in od takrat beleži izpopolnjevanja in nadaljnje razvojne možnosti. Na to kažejo tudi nekatere izjave knjig kot so Aerobik, Novi aerobik, Aerobik za žene, Putevi aerobika in podobno. Pa tudi sam avtor dr. Keneth Cooper pripominja da še vedno urejuje podatke, ki se nanašajo zlasti na pokazatelje vadbe s tem načinom v šolskih razmerah in v šolskih starostnih kategorijah. Prav to pa je področje, za katero sem se pri mojih profesionalnih in raziskovalnih usmeritvah odločil. Gre za možnost praktične uporabe, zlasti pri delu s šolsko mladino.

Raziskovanja, ki sem jih s pripravo začel že leta 1973, so končana v letu 1974. Na tej osnovi je dano tudi pozitivno mnenje univerzitetnih profesorjev (dr. A. Kerković, dr. M. Ilič, mr. B. Kerković — referat št. 2643, 6. 9. 1975), praktično sodelovanje na tej podlagi pa je teklo s profesorjem P. Miloševićem in ekipo mladih nogometašev Radniškega iz Kragujevca, ki so v tem času osvajali prva mesta na turnirju v Stuttgartu. Od tod je pod določenimi metodološkimi pogoji možna tudi uporaba v šoli, kar kaže na potrebo takšnega dela v šoli in učinkovitost procesa, kar lahko znatno vpliva tudi na sestavo učne ure. Ob teh podatkih je možno izpostaviti, da Cooperjev sistem v prvi in nato razvojni fazi lahko označimo tudi kot vadbo kontinuiranega tipa (kontinuirano delo) v primerjavi z intervalnim treningom (intervalno delo) in podobno. S takšno osnovno podlago je tudi začeto delo v letalski bazi ZDA in na nekaterih drugih področjih, da bi se nato postopoma transformiral v sistem vadbe na teh osnovah, vendar še bolj kot del sodobne medicine. Zato kot tak vedno bolj postaja instrument medicine — novih znanstvenih vrednot in pokazateljev vadbe do zbiranja točk in spoznanj njegove učinkovitosti (efekt treninga). S tem nas opozarja, da zdravstveni status v sodobnih razmerah postaja sestavni del telesne vadbe, in če se vrnemo k temi, tudi telesne vzgoje, v šolah, v rani mladosti, zlasti otroških letih.

Nedavna raziskovanja pri nas in nekateri zapisi v časopisih (N. Andjelković in ostali) izpostavljajo dva najpogostejša vzroka — materialni in človeški — počasnega razvoja telesne kulture, zlasti telesne kulture najmlajših. Podobne ugotovitve se omenjajo tudi v nekaterih sredinah osnovnega in srednjega usmerjenega izobraževanja. Nekateri ugotovitve nas pri bodočem delu obveščajo, za dobrobit na samo mladih, temveč tudi naših delovnih ljudi v samoupravni socialistični skupnosti. Ugotavlja se namreč, da združeno delo ni dovolj seznanjeno s problemi telesne vadbe in rekreacije. Prav tako se še vedno ne zavedamo, da je v sedanjih razmerah šola osnova razvoja telesne kulture ter s tem športa. Z reformo izobraževanja je izpostavljena menjava koncepta mesta in vloge pouka telesne vzgoje, vendar ta dolgotrajen proces za sedaj počasi napreduje. Morda tudi zato, ker v samoupravni preobrazbi učenec ni več objekt, temveč mora biti subjekt, enakopraven udeleženec in ustvarjalec šolskih in izvenšolskih dejavnosti. Primerni organiziranih šolskih manifestacij so bolj redki — Male olimpi-

ške igre v Bosni in Hercegovini, Sola v naravi (Slovenija) in medpokrajinsko sodelovanje Vojvodine in Kosova. Vendar pa je znano, da iz leta v leto raste število deformacij pri otrocih, velikokrat so to napake prsnega koša, hrbtenice, stopal, telesne drže in vse bolj izrazito zaostajanje v razvoju kardiovaskularno-pulmonalne funkcije na osnovah kontinuirane aerobne vadbe po Cooperjevem sistemu. Podatek, da je v nižkem okolišu okrog 55 odstotkov otrok s telesnimi deformacijami, dovolj dobro ilustrira stanje in je gotov razlog skoraj že za preplah. Pravgotovo pa je to tudi razlog za boljše upoštevanje pouka, izdajanje sredstev, povečanje učnih ur, tudi tistih za odpravo deformacij, s tem pa tudi celotne telesne kulture na tem področju.

Na nedavni seji CK ZKJ je rečeno: „Telesna kultura se v sodobnih razmerah avtomatiziranega in mehaniziranega dela ter urbanega življenja pojavlja kot vsakodnevna potreba mladih, stil in način njihovega življenja, sredstvo za obogatitev prostega časa, humanizacijo in socializacijo osebnosti. Mladi z aktivnim sodelovanjem v telesni kulturi nasploh in različnih športnih dejavnostih, kot delih te notne družbene dejavnosti, pravzaprav s delovanjem v svojih organizacijah, postanejo aktivni ustvarjalci tudi svojega idejnega življenja. Zveza socialistične mladine mora, pri iskanju vzrokov za premalo fizično pripravljenost, postati aktivna.“

Če so psihofizični status, zdravje, delovna in obrambna sposobnost ter vzgoja mladine v središču zanimanja naše samoupravne socialistične družbe, potem telesna kultura kot eden pomembnih elementov in načinov dviga funkcionalnih in obrambnih sposobnosti kot tudi formiranja integralne socialistične osebnosti, ne sme stati ob robu tega, pravtako ne izobraževalnih ustanov, niti organizacij za telesno kulturo, zlasti pa telesna kultura ne sme biti izven interesov ZSMJ kot celote... Različni negativni pojavi z ozirom na svoj značaj in posledice zelo negativno vplivajo na vzgojo mladih. Niso le navadno odstopanje od veljavnih norm obnašanja, temveč so to idejni problemi, ki puščajo globoke stopinje pri oblikovanju mlade osebnosti... Prodor profesionalizacije v več športov, tudi do malih mest, postaja globok idejni problem, še zlasti ob tem, da smo področje telesne kulture označili kot široko področje vzgojnega dela in ne kot izvor lahkega zaslužka.“

Vsa ta spoznanja in nakazani problemi nedvoumno kažejo na pomembnost upoštevanja telesne kulture mladih, zlasti telesne vzgoje na šolah. Del takšnih pozitivnih prizadevanj je lahko tudi v uporabi celovitejših raziskavah Cooperjevega sistema in ustrezni opremljenosti strokovnih in organizacijskih kadrov in ustreznemu mrežo pogojev pri pomembni smeri širjenja osnov vadbe.

Zraven takšnega načina uporabe zasluži Cooperjev sistem pozornost tudi kot osnova kontinuiranega načina vadbe, kot uporaben trening za mlade, za športnike in dvig njihove telesne pripravljenosti, to pa bomo spoznali v nadaljevanjih. To je še ena karakteristika prehodnih oziroma kontinuirano zasnovanih lastnosti kot trenajnega ciklusa in stalnega spremljanja telesnih sposobnosti športnikov. V pogovoru s selektorjem Miljanom Miljaničem, ki je spremljal demonstracije dr. Cooperja še v Španiji, je ugotovljena pomembnost poudarjanja športnih panog ali disciplin ponuja pomembne osnove za sistematično delo, tudi nogometašev. Posamezne reprezentance, zlasti v nogometu, so to metodo uporabljale in osvajale ali pa še osvajajo visoke uvrstitve na turnirjih. Kot primer lahko navedem nogometno reprezentanco Brazilijske v letu 1970. Nogometni klub Ajax iz Nizozemske, večkratni prvak Evrope, je doberšen del dela izvajal po Cooperjevem sistemu na trim stazah z uporabo izmerjenih časovnih razmerij. Ta in ostali podatki kažejo na ekološki postulat vadbe, ki se na teh osnovah povezuje kot transformacija vadbe v naravi, vadbe tudi za športnike, vendar bom ta del po dogovoru z urednikom obdelal kasneje.

V počastitev meseca mladosti

Tekmovanja v počastitev meseca mladosti polagoma prehajajo iz prve v drugo fazo. Na nekaterih področjih so tekmovanja (kvalifikacijska) že končana in na vrsti so že druga. Tako bo konec meseca marca na programu tekmovanje v pikadu in streljanju z zračno puško. Teh tekmovanj se bo lahko udeležilo neomejeno število ekip, ki bodo o tekmovanjih še naknadno obveščene.

Zaželjeno bi bilo pač, da bi bilo ekip čim več in da bi s tem dosegli večjo množičnost. Do sedaj smo se morali strogo držati prijav, kajti športni, kot so košarka, namizni tenis in šah so vezani na prostor. Tudi tukaj so športi vezani na prostor, vendar so večje možnosti za masovnost. Tako se tekmovanja v pikadu lahko udeleži tudi več ekip iz ene OO ZSMS. Za

ekipo bo tekmovalo pet tekmovalcev, ki bodo imeli na voljo vsak pet metov in katera ekipa bo imela najboljši rezultat bo zmagala. Komisija za šport in prireditve

pri OK ZSMS Ptuj si obeta veliko udeležbo na tekmovanjih kot so pikado in streljanje z zračno puško.

Danilo Klajnšek

Tudi v šahu so bila srečanja izredno napeta.

V PRVENSTVU BOLJŠE?

Nogometaši Aluminija iz Kidričevega so v zadnjem času odigrali veliko prijateljskih srečanj. Tako so izgubili dve srečanju z mariborskim Zeleniščarjem in sicer s 3:1 in 4:0, nato so premagali nogometaše Apač s 6:3 in ekipo Gorišnice s 7:0. V Varaždinu so odigrali prijateljsko srečanje z domačim Udarnikom, ki ga trenira nekdanji igralec Aluminija. Kaniški in izgubili z 2:0, nato so v Kidričevem izgubili z ekipo Šmartnega in sicer z 2:1.

Rezultati pred prvenstvom res niso vzpodbudni, saj je le malo preveč rezultatov, ki so se končali za Aluminij s porazom. Res pa je, da so ta srečanja odigrali vedno v drugih postavah in da niso uspeli niti enkrat zaigrati v standardni postavi. To pa zaradi obveznosti nogometašev Aluminija bodisi v šoli ali v službi.

V nedeljo, pa bodo nogometaši Aluminija gostovali v Domžalah, kjer se bodo pomerili z domačo ekipo, v izredno pomembnem srečanju bo potrebno iztržiti vsaj točko, kajti le ta jih uvršča še naprej v krog kandidatov za vrh prvenstvene razpredelnice.

Danilo Klajnšek

Ustanovljen atletski klub Ptuj

Ljubitelji atletike v Ptuj se je končno uresničila dolgoletna želja. Na dan 29. februarja letos je bil v prostorih skupnih služb KS v Ptuj ustanovljen AK Ptuj, ki bo imel svoj sedež v prostorih športne dvorane Mladika.

Z ustanovitvijo kluba se je tako atletska sekcija TVD Partizan Ptuj osamosvojila. Na ustanovni skupščini so bili prisotni tudi predstavniki atletske zveze Slovenije in AK Velenje. Za prvega predsednika je bil izvoljen Marjan Ostrožar, za sekretarja kluba pa Bojan Klinkon.

S klubom je ptujska atletika dobila velike možnosti razvoja, čeprav je v zadnjem letu v manjši stagnaciji. Zaradi tega bo delo kluba temeljilo predvsem na delu z mladimi. Trenerski kader je zagotovljen, vsaj v prvem obdobju. Trenerji bodo že izkušeni atleti: Miki Prstec, Dušan Koren, Ljubo Čuček in drugi. Kot vemo ima ptujska atletika dolgoletno tradicijo in je dosegala že lepe uspehe na republiških in zveznih tekmovanjih, posamezniki pa so sodelovali tudi na mednarodnih srečanjih.

Atletski klub Ptuj tudi vabi vse ljubitelje atletike, vemo, da je to kraljica športa, predvsem pa vabi vse mlade, da se vključijo v te vrste tekmovalcev na atletskih poljanah.

Slavko Feguš

AVTO MOTO DRUŠTVO PTUJ

Uspešno delo avtošole

Člani upravnega odbora AMD Ptuj so pred kratkim ocenili delo komisij, ki delujejo v društvu. Največ pozornosti so namenili delu avtošole, ki je v preteklem letu organizirala 17 tečajev za voznike motornih vozil, kar je dva več od planiranih. Skupno je obiskovalo tečaje 569 kandidatov, v 4 tečaje pa je bilo vpisanih tudi 62 brigadirjev, ki so obiskovali tečaje v naselju v Dornavi. Šolanje je uspešno zaključilo 322 kandidatov ali 56 %. Uspehi pri izpiti so bili boljši v prvem polletju. Člani komisije menijo, da je vzrok v tem da so v drugi polovici leta opustili interne testne izpite, ko so lahko kandidati preverjali svoje znanje pred izpitom.

Lani je bilo organiziranih tudi 5 tečajev za voznike kmetijskih traktorjev in koles z motorjem, obiskovalo pa jih je 142 kandidatov. Tečajji so bili v večini primerov organizirani v krajevnih skupnostih, saj so tako stroški za kandidate manjši, pa tudi vso ustrezno literaturo dobe tečajniki pri društvu.

Posebej pa so člani komisije opozorili na težave pri praktičnem delu izpita. Tečajniki čakajo na izpit povprečno 1 mesec, medtem ko je bila nekaj let nazaj čakalna doba pol leta. Težave so predvsem zaradi neurejene cestne signalizacije v Ptuj, saj so vse oznake na cestnih izbrisanje, na nove pa je treba vsako leto čakati precej dolgo. Se izkušeni vozniki se včasih težko znajdejo, posebej na zelo prometnih križiščih, za bodoče voznike pa je vožnja po neoznačenih cestah toliko težja. Avtošola pri AMD Ptuj pripravlja bodoče voznike najprej na avtopoligonu v Hajdošah, medtem ko ostale avtošole tega poligona ne uporabljajo. V ptujskem društvu tudi ugotavljajo, da se kandidati po prvih vožnjah na avtopoligonu lažje vključujejo v promet in delajo tudi manj napak.

Ugotovitev, da je bilo premalo storjenega na področju preventivne vzgoje v prometu, je podprta s podatki. V občini Ptuj je bilo v preteklem letu 25 mrtvih in 318 težje in lažje ranjenih v prometnih nesrečah. Te visoke številke opozarjajo na slabo pripravljenost udeležencev v cestnem prometu, ki vse prevečkrat pozabljajo na nevarne cestne pasti. Zato si bodo pri avtošoli prizadevali tudi za vzgojo bodočih voznikov, pa tudi v šolah je nameniti temu več pozornosti, posebej v prometnih krožkih.

N. D.

ČE BI BIL MARTIN KRPAN . . .

Nekega oblačnega dne sem bral knjigo Martin Krpan. Knjiga je bila zanimiva, zato sem jo hitro prebral. Tedaj pa sem začel razmišljati o Martinu Krpanu. Bil je zelo velik in silno močan. Zaželel sem biti Martin Krpan.

Ce bi bil Martin Krpan, bi pomagal starejšim in onemoglim ljudem. S svojo močjo bi zgradil nove tovarne, bloke in naselja. Ljudje brez domov bi se lahko vselili v bloke in dobili delo v tovarnah. Očistil bi vso mesto odpadkov ter posadil dreve, da bi imeli tudi v mestih svež zrak. Če bi prišel v našo domovino ali jo ogrozil sovražnik, bi mu s svojo močjo uničeval tanke strelivo in puške tako, da se ne bi nikdar več vrnil. Uničil bi vsa orožja, da bi vedno vladal mir. Naredil bi velike rezervate za živali, ki jim grozi iztrebljenje. Iz močvirij in puščav bi naredil rodovitna polja in njive, tako, da na zemlji ne bi bilo več lakote in bi vsi ljudje imeli dovolj hrane.

Mislil, da bi Martin Krpan lahko s svojo močjo kaj več naredil. Če pa bi se potrudili vsi ljudje, pa bi želje v tem spisu bile uresničene.

Milan Pulko,
6/b, OŠ Olga Meglič, Ptuj

MATI JE ŽAREK SONCA

Mati je žarek sonca.
Iz njenih oči sije sreča.
Ko s toplino svojih rok,
gladi moje mehke lase,
mislim na tihi pomladni dan.
Ni besed za materino dobroto.
To čuti samo srce.

Mati, to je nekaj velikega
v mojem življenju.
Mati je najdražja od vseh;
ona je vedno z menoj,
nad mano bdi.
Kdor nima matere,
ta ne ve,
kaj pomeni njena ljubezen.

Dalida Šošarič,
OŠ Olge Meglič, 8/b,
Ptuj

PTICE IN MUCA

Stanujem v bloku, zato tu ne smem imeti nobene živali. Skrbim pa za ptice. Na okno ali balkon jim nastavljam hrano. Pri stari mami pa imam mucu. Muci sem dala ime Pika. Ko me zagleda, priteče k meni, ker ve, da bo od mene kaj dobrega dobila. Srečna bi bila, če bi lahko v bloku imela mojo Piko.

Bojana Krušič,
2/c, OŠ Tone Žnidarič, Ptuj

MOJA MATI — MATI. ŽENA, DELAVKA

Moja mati je stara štirinširideset let. Rodila se je petega novembra tisočdevetsto petinširidesetega leta v Sedlašku.

Ko je bila stara sedemindvajset let, je bila noseča z miličnikom, ki jo je čez nekaj mesecev pustil samo z otrokom. Čez eno leto se je poročila z drugim moškim. S tridesetimi leti je dobila še mene.

Vendar tudi takrat ni imela sreče, moj oče je bil pijanec. Skoraj vso plačo je zapil. Za mene in brata je moral skrbeti sama. Dolgo ni vzdržala. Ločila se je in se zaposlila v Mariboru v bolnišnici, kjer je delala kot strelničarica okrog šest mesecev. Po tisti službi pa je dobila v restavraciji Center mesto polkvalificirane kuharice. Tukaj je delala približno deset let. Ko smo dobili stanovanje v Ptuj, se je zaposlila pri Komunalnem podjetju Ptuj.

Kljub temu, da je moja mati v življenju naletela na mnoge težave, je zmeraj vedela nama z bratom izkazovati pravo materinsko ljubezen. Za naju bi dala vse, kar je imela.

Brez mame bi mi bilo na svetu zelo hudo. Ljubila in spominjala se je bom do smrti.

Katarina Verhnjak, 8/a

Sela—Dolena, 21. februarja 1980:

Anton Dominc, Dolena 45; Danilo Svenšek, Popovci 9; Stefka Repc, Zg. Pristava 47; Martina Vinkler, Zg. Pristava 20; Janko Muzek, Zg. Pristava 9; Jožefa Gajzer, Zg. Pristava; Henrich Potočnik, Sela 30; Martin Beranič, Sela 6/a; Ivan Cepek, Zg. Pristava 10; Roman Božičko, Zg. Pristava 42; Marjan Emeršič, Barislavci 24; Maks Čoh, Barislavci 22; Roza Zajc, Sela 34; Jože Cepek, Zg. Pristava;

Rogoznica, 26. februarja 1980:

Branko Arnuš, Kicar 45/a; Jože Žitnik, Dornavica 10; Branko Gorican, Kicar 140/a; Karl Fras, Placar 29; Marjan Krajnc, Nova vas 10; Silva K. ajnc, Nova vas 10; Miran Duh, Kicar 137; Ivan Duh, Kicar 122; Stanko Šori, Kicar 83; Ciril Zveglja, Podvinci 64; Janez Kihar, Podvinci 35; Lizika Petrovič, Pacinje 20; Stefka Druzovič, Kicar 31; Marjan Serdinšek, Nova vas 58; Rajko Kralj, Rogoznica 63; Boris Somer, Kicar 7; Marjan Vilčnik, Kicar 125; Milan Lesjak, Nova vas 57; Justina Arnuš, Podvinci 43; Terezija Gorican, Kicar 140/a; Ivan Gorican, Kicar 140/a; Jože Arnuš, Kicar 45; Anton Klinc, Kicar 36; Franc Duh, Kicar 121; Terezija Brenčič, Nova vas 79; Alojz Gregorec, Zabjak 51; Ana Toplak, Sp. Velovlak 10; Jelka Arnuš, Kicar 51; Simon Anžek, Zabjak 3; Ana Duh, Kicar 137; Marija Krajnc, Kicar 135/a; Janez Muršič, Rogoznica 40.

Gradnje Ptuj, 28. februarja 1980:

Emil Korenjak, Prešernova 34; Vinko Jelen, Trdobojci 70; Vinko Plejnhsek, Korčice 48; Milan Hor

vat, Trnovski vrh 1; Janez Maroh, Rogozniška 21; Franc Hameršak, Bukovci 68; Anton Lovrec, Slap-tinci 16; Angela Petrovič, Hajdoše 5; Simon Sajko, Slovenjgoriška 1; Janko Kodrič, Selska cesta 36; Ivan Kokol, Gruškovec 31; Anton Visinski, Mali Okič 45; Bejadin Leben, Jadranska 18; Ciril Tominc, Podložje 70; Franc Karo, Bukovci 100; Anton Čeh, Juršinci 74; Martin Lampret, Stoperce 65.

Elektrokov. Ptuj in Maribor, februar 1980:

Ivan Pukšič, Ločič 1; Milan Predikaka, Strnišče 15; Angela Ploš-njak, Mala vas 37; Snežana Pla-ninc, Kvedrova 5; Mirko Plošnjak, Mala vas n. h.; Anton Petrovič, Bukovci 154.

Posamezniki, februar 1980:

Franc Zupanič, Slovenja vas 36; Alojz Brglez, Stogovci 4; Ivan Kamenšek, Breg 15; Branko Jamšek, Žetale 13; Ivan Horvat, Lancova vas 71; Janez Vidovič, Spuhlja 16; Ivan Furek, Hajdoše 39; Dušan Frangeš, Starošinci n. h.; Nikolaj Strašek, Kidričeva 17 Velenje; Janez Lončarek, Sentilj-ska 114, Mb; Milan Bogdanovič, Cvetkov trg 2; Milan Furek, Videm 59; Marija Kodrič, Ptujška gora 46; Zlatko Voda, Kreigherjeva 19; Ivan Kolednik, Dolena 4; Rudi Tašner, Tibolci 24; Olga Šošarič, Zihlerova 17; Božo Kante, Koko-lova 9; Jože Imerovič, Školibrova 8; Jakob Šilak, Dornava 29; Milar Janžekovič, Janški vrh 45; Jože Mlakar, Potrčeva 50/a; Mirko Lukner, Flegeričeva 6; Antor Leva, Kungota 35; Franc Živič, Zihlerova 18; Jože Kolarič, Kette-jeva 3; Vlado Kokol, Dravinjski vrh 58/a; Marija Polatnik, Goriš-nica 85; Rozalija Petek, Slomi 14;

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

KNJIGA JE SPREGOVORILA

Ležala sem na polici v Mladinski knjigi. Le včasih so prodajalke zbrisale z mene prah. Enako se je godilo moji prijateljici SN.

Pričelo se je šolsko leto. Prišla je Mihovala mama in kupila učbenik za SN. Moja prijateljica je bila zelo vesela. Miha pa se ni rad učil, zato je knjigo metal vsepovsod. Na njej so bile packe. Nekoč je odprl knjigo in gledal barvne fotografije. Miha je v šoli dobival same enke. Bližalo se je prvo polletje. Tovarišica je rekla, da ga bo vprašala za pozitivno oceno. Nič se ni učil. Šele zvečer se je spomnil, da bo drugi dan vprašan. Razmišljal je, kaj bi storil. Vzel je knjigo in jo razrezal na kose. Pristavil je vodo. Ko je zavrela, je vanjo vrget kose knjige. Vse je dobro premešal. Črke so se pričele mazati in voda je dobila rjavkasto barvo. Miha je knjižni čaj odstavil in popil. Šel je spat. Zjutraj, preden je šel v šolo, je popil še ostanek. V šoli je odgovarjal kot iz topa. Tovarišica ga je vprašala:

„Kaj je fotosinteza?“
Miha je odgovoril: „To je prostor, na katerem gojimo samo eno vrsto kulturnih rastlin.“

„In kaj je njiva?“
„To je izhlapevanje vode skozi listne reže.“

„Miha, kaj pa je veselje?“
Miha je malo pomislil, potem pa rekel: „To je več njiv skupaj.“

Tovarišica mu je kot ponavadi dala enko in tako tudi zaključila. Miha pa se je spraševal, čemu slaba ocena, ko pa je vse tako dobro znal.

Božo Černila,
5/a, OŠ Videm pri Ptuj

TVOJA PODOBA

Mati, tvoja podoba
utripa v mojem srcu,
nikoli ne bo zbledela!
Iskren pogled, prijazna beseda,
globina resnice, ljubezni,
opora v težavah...
Vse to si ti, o mati!

Andreja Stalcer,
8/a OŠ Olge Meglič,
Ptuj

LISTKI

Zdaj ko smo mladi,
se imamo radi,
lepo se gledamo
in listke si pišemo.

Na listku piše,
I love you,
zraven še ime,
zaljubljenega, ki mi pisal je.

Drevenšek Milica, 8. a
Osnovne šole Martin Kores
Podlehnik

MATI. MOJA NAJLEPŠA PODOBA SI

Kolika sreča je imeti mamico, kakor jo imam jaz. Tega se nisem dovolj zavedala, dokler sem bila še majhno, neboljeno dete. Vse bolj pa mi uhajajo spomini na tisto brezkrbno predšolsko mladost. Rada poslušam zgodbe, ki jih mamica pripoveduje o meni.

Komaj smo se preselili v svojo hišo, sem hudo zbolela. V visoki vročini sem ležala že nekaj dni in bledelo se mi je. Mamica je cele noči prebedela ob moji postelji.

Neke noči sem se zbudila iz omotice. Bilo mi je kot da sem imela težke moreče sanje. Glavo sem komaj privzdignila. V medli svetlobi sem počasi začela razločevati predmete okoli sebe.

V naslonjaču je sedela moja mamica. Od utrujenosti je zadremala. Dolgo sem jo opazovala. Bila je zelo shujšana. Roke je imela prekrizane na krilu. Nemirno je dihal. Glavo je imela malce nagnjeno na desno stran. Njen obraz je bil osvetljen od jutranje zarje. Na trepalnicah in na licih so se svetile še ne posušene solze kot dragoceni biseri. Dolgo, dolgo sem opazovala najlepšo podobo — svojo mamico.

Utrujena sem zaprla oči, a zaspati nisem mogla. Čez čas sem začutila rahlo božanje po laseh in licih. Prijela me je za roki in me poljubila na čelo. Narahlo sem jo stisnila. Objeli sva se. Od prevelike sreče sva zajokali obe.

Ksenja Gužvinec, 8/a

Vrtec na snegu

Pod grajskim hribom v Ptuj je bilo med 15. in 30. januarjem letos vsak dan med 9. in 12. uro živo. Mali smučarji so pod vodstvom vaditeljev smučanja, študentov VŠTK Ljubljana in PA Maribor nabirali nova znanja o smučanju. V 14 dneh je 128 otrok predelalo začetno šolo smučanja, ki jo je organizirala smučarska sekcija pri klubu mladih Ptuj v sodelovanju z Vzgojno varstvenim zavodom Ptuj.

Cicibani iz ptujskih in okoliških vrtcev (Budina, Hajdina, Kidričevo, Cirkovce, Gorišnica) so bili razdeljeni v skupine po 8 do 10 glede na znanje smučanja in so pod vodstvom vaditeljev z igro in vožnjo med figurami predelali hojo, tek, vzpenjanje in obračanje, smuk naravnost, plug, plužne zavoje in prestopanje k bregu.

Tečaj so zaključili s tekmovanjem. Cicibani s startnimi številkami, vrata, velika transparenta START in CILJ, sodniki ob progi, starter, gledalci (očetje in mamice), fotoreporter, navijanje in seveda na koncu podelitev diplom za uspešno opravljen tečaj. To je kratek opis »belega mimi cirkusa« pod ptujskim gradom. Pa kaj bi pisali, oglejte si fotografije pa boste lahko sami presodili!

Letos so bili za organizirano vadbo prikrasani otroci, ki ne obiskujejo vrta. Iskreno upamo, da v naslednjih letih ne bo več tako. To pa je vsekakor odvisno od pripravljenosti TKS Ptuj na sodelovanje, kar smo letos, žal pogrešali in to klub obljubam.

Smučarska sekcija pri klubu mladih Ptuj

Gledalci so vneto vzpodbujali tekmovalce

MOJA BABICA

Moja babica živi v Stopercah. Vsako nedeljo jo obiščem. Rada ima rože in rada plete. Tudi meni je naredila pulover. Babico imam rad. Peter Kolar, 1/a, OŠ Tone Žnidarič, Ptuj

VČASIH MI JE TEŽKO

Res, včasih mi je težko. Takrat sedem k oknu in razmišljam o svoji „kruti“ usodi. Le zakaj je tako? Kdobi vedel. Jaz ne. Najraje bi odšla k mami in ji povedala, kaj me muči. Ampak bolje, da je ne motim. Ima slab dan kot se reče. Se nekaj časa se ubadam z vprašanjem, zakaj morajo imeti vse nesreče tega sveta ekskurzijo prav k meni? Ah, saj je vseeno! Grem ven, pa amen.

Darja, kam?“ se zareže mamin nič kaj prijazni glas v ozračje našega, prijaznega družinskega zavetja.

Ven grem. Mami, saj lahko, ne? „Nikamor?“ je zagrmela.

Pa mami!“ „Učit, sem rekla!“

Ja, rečem skrušeno in se znova sesedem na stol.

Kar učit naj se grem, kaj? Le kaj misli. Kar naprej naj bi se učila, ko pa se neham, moram v trgovino, pa čeprav se mi sploh ne da. Ona pa sedi doma in objokuje svoje neuspelo čiščenje.

No, sicer pa res ni lepo od mene, da ji pri svojih 13 letih ne pomagam pri domačih delih. Zraven pa zahtevam, da je utrujena kot je, še zahtevam z mano. Strašno! In jaz sploh nisem razmišljala o tem. Vedno sem prišla k njej, ko mi je bilo težko. Povedala sem ji lahko, da ne gre pri kemiji, fiziki, da potrebujem novo srajco, da sem se skregala s prijateljico,...

Vselej me je poskušala razumeti. Res, včasih je kar vzkipevala, ampak takrat sem mislila, le kako je lahko tako hudobna. Pa sploh ni bila. Bila je le v skrbeh zame. Bala se je, da ne napravim napake.

Zdaj vem. Vselej lahko stopim k njej, lahko ji zaupam, lahko jo prosim za nasvet. In vem, da me bo potolažila, ko mi bo težko.

Darja Korenjak,
7/b, OŠ Olga Meglič

Tudi mi že vemo, kako je treba voziti skozi vrata

Bo Jakec srečno izpeljal do cilja?

Uspeh Drave v Puli

Mladinke rokometnega kluba Drava so v nedeljo sodelovale na prvem medrepubliškem turnirju v Puli, posvečenem 35-letnici osvoboditve, organiziral in odlično izvedel pa ga je RK Arena. Zraven Drave in domače Arene so sodelovali še Rudar iz Labina, Trogir 73, Izola in Intercommerce iz Umaga. Ptujčanke so dosegle lep uspeh in osvojile drugo mesto z enakim številom točk kot prvo-uvrščeni Rudar. V prvem srečanju, igralo se je 2x12 minut, je Drava šele v zaključku premagala Intercommerce z 8:7, drugo srečanje izgubila proti Rudarju s 7:5, na tretjem premagala Trogir 73 s 5:3, v četrtem visoko odpravila Izolo kar s 15:2, v zadnjem in odločilnem srečanju pa še domačo Areno z 9:7, potrebovala pa bi razliko šestih zadetkov za zmago na turnirju. Kljub temu pa igralke in vodstvo zaslužijo čestitke. Končni vrstni red turnirja: 1. Rudar 8 (50:30), 2. Drava 8 (42:26), 3. Intercommerce 8 (37:28), 4. Trogir 73 4, 5. Izola 2, 6. Arena brez točke. Za Dravo so na turnirju nastopile Cafuk, Vrščić, Rimerle, Kmetec, Filipaja, Šipek, Vraber, Vičar, Galun, Dokl, Luketa in Farič. Najboljša strelka ptujске ekipe in druga na turnirju je bila Vičarjeva, ki je dosegla kar 24 zadetkov. Ob tem velja še omeniti, da sta RK Drava in RK Arena sklenila tudi pobratenje.

I. kotar

Ptujski letalci že delajo

Lepo vreme in pogosti sončni dnevi vse pogostejše privabljajo ptujске letalce na travniško livado letališča v Moškanjcih, kjer se skrbno pripravljajo na novo sezono letenja. Med njimi so najdelavnejši jadranci, ki so po »zimskem spanju« jadrnalna letala spet sestavili, jih pregledali in odpravili manjše pomanjkljivosti, da čakajo povsem pripravljena. Med njimi čaka na prvi polet tudi novo jadrnalno letalo DG-100 G Elan, ki ga bodo krstili v soboto, 22. marca. Več o tem v prihodnji številki Tednika.

J. B.

STRELSTVO TRAP

Prijateljski troboj

V soboto in v nedeljo, 8. in 9. marca je bil v Ptujju in v Veliki Nedelji prijateljski troboj med ekipami MIP Ptuj, AGIS Ptuj in TRAP Ormož. Troboj je bil za vse tri ekipe dobra preizkušnja v pripravi za nastop v republiški ligi, ki se bo začela že 22. marca.

V ekipni konkurenci, za vsako ekipo je streljalo po šest strelcev na 100 glinastih golobov, je dosegla najboljši rezultat ekipa SD MIP (Mercator) Ptuj s 526 zadetimi golobi. Sledita ji SD Trap Ormož s 500 zadetki in Agis Ptuj s 463 zadetimi golobi. Med posamezniki je bil najboljši Rudi Rakuša (Mercator) z 91 zadetki, drugi je bil Franci Cvetko (Trap Ormož) z 89 zadetki, 3. do 5. mesto pa si delijo Skledar in Glavnik (oba Mercator) in Franc Praprotnik (Trap Ormož) z 88 zadetimi golobi.

Dušan Cvetko

SD Juršinci za zlato puščico

Strelska družina v Juršincih je v soboto, 8. marca izvedla tekmovanje za družinsko zlato puščico. Tekmovanje so organizirali v počastitev praznika ženske. Najboljši so bili Vlado Bežjak z 243 krogi, Alojz Horvat z 224 krogi in Janko Osterc z 222 krogi. Uspešni pa so bili tudi ostali strelci, predvsem se je izkazala Kristina Slodnjak iz Sakušaka, ki je prvič stopila med strelce in prispenila z dobrim rezultatom. Prehodno zlato puščico je prejel v trajno last Vlado Bežjak, ki mu jo je izročil predsednik SD Franc Struel.

V nadaljevanju je bil delovni dogovor strelcev, ki jih tarejo predvsem prostorske težave. Strelci so nakazali možnost rešitve, saj je neizkoriščen prostor v krajevni hiši. Ta prostor bi nujno morali urediti in bi ga lahko uporabljali tudi za aktivnosti na področju SLO in družbene samozastite v krajevni skupnosti. F. Š.

TENIS V PTUJSKI OBČINI

Osnova je rekreacija

Teniški klub Ptuj, v katerem se združuje teniška dejavnost v ptujski občini, je v preteklem letu štel 130 članov. Med njimi je bilo 48 starejših, 45 mladincev in 37 pionirjev. V svojem programu dela imajo kot osnovo zapisano rekreativno dejavnost in ne nameravajo začeti s športnim oziroma tekmovalnim delom. To je pravgotovo pohvalno saj iz dosedanje prakse vemo, da se takoj po ustanovitvi klubov kaj hitro usmerimo v tekmovalno dejavnost, pa če imamo vse pogoje ali pa ne. V klubu želijo našim delovnim ljudem in občanom nuditi rekreativno igranje tenisa, kot sprostitvev in skrb za zdravje in dobro počutje.

O delu kluba v preteklem letu smo se pogovarjali s predsednikom Dragom Vobnerjem, ki nam je dejavnost takole pojasnil:

»Naša aktivnost je bila v preteklem letu zelo pestra. Priredili smo pet klubskih turnirjev za naslov skupnega zmagovalca, se dvakrat pomerili s predstavniki teniških klubov Branik in Celje, izvedli pa smo tudi odprto prvenstvo Ptujja, ki se je točkovalo tudi za pokalno prvenstvo Slovenije. Istočasno pa smo organizirali tudi dve teniški šoli za starejše rekreativce in tri za pionirje. Na nedavnem občnem zboru smo ugotovili, da smo delali zelo dobro, vendar so kritične pripombe opozorile, da bomo morali dejavnost in letu 1980 še izboljšati in to ravno na področju rekreacije, da bi pridobili čimveč novih članov, zlasti mladih. Naš letošnji program pa bo približno enak lansnemu. Torej organizacija klubskih turnirjev, dodali bomo turnir pobratenih občin, izvedli pa tudi šolo za starejše in mlajše člane.«

Zanimiv je pogled na njihovo članarino, ki za starejše in zaposlene člane znaša 700 dinarjev, za mladince 300 in pionirje 100 dinarjev letno. Neobičajno visoka članarina, kajne? Drago Vobner pravi:

»Članarina je visoka zato, ker klub nima svojih objektov. Uporabljamo namreč igrišča v Ptujskih toplicah in Kidričevem, za njih pa moramo plačevati najemnino in ob majhnih družbenih sredstvih je tako visoka članarina nujna. Vendar je tudi res, da je članska tako visoka iz razloga, da

Drago Vobner (foto M. Ozmec)

na ta način omogočimo nižjo mladinsko in s tem možnost vključevanja mladih v naše vrste in seveda igranje tenisa. Po drugi strani pa je velika razlika za uro igranja, če nisi član kluba, takrat namreč za uro plačaš 50 dinarjev. Kot član kluba pa te omejitve nimaš. Moram povedati, da je naše

sodelovanje z lastniki objektov na zavidljivi višini in smo oboji zadovoljni. Če bi morali plačevati veliko več kot objektivno zmerno, bi verjetno morali prenehati z delom. Torej ugodnosti za člane, ki jih »navadni« igralci tenisa niso deležni.

Lastnih kadrov v klubu nimajo. Zato so k sodelovanju pritegnili poklicnega vaditelja, so pritegnili ki ga mladi plačujejo po nižji, starejši pa po komercialni ceni. Poklicnega vaditelja so pritegnili tudi iz razloga, da morajo mladi imeti kvaliteten vadbo, najboljšo. To bi lahko uvedli tudi v mnogih drugih športih, kjer pa ta, sicer najboljši običaj, ni uveden. Sicer pa mladi in starejši v teniški šoli pridobijo osnovo za nadaljnje igranje tenisa, lahko rečejo, da ga znajo igrati. Seveda pa ne tekmovalno! Če bodo vremenske razmere po pričakovanjih, bodo s prvo letošno šolo za starejše rekreativce in pionirje pričeli okrog 1. maja.

Tisti, ki so že člani in so prvo fazo šolanja končali, v zimskem času vadijo v telovadnici, seveda gre za pionirje. Morda se vam bo ob prebiranju teh, precej skopih podatkov o delu v teniškem klubu Ptuj, porodila želja za igranjem tenisa. Kje in kdaj lahko postanete član, ki bo seveda najprej šel v šolo, je zapisano na njihovi oglasni deski.

Ob koncu tega krajšega obiska pa pogledimo še najuspešnejše s klubskih turnirjev. To so Marjan Rola in dvojica Tonejc — Filipič, v »vrhu« pa so še Jurkovič in Tonejc ter dvojica Vobner — Ratajec in Petek — Horvat. Najboljše so s pokali in diplomami nagradili na občnem zboru.

I. kotar

OBČINSKA STRELSKA ZVEZA PTUJ

O delu v preteklem letu

22. februarja so se delegati vseh strelskih družin ptujске občine zbrali na letni konferenci Občinske strelske zveze. Konferenca, ki ji je med ostalimi gosti prisostvoval tudi sekretar republiške strelske zveze Oto Kunec, je bila tudi volilna.

Delegati so delo zveze v preteklem letu ocenili kot uspešno, tako na področju razvoja množičnosti kot zagotavljanja materialnih osnov in tekmovalnih dosežkov. V preteklem letu se je število strelskih družin v okviru zveze povečalo za dve družini in sicer v krajevni skupnosti Markovci in delovni organizaciji Olga Meglič. Pomemben mejnik v razvoju in bodočem delu na področju strelstva pa predstavlja dograditev pokritega strelišča za zračno orožje pri športni dvorani Mladika. To strelišče ima 18 strelnih mest, uspele prireditve pa potrjujejo opravičenost izgradnje, saj je to strelišče praktično najboljšo v naši republiki. Če pa že ni najboljšo pa pravgotovo največje pokrito. In kaj to pomeni za strelstvo ptujске občine? Izredno veliko, saj ga uporabljajo skoraj vse strelske družine in nekatere druge ustanove in organizacije. Tako da ne moremo govoriti o slabi zasedenosti strelišča. Drugo pa je, kako še boljše organizirati izkoriščanje in na kakšen način doseči željeno kvaliteto strelstva. Za boljše izkoriščanje po potrebno poiskati stike in povečati število strelskih krožkov na šolah. Strelišče je sicer eden izmed pogojev, ne pa osnovni za doseganje željene kvalitete, ki iz takšne množičnosti kot jo beležimo v ptujski občini, mora nastati. Tako bo potrebno delo s selekcijami in to pod strokovnim vodstvom, zato bo potrebno razmisliti o profesionalnem trenerju za vadbo najboljših pa tudi ostalih.

Tako bo verjetno potrebno tudi v nekaterih drugih športih. Vendar v takšnih primerih ne gre za nobeno profesionalizacijo v športu. Gre za dvig kvalitete dela in s tem tudi tekmovalnih dosežkov. Selekcije so osnova dela, vendar s tekmovalne plati primerne le za našo republiko. Zato tečejo prizadevanja, da bi jih upoštevala tudi strelska zveza Jugoslavije. Za to pa bo potrebno spremeniti njen statut, seveda če ne najdemo druge poti kot je na primer ustanovitev nove strelske družine v kateri vadijo kvalitetni strelci in strelke iz posameznih družin. Seveda pa je drugo vprašanje ali to v ptujski občini lahko izvedemo. Po dosedanjih izkušnjah bolj ali pa zelo težko.

Pokrito strelišče je res velika pridobitev, vendar s tem strelskemu športu še nismo omogočili vseh pogojev. To pa zato, ker se ukvarjamo tudi z drugimi kategorijami strelstva, zlasti gre tu za malokalibersko orožje. Primerneje strelišča za to orožje v naši občini nimamo. Pred novimi vodstvom zveze je sedaj, da to poskuša s pomočjo vseh strelcev in strelke ter ostalih občanov urediti.

Ko govorimo o objektih in množičnosti moramo omeniti akciji, ki jih je zveza izvedla v preteklem letu in s katerima je želela strelstvo približati vsem občanom. V okviru akcije Nič nas ne sme presenetiti so izvedli odprto tekmovanje, izvedli pa tudi akcijo Naučimo se streljati. Podobnih akcij bo verjetno še več: V preteklem letu so poskušali tudi dve akciji s

katerima bi okrepili delo na šolah in pridobiti nove kadre — inštruktorje strelstva. Vendar s strani šol akciji nista uspeli. Za pionirsko šolo so prejeli prijave le dveh šol, čeprav so ponudili strelišče, materialna sredstva, inštruktorje in bili pripravljeni plačati tudi prevozne stroške. Nekoliko bolje je bilo s tečajem za inštruktorje strelstva, čeprav je le OŠ Bratov Štrafela iz Markovca poslala svojega predstavnika. Strelske družine so namreč poslale 17 svojih predstavnikov, od teh jih je 16 prejelo naziv inštruktorja, eden pa nadaljuje šolanje za trenerja. Moramo poudariti, da so v občinski strelski zvezi prvič tako organizirano pristopili k šolanju kadrov, to obliko pa bi kazalo obdržati tudi vnaprej. Ob skrbi za inštruktorje pa so pridobili tudi 24 strelskih sodnikov, med njimi tudi nekaj republiških.

Vendar pa moramo, ko govorimo o kadrih, zapisati, da delo še vse preveč sloni na aktivnosti posameznikov, drugi pa se v delo ne vključujejo v potrebni meri. Prav je, da nekaj takšnih zanesljivih predstavimo. To so Kondrad Kramberger iz SD Kidričeve, Stefan Skok iz SD Turniške, Alojz Koželj iz SD Železničar, Franc Struel iz SD Juršinci in Slavko Ivanovič iz SD Jože Lacko. Seveda je aktivnih delavcev še več, omenili smo nekatere najbolj delavne.

Med težavami, ki spremljajo strelce in strelke, moramo omeniti težave z nabavo kvalitetnega orožja, ki je v večini primerov vezano na uvoz, ta pa je vse prej kot zadovoljiv. Ptujski strelci so v preteklem letu iz uvoza dobili eno samcatno zračno puško, v začetku tega leta pa še šest MK pištol. Za kvalitetnejši vzpon je to pravgotovo premalo. Zato pa so v preteklem letu nabavili precej druge strelske opreme.

Še nekaj besed o tekmovanjih. Izvedli so vsa, ki so bila nakajana v programu. Zveze, teh pa je bilo precej. Strelci in strelke pa so se udeležili tudi vseh republiških in državnih tekmovanj, seveda le tistih, ki so dosegli norme za nastop. Po daljšem premoru je ponovno eden njihovih strelcev nastopil v republiški reprezentanci. To je mladinec Tonči Planinc. Več strelcev je prejelo tudi naziv mojstra, veliko več naziv odličnih strelcev in še več naziv odličnih strelcev in še več dober strelcev. Od izvedenih prireditev pa omenimo štiri večja. To so dvojice republiških prvenstev, eno kontrolno in najkvalitetnejše, Turnir republik in pokrajin. Seveda pa vseh prireditev strelci sami ne bi uspeli izvesti. Zato so jim v pomoč prisločile ptujске delovne organizacije in skupščina občine. Od prihodnjih prireditev pa naj omenimo prvo in sicer republiško prvenstvo v streljanju s serijskim zračnim orožjem za pionirje in pionirke, ki bo proti koncu aprila v novem strelšču.

Seveda v tem sestavku vse dejavnosti nismo uspeli zajeti. Ob koncu dodajmo še, da so na letni konferenci ob diplomah za uspešno zaključen tečaj za inštruktorje strelstva podelili tudi plakete Strelske zveze Slovenije ptujskemu strelcem na letošnje cilje. Zlate plakete so prejeli Janko Rožmarin, Rudi Rakuša, Franc Rakuša in Mirko Korošec, deset strelcev je prejelo srebrne, trije pa bronaste.

I. kotar

PIONIRSKA KOŠARKA

Starejše pionirke — 3. kolo: Olga Meglič — Kidričevo 27:44, Franc Osojnik — T. Žnidarič 40:41; vrstni red: F. Osojnik 4, T. Žnidarič 4, Majšperk 2, Kidričevo 2, Olga Meglič in Podlehnik brez točk.

Starejši pionirji — 4. kolo: F. Osojnik — Olga Meglič 60:45, Majšperk — T. Žnidarič 65:40, Podlehnik — Kidričevo 51:64; vrstni red: Majšperk 6, Dornava 6, F. Osojnik 4, Kidričevo 2, Podlehnik 2, T. Žnidarič 2, Olga Meglič brez točk.

Mlajši pionirji — 3. kolo: Markovci — Dornava 7:34; vrstni red: Tone Žnidarič 4, Franc Osojnik 2, Dornava 2, Markovci 2, O. Meglič brez točk. Mlajše pionirke: Tone Žnidarič — Markovci 25:9.

I. k.

SKL vzhod: Podbočje — Drava 73:72 (742:37)

S tem porazom so košarkarji Drave na lestvici zdrknili za eno mesto nižje, v prihodnjem kolu ponovno gostujejo in sicer v Dravogradu.

SLOVENSKE NOGOMETNE LIGE

V nedeljo nadaljevanje tekmovanja

V slovenskih nogometnih ligah, tako enotni kot obeh področnih, bodo v nedeljo začeli z nadaljevanjem, ki bo v marsičem zanimivo tudi za obe selekciji z območja Medobčinske nogometne zveze Ptuj, to je peti selekciji Drave in Aluminija. Drava bo imela v enotni ligi zelo težko nalogo, če se želi obdržati v društvu najboljših slovenskih nogometnih selekcij. Tako se bo potrebno pošteno potruditi prav na vseh srečanjih. Ob tem pa tekmovalni razpored ni nič kaj ugoden, saj bo Drava gostovala pri ogroženih ekipah, v Ptujju pa igrala proti moštvom za vrha lestvice. Kljub temu pa si tako igralci in vodstvo želijo obstanka, zavedajo pa se, da se bo potrebno boriti za vsako točko. Prvo srečanje nadaljevanja bo Drava odigrala v Ptujju in sicer proti selekciji Lendave.

Pri Aluminiju nimajo skrbni okrog izpada, imajo pa možnosti za visoko uvrstitev. Pripravljalna srečanja po rezultatih sicer niso bila uspešna, vendar upajo, da bo v prvenstvu bolje. V nedeljo bodo nogometaši Aluminija gostovali v Domžalah.

I. kotar

Aluminij — SV Leibnitz 2:2

Nogometaši Aluminija iz Kidričevega so se v prijateljskem nogometnem srečanju pomerili z ekipo SV Leibnitz iz Avstrije. V tej ekipi nastopajo tudi trije naši igralci in sicer Grbavec in Mesarič, nekdanja igralca Aluminija in Koblencler, nekdanji igralec mure. Tako domači kot gosti so pričeli srečanje dokaj previdno in kombinirali pred obema 16-meterskima prostoroma, vendar brez pravih priložnosti za zadetke. Gostje so prvi povedli po lepi podaji Draga Grbavca. Domačini so prek Beka rezultata izenačili in nekaj trenutkov zatem tudi povedli z zadetkom Albina Dončeca, ki je z lepim strelom glave ukani vratarja gostov, ki so v zadnji minuti prvega polčasa izenačili iz enajstmetrovke.

Tudi v drugem delu smo lahko videli dobro igro obeh nasprotnikov. Oboji so si ustvarili veliko priložnosti, vendar pa je bila realizacija slabša stran obeh moštev. Pred sto gledalci je srečanje dobro vodil sodnik Drago Knežević iz Kidričevega.

Danilo Klajnshek

Občinsko prvenstvo Ptujja v veleslalomu

Na Roglji na Pohorju je bilo 27. februarja letos prvo občinsko prvenstvo Ptujja v veleslalomu, ki se ga je udeležilo kar 106 tekmovalcev. Organizator prvenstva je bila smučarska sekcija, ki deluje v okviru ptujskega kluba mladih, žal pa so pogrešali sodelovanje Telesnokulturne skupnosti občine Ptuj.

Glede na pogoje treninga so bili doseženi rezultati kar dobri. V pionirski konkurenci je med pionirkami zmagala Zdravka Gomilšek iz OŠ Franc Osojnik Ptuj, ta šola pa je bila tudi ekipni prvak.

Med pionirji je zmagal Matjaž Kekec iz OŠ Bratov Štrafela Markovci in tudi ta šola je bila ekipni prvak.

Med mladinkami in mladinci pa so prevladovali ptujski gimnazijci. Tako je med mladinkami zmagala Nataša Knuplež, med mladinci pa Milan Reberc, oba iz gimnazije Ptuj, ki je bila tudi dvakratni ekipni prvak.

Med vrati je bilo treba tudi tekmovalno zarobiti

Koncentracija pred startom

HUMOR

v z n a m e n j u

Nerazpokoženje vas je minilo. Ker ste potrkali na prava vrata, ste postali srečen človek. Še nekaj dni vas loči do prijetnega snidenja z znano osebo. V njegovih očeh boste spoznali nekaj skrivnostnega. Ne izdajte ga. Če se že mislite odseeliti, to napravite prihodnji mesec. Z njeno pomočjo rešite veliko ugan-ko.

Z vsebino pisma niste bili zadovoljni. Pričakovali ste več, dobili malo. Takšno je pač življenje. Še sreča, da ste ostali čili in zdravi, kajti bili ste namreč na robu. Jutri se zberite in potrudite. V žoli je to zadnja priložnost za uspeh. Srečala se boste na vlaku. Prijeten klepet vas bo popeljal v nov sanjski svet.

Že spet ste ponovili isto napako. Prvič so vam jo spregledali. Sedaj je niso. Samo delo vas še reši najhujšega. Začnite resno, bodite prvi na delovnem mestu in zadnji odidite. Prijateljev nasvet bo odločujoč, zato se ne bojte najhujšega. Sredi prihodnjega tedna se bosta srečala. Poljub bo vroč.

Bili ste pred velikim uspehom. Toda ker ste bili preveč samozavestni, niste uspeli. Možnosti še imate. Takrat bo šlo kot po maslu. Ne izgubljajte živcev zaradi njega in njegovih besed. Nič slabega vam neče. Nesporazumi bodo nastali zaradi denarja in ne zaradi vas in vaših besed. Odcrocite se nekaterim željam.

Marsikaj čudovitega ste izpustili. Zgodi se vam lahko, da izgubite še tisto zadnje upanje. Ne smete ga sicer se vam obetajo slabi časi. Prek sobote in nedelje ostanita doma. Njegov prijatelj bo prinesel svežino v hišo in veselili se boste kot že dolgo ne. S pijačo ne pretiravajte. V sredo boste razočarani.

Vašo zamisel je v celoti podprl. Še nekaj časa naj mine, potem pa udarite in videli boste, da se je čakanje obrestovalo. Še njo povabite na izlet, prijetno vama bo. Čez nekaj dni se bo stvar nekoliko drugače zasukala. Ostanite mirni in trezni. Z njeno pomočjo boste rešili problem. Obiščite starše.

Nasli ste jo in skrajni čas je že bil, da sta se o nekaterih rečeh pogovorila konkretno. Zabavna ženska je, ne izpustite jo izpred oči. Ne zato ker vam bi ušla, temveč zato ker se od nje lahko marsikaj pametnega naučite. Pogovorite se s starši in potem ne bo nobenih problemov. V četrtek kupite časopis.

– Vajin pogovor je bil prijeten. Marsikaj novega ste zvedeli, marsičesa ste se naučili. Sredi prihodnjega tedna prijeten obisk. Ne pozabite na obljubo in delo. Se pred četrtkom morate končati zaupano nalogo. Napišite mi pismo in ga povabite. Prišel bo in spet vama bo nekaj časa prijetno. Darilo.

Zadnje dni v tednu ste se nesrečno počutili. Sami ste krivi, če se vas loteva dolgočasje in nerazpoloženje. Že jutri se vam obetajo novi trenutki. Ne pozabite na obljubo. Kar je bilo, je bilo in bo kmalu pozabljeno. Ne dovolite jim, da še naprej silijo vanj. Zaljubili ste se. Toda tako ljubezen morate skrivati.

Ljubi vas in spoštujte. Vrnite ji nekaj od tega. Lepše ji bo. Njene dragocene izkušnje vam bodo zelo koristile. Niste še toliko stari, da bi morali misliti na jesen življenja. V vas je še vedno toliko svežih moči, da boste lahko prebredli vsako oviro. Prav bi bilo, če bi te dni stopili k zdravniku.

Previdnost je modrost. Bilo bi prav, če bi nekatere reči in norme, ki so na svetu, upoštevali. Nj ne bi narobe, če mu tu in tam rečete kakšno krepko. Nikar si ne sme domisljati, da vas ima na dlanj in se z vami lahko igra po mili volji. V nedeljo se odpeljita v naravo. Prijeto vama bo. Ne pozabita na otroka.

Se vedno ste pri delu. Nekdo vam bo rekel, da zaradi obveznosti doma niste pri stvari v tovarni. Dokažite mu, da ste tudi v tovarni pridni in marljivi. V šoli ste nekoliko popustili. Prav bi bilo, če bi prek sobote in nedelje ostali doma in študirali. V jeseni morate končati. Nekdo vas zasleduje.

UGANKARSKI SLOVARČEK

BAKAR = mesto v Hrvaškem primorju ob Bakarskem zalivu, rimska Valcera

GALE = slovenski režiser mladinskih filmov (Jože, »Kek«)

KANA = visoka okrasna rastlina z velikimi listi in raznobarvnimi cveti v socvetjih (lat. *Canna generalis*)

KEATON = ameriški filmski komik, pomemben predstavnik ameriške groteske v času nemega filma (Buster, 1895—1966 »General«)

KRNEC = zakrivljen nož za obrezovanje trte

MARAT = rancoski revolucionar, ki ga je v kopalni kadi umorila žirondistka Charlotte Corday (Jean-Paul, 1743—1793)

VRAZ = slovensko-hrvaški ilirski pesnik, začetnik ilirizma med Slovenci (Stanko, 1810—1851)

ZIKOVA = operna pevka-sopranoistka češkega porekla ki je delovala v Jugoslaviji (Zdenka, roj. 1905)

REŠITEV PREJŠNJE KRI-
ŽANKE

VODORAVNO: Anemona, Maribor, oborina, roter, Edo, AO, Amiens, milanska, salonit, BK, Ti, Rapacki, cer, Orelek, Otakar, Kairo, jivaro, kavalerija, pražival, kanali, alt, anatema, Ant, AS, sad, Jaro.

[illegible]

TV spored

TV LJUBLJANA

PETEK, 14. MARCA:

8.55 TV v šoli: Priroda in mi; Makedonščina, Ruščina, Športna rekreacija in zdravje; 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Reportaža; 14.55 TV v šoli; 17.00 Poročila; 17.05 Turno smučanje; 17.15 Iz zgodbe v zgodbo; 17.30 Družina Lesniewskich — mladinska nadaljevanka; 17.15 Radenci 80 — orkester RTV Škopje; 18.25 Mozaik; 18.30 Obzornik; 18.40 Prva spoznanja; 19.10 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Glasbena oddaja; 21.00 Tigrove brigade, serijski film; 21.50 V znamenju; 22.05 Nočni kino: Glavni igralec, zahodno-nemški film; 23.35 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju;

SOBOTA, 15. MARCA:

7.45 Poročila; 7.50 Jakec in čarobna lučka, otroška serija; 8.05 Z besedo in sliko: Avstralske pravljice; 8.20 Svetilnik; 8.50 Pustolovščina; 9.25 Saalbach: Slalom za moške; 10.45 Minigolci v glasbeni deželi; 11.00 London je moj; 11.55 Saalbach: Slalom za moške; 13.00 Razvid del oziroma nalog; 13.20 625; 13.55 Poročila; 15.20 Poročila; 15.25 Nogomet Crvena zvezda: Olimpija; 17.15 Naš kraj; 17.30 Košarka Bosna:Cibona; 19.00 Risanka; 19.10 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 L. Norgaard: Vzpon Madsa Andersena; 20.55 Ubijalca, ameriški film; 22.35 TV Kažipot; 22.55 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju — tekmovalne ženske v Dortmundu; 23.55 Poročila.

NEDELJA, 16. MARCA:

8.00 Poročila; 8.05 Življenje na zemlji, dokumentarni film; 9.00 Ljubezen pri enajstih, mladinska nad.; 10.00 Saalbach: Paralelni slalom (moški in ženske); 12.15 TV Kažipot; 12.35 Poročila; Potopljena mesta, dokumentarna serija; Razvoj popularne glasbe, serijska oddaja; Poročila; Molj je zlato, francoski film; Športna poročila; 17.30 Košarka Bosna: Cibona; 19.10 Risanka; 19.15 Cikcak; 19.25 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 K. Klarič: S polno paro; 21.05 Alžir; 21.35 V znamenju; 21.50 Risanka; 21.55 Glasbeni album; 22.10 Športni pregled;

PONEDELJEK, 17. MARCA:

8.55 TV v šoli: Pravljica, Literatura, Slikarstvo; 10.00 TV v šoli: Materinščina, Risanka, Zemljepis;

14.55 TV v šoli; 16.30 Kmetijska oddaja TV Novi Sad; 17.30 Poročila; 17.35 Vrtec na obisku: Domače in gozdne živali; 17.50 Mala čudesa velike prirode; 18.05 Živimo v svetu, ki se naglo spreminja; 18.30 Mozaik; 18.35 Obzornik; 18.45 Mladinska oddaja; 19.15 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 E. Kryeziu: Ugriž mraka; 21.20 Kulturne diagonale; 22.00 V znamenju;

TOREK, 18. MARCA:

9.15 TV v šoli: Živinoreja v Liki, Zanimivo potovanje; Dnevnik 10; 10.00 TV v šoli: Dokumentarni film, Risanka, Glasbeni pouk, Pisatelji med nami; 16.00 Solska TV: Razpad kolonialnega sistema, Pomorsko gospodarstvo in pristanišča SFRJ, Vulkani; 17.00 Poročila; 17.05 Jakec in čarobna lučka, otroška serija; 17.20 Pisani svet; 17.55 Glasbeni pejsaži Srbije: Sjenica; 18.25 Mozaik; 18.30 Obzornik; 18.40 Po sledih napredka; 19.10 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Aktualna oddaja; 20.55 B. Prus: Lutka; 22.15 V znamenju; 22.30 Iz koncertnih dvoran;

SREDA, 19. MARCA:

9.30 TV v šoli: Igrani film; 10.00 TV v šoli: Izobraževalna oddaja, Risanka, Predšolska vzgoja, Zgodba; 17.20 Poročila; 17.25 Z besedo in sliko: Avstralske pravljice; 17.40 Tisoč let bizantinskega cesarstva, dokumentarna serija; 18.10 Glasbena mladina na delu; 18.40 Obzornik; 18.55 Ne prezrite; 19.10 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Film tedna: Zabloda, romunski film; 21.40 Miniature: Jože Bertonec (kroparski kovač); 22.05 V znamenju

ČETRTEK, 20. MARCA:

9.10 TV v šoli: Obiščimo letališče, Perutninska farma; 10.00 TV v šoli: Kemija, Risanka, Umetnost, Zgodba; 15.55 Solska TV: Razpad kolonialnega sistema, pomorsko gospodarstvo in pristanišča SFRJ, Vulkani; 16.55 Poročila; 17.00 Življenje na zemlji, dokumentarni film; 17.55 Svetilnik mladinska oddaja; 18.25 Obzornik; 18.35 Na sedmi stezi, športna oddaja; 19.10 Risanka; 19.25 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Tretja razsežnost; 21.35 Odprto za ustvarjalnost; 22.05 V znamenju;

agis-ptuj

TOVARNA AVTOOPREME, GUMIJEVIH IZDELKOV, SERVISI

„AGIS“ PTUJ, r. o., tovarna avtoopreme, gumijevih izdelkov, servisi, Rajšpova ulica 16, KOMISIJE ZA DELOVNA RAZMERJA IN OSEBNE DOHODKE TOZD PRECIZNA MEHANIKA, DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB IN TOZD SERVISI objavljajo dela in naloge:

1. SPREJEMANJE IN IZDAJANJE NM IN POMOŽNEGA TER OSNOVNEGA MATERIALA — 1 izvajalec,
2. IZDELAVA ORODIJ IN PRIPRAV — 1 izvajalec,
3. PRIPRAVLJANJE JEDIL — 1 izvajalec,
4. IZDAJA IN PREVZEM BLAGA — GUME — 1 izvajalec.

Za zasedbo gornjih del oziroma nalog se poleg splošnih pogojev zahteva:

- pod 1. poklicna šola — kovinarske stroke,
 - 1 leto delovnih izkušenj,
 - poskusno delo 45 dni,
- pod 2. — poklicna šola — orodjar,
 - 5 let delovnih izkušenj,
 - poskusno delo 45 dni,
- pod 3. poklicna šola — kuhar,
 - 2 leti delovnih izkušenj,
 - moški — delo v treh izmenah,
 - odslužen vojaški rok,
 - poskusno delo 45 dni,
- pod 4. — poklicna šola — trgovske-mehanske stroke,
 - 3 leta delovnih izkušenj v stroki,
 - poskusno delo 45 dni

Kandidati naj vložijo pismene prijave v roku 15 dni po objavi prostih del oziroma nalog na naslov „AGIS“ Ptuj, r. o., tovarne avtoopreme, gumijevih izdelkov, servisi, Rajšpova ulica 16.

Kandidati bodo o izidu obveščeni v roku 30 dni po poteku objave.

KMETIJ/KI KOMBINAT PTUJ r. o. o.
TOZD
ptujske toplice n. s. o.
62250 PTUJ, A. Aleja bratstva in enotnosti 1. Tel. 771-782, Telex: KK PTH 33208
Ziro račun SKK Ptuj 52400-601-10126/M-28

Komisija za delovna razmerja Kmetijskega kombinata Ptuj TOZD Ptujske toplice

OBJAVLJA naslednja dela in naloge:

1. Čistilka — 4 delavci
2. Kolpoter — 2 delavca
Pogoj: končana osemletka
3. Kopališki reševalec — 3 delavci
Pogoj: končana osemletka, izpit iz reševanja kopalcev in prve pomoči
4. Garderobier — 2 delavca
Pogoj: KV prodajalec ali PK delavec
5. Čuvaj športnih igrišč — 2 delavca
Pogoj: PK delavec
6. Čuvaj parkirišč — 2 delavca
Pogoj: PK delavec
7. Pomivalka — 2 delavca
Pogoj: PK delavec
8. Natakari — 10 delavcev
Pogoj: KV ali PK natakari
9. Blagajnik — 2 delavca
Pogoj: KV prodajalec
10. Kuhar — 1 delavec
Pogoj: KV kuhar

Dela oziroma naloge pod zaporedno št. 1. do 10. so za določen čas — za čas letne kopališke sezone. Pismene prijave z dokazili o dosedanjem delu ali kvalifikaciji za objavljena dela oziroma naloge pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Kmetijski kombinat Ptuj, TOZD Ptujske toplice, 62250 Ptuj, komisija za delovna razmerja.

Dežurstvo prehrabmenih trgovin:

SOBOTA, 15. marca 1980
prodajalni
MARKET Ptuj
in **DELIKATESA**

SOBOTA, 22. marca 1980
prodajalni
NA-MA
in **PANORAMA**

kino

PTUJ

Četrtek, 13. marca: MOŠKI, KI JE LJUBIL ŽENSKO fr. barv. ljubezni film, ob 20. uri KO POMLAD ZAMUJA dom. barv. film; Petek, 14. marca: KO POMLAD ZAMUJA dom. barv. vstav. iz NOV; Sobota, 15. in nedelja, 16. marca: KARATE IZ HRAMA SHAO LIN jap. barv. CS karate film, ob 10. uri bo matineja šved. barv. filma DOGODIVŠČINE MALEGA MIHCA; Torek, 18. marca: MOŽ, KI GA JE TREBA UBITI, dom. barv. vstav. film; Sreda, 19. in četrtek, 20. marca: F. I. S. T. am. barv. film

malí oglasi

V NAJEM DAM 2 ha travnika v bližini Ptuja. Naslov v upravi. SADNA DREVESCA, raznih sort breskev, hrusk, zgodnih sort jablan, manjše število marelic, češenj in višenj ter črni in rdeči ribez si nabavite v drevosnici. Čeh. Selce 51, Voličina v Slovenskih goricah. PRODAJ črno-beli TV sprejemnik novejšje znamke »BISER« in malo rabljeno stavbno pohištvo — okna in vrata različnih velikosti, primerna za obnovitev hiše. Hugo Šneberger, Placar 18, Desetnik. KUPIM hišo, manjšo, enodružinsko, dobro ohranjeno v Ptuj

NOVA OČALA v enem dnevu. Strokovni nasvet pri izbiri okvirja Ekspres Optik, Leo Pirc, Pletarska ulica 4, Ptuj.

KUPIM kravo, brejo ali po teletu. Zabovci 26, Markovci. Po zelo ugodni ceni PRODAJ ritem ojačevalec, Melodija 50 W, bas ojačevalec Neptun 80 W, bas kitara Tajfun, Marjan Cajnko, Ptuj, Flegeričeva 3.

NESNICE mlade jarkice, pasme Hisex 12 tednov stare iz vrste najboljših pasem nesnic prodam. Dobite jih vsak dan, tudi v nedeljo na domu v večjih in manjših količinah. Jože Soršak, Podložje 1, Ptujska gora. PRODAJ električni štedilnik Gorenje, dobro ohranjen. Franc Šprah, Slovenski trg 2, Ptuj.

ZAHVALJUJEM se tov. Korošču iz Hajdine, ki me je presenetil z obvestilom, da je našel mojo ovratno krzno. Za njegovo poštenost mu izrekam vse priznanje in iskreno zahvalo. Anica Lačen, Aškerčeva 7, Ptuj.

PRODAJ globok otroški voziček. Naslov v upravi. PRODAJ OMZ motorno vozilo 150 ccm, letnik 1971. Franci Lovrenčič, Krčevina pri Vurbergu 37, Ptuj. PRODAJ novi gumivoz, primeren za krave. Naslov v upravi. UGODNO PRODAJ skoraj nov televizor Gorenje. Ogled vsak dan po 16. uri. Stane Predovnik, Ptuj, Ciril—Metodov drevored 8, telefon: 771—145. SEM UPOKOJENEC, obrezujem vinsko trto in razna opravila. Naslov v upravi.

Ponudba družinskih kosil

V grajski restavraciji, ki spada v TOZD „Haloški biser“ so se letos ponovno odločili za ponudbo družinskih kosil ob sobotah in nedeljah. K temu jih je vodila želja, da bi tako tudi s tem prispevali k razbremenitvi ženske — gospodinje, saj bodo kosila po izredno ugodni ceni, pa tudi bogata izbira jedil bo lahko zadovoljila vsakega gosta. MG

OBJAVA

Krajevna skupnost Kidričevo objavlja razprodajo odpadnega materiala, nerabnih osnovnih sredstev in drobnega inventarja na podlagi sklepa skupščine Krajevne skupnosti štev. 20/80 z dne 26/2—1980.

Odprodaja bo v soboto, 15. marca 1980 od 8. do 12. ure pri leseni baraki ob letnem kopališču v Kidričevem.

Krajevna skupnost
Kidričevo

PETO SREČANJE MALIH VOKALNIH SKUPIN SLOVENIJE

Radio Velenje in z zveza kulturnih organizacij Slovenije bosta pripravila v petek, 4. aprila 1980 s pričetkom ob 19. uri v domu kulture v Šoštanju 5. srečanje malih vokalnih skupin Slovenije. Na srečanju lahko nastopajo male vokalne skupine iz SR Slovenije in iz zamejstva, to je sestava od 3 do 7 pevcev, dovoljena je spremljava z ljudskim instrumentom. Prijave je treba poslati do 25. marca 1980 na naslov RADIO VELENJE, 63320 Velenje, Foitova 10, poštni predal 89. Hkrati s prijavo morajo skupine sporočiti naslove 5 skladb, s katerimi želijo nastopiti na srečanju.

Organizatorja bosta vesela, če bodo med predlaganimi skladbami tudi narodne pesmi z območja, s katerega prihaja skupina, dobrodošlo pa so tudi izvirne partizanske pesmi. Posebna žirija bo med predlaganimi skladbami izbrala dve, s katerimi bodo male vokalne skupine nastopile v Šoštanju. Ob zaključku pa bodo udeleženci 5. srečanja malih vokalnih skupin Slovenije zapeli Radovana Gobca »Zdravico svobodi.«

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage žene, mame in stare mame

Kunigunde Murks

iz Njiverc

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeno zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje. Posebej se zahvaljujem dr. Tropsu in osebi iz internega oddelka bolnišnice v Ptuj za skrb in nego v času njene bolezni, govorniku KS Kidričevo, g. duhovnikoma za lep obred in pevkam za poslovilne pesmi.

ZALUJOČE: VSI NJENI

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, ata ter dedka

Franca Drevenška

iz Male vasi

se najiskrenejše zahvaljujem vsem sosedom, znancem, sorodnikom in prijateljem za darovano cvetje in izrečena sožalja, pevskega zboru, govornikom in g. župniku za tolažilne besede.

Posebna hvala kolektivom: ZTP Maribor, AGIS Ptuj, Domu upokojencev Muretinci, ter vsem, ki so ga spremljali v tako lepem številu na njegovi prerani zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Občni zbor kulturno prosvetnega društva „Sava“ iz Frankfurta

Soboto 8. marca 1980 so se na rednem letnem občnem zboru zbrali člani — naši rojaki — kulturno prosvetnega društva „Sava“ iz Frankfurta. Devetega občnega zbora se je udeležilo izjemno veliko število članov, predstavnikov delovnih organizacij, ki imajo svoje poslovalnice v Frankfurtu, predstavniki konzulata in CK ZKS ter delegacije občinske konference SZDL Ptuj oz. koordinacijskega odbora za vprašanja naših delavcev v tujini.

Iz poročil predsednika, sekretarja, blagajnika in predsednika nadzornega odbora je bilo razvidno, da je bila dejavnost društva v minulem letu bogata in raznolika. V okviru društva deluje cela vrsta sekcij (kegljaška, šahovska, pevska, knjižnica, tečaj slovenskega jezika za odrasle), društvo je pripravilo proslavo Prešernovega dne, komemoracijo za konzulom Edvinom Zdovcem in revolucionarjem Edvardom Kardeljem, praznovanje dedka Mrza za slovenske otroke, člani društva so se udeležili najrazličnejših športnih tekmovanj v okviru društva in meddruštvenih tekmovanj, ob Dnevu mladosti je društvo pripravilo proslavo in svečan sprejem učencev slovenskega dopolnilnega pouka v pionirski organizaciji in še bi lahko naštevali dejavnosti

in uspele izvedene naloge zares prizadevnih članov „Sava“.

Društvo, katerega začetki segajo v leto 1972, si je v teh nekaj letih svojega obstoja pridobilo zaupanje ne samo naših rojakov v tujini, temveč vseh, ki kakor koli sodelujejo z društvom in nenazadnje tudi nemške oblasti priznavajo in cenijo prizadevanja društva in podpirajo njegovo dejavnost. Društvo je eno redkih naših društev, ki ima svoje prostore, kar mu seveda omogoča široko dejavnost, v samih prostorih, pa lahko naši rojaki prebirajo slovenske časopise, revije, tednike, si izposodijo slovenske knjige, se sestajajo in prirejajo tudi družabne večere.

Tudi program za leto 1980—81 obeta živahno dejavnost društva. Tako že v mesecu aprilu načrtujejo proslavo ob obletnici Cankarjevega rojstva, društveni šahovski turnir, v mesecu maju bodo pripravili proslavo Dneva mladosti in sprejem v pionirski organizaciji, v mesecu juniju bodo člani društva sodelovali na 7. evropskem srečanju Slovencev v Tübingenu, v mesecu oktobru bodo izvedli svojo največjo in že tradicionalno prireditev Vinsko trgatve, v mesecu novembru bodo pripravili proslavo Dneva republike, sodelovali bodo na najrazličnejših športnih tekmovanjih v kegljanju, v

šahu, pripravili tečaj slovenskega jezika za odrasle in še bi lahko naštevali.

Po občnem zboru je bila proslava Dneva žensk. V kulturnem programu so sodelovali učenci slovenskega dopolnilnega pouka in mladi iz sosednjih društev ter pevka sekcija „Save“.

V nedeljo so se sestali člani upravnega odbora „Sava“ in delegacija koordinacijskega odbora za vprašanje naših delavcev začasno zaposlenih v tujini pri OK SZDL in se dogovorili o konkretnih nalogah nadaljnjega sodelovanja. Tako naj bi skupaj z Mariborom pripravili v mesecu maju srečanje naših rojakov iz tujine v Jugoslaviji, opremili folklorno skupino, ki jo želi društvo „Sava“ ustanoviti, postopoma izpopolniti knjižnico društva, posebej pa je bil izpostavljen problem nedovoljnega informiranja naših rojakov v tujini v zvezi z novo zakonodajo in preobrazbo določenih služb v domovini.

Ugotovitev obeh strani, tako članov društva „Sava“ kot predstavnikov ptujke občine pa je bila, da je sodelovanje uspešno in da postaja vez med domovino in „Savo“ vedno bolj tesna in čvrsta in na takih osnovah je tudi nadaljnemu medsebojnemu sodelovanju zagotovljen uspeh.

N. B.

POGOVOR Z LOJZETOM CENCEM

Dosledno izvajanje obstoječih predpisov

V Tedniku smo objavili že dva pogovora z Lojzeto Cencem, vodjem občinskih sodnikov za prekrške v Ptuj. V prvem pogovoru je tekla beseda o najpogostejših prekrških, ki jih obravnavajo ptujski sodniki za prekrške. V drugem pogovoru pa smo razglabljali o kaznovani politiki sodnikov za prekrške. Do sedaj smo torej le ugotavljali takšne ali drugačne vzroke in posledice nastalih prekrškov. Zaradi neugodnega stanja na posameznih področjih, predvsem na področju prometne varnosti in javnega reda in miru je Lojze Cenc predlagal povečanja aktivnosti predvsem na teh področjih:

„Odluk o prometu v Ptuj bi se moral izvajati dosledneje. Predvsem, kar zadeva tiste odločbe, po katerih se mora začeti s poučevanjem kandidatov za voznike motornih vozil na že zgrajenem poligonu v Hajdošah. Tudi s počasnimi vozili (vprego, traktorjem in delovnimi stroji) ne bi smeli voziti ob prometnih konicah. Nujno bo treba urediti začasni parkirni prostor v mestu Ptuj, če želimo prometni režim še nadalje razvijati.

Zvezi zbor skupščine SFRJ je sprejel sklepe o varnosti prometa (Ur. list SFRJ 6/80) v katerih zadoljuje družbenopolitične skupnosti, družbenopolitične organizacije, šole, upravne organe in sodstvo, delovne organizacije in krajevne skupnosti, da se aktivno vključijo v razreševanje vseh tistih vprašanj, ki zadevajo njihovo pristojnost in odgovornost. Predvsem na področju cestnega, delno tudi železniškega prometa. Zato bo nujno potrebno, da vsi zavezanci in odgovorni za to področje v čim krajšem času sprejmejo svoje programe dela in takoj pristopijo k izvajanju. Da bi bila zagotovljena uspešnost aktivnosti na tem področju bo verjetno potrebno določiti koordinatore dela.

Kaj predlaga za izboljšanje stanja na področju javnega reda in miru?

„Da bi izboljšali stanje na področju javnega reda in miru, bo nujno bolj resno kot doslej izvajati določila javnega reda in miru, bo nujno bolj resno kot doslej izvajati določila zakona o prekrških zoper javni red in mir, po katerih ni dovoljeno točiti alkoholnih pijač vinjenim osebam, skupini v kateri je vinjena oseba in tudi ne mladoletnikom. Ta odločba tako rekoč ni izvajana, morda bi našli kak osamljen primer, v glavnem pa ne. Gostinsko osebje v družbenem in zasebnem sektorju nudi alkoholne pijače v neomejenih količinah, tako vinjenim skupinam, kot skupinam in celo mladoletnikom. Zoper take storilce je bilo podanih nekaj predlogov, vendar smo mnenja, da je učinkovitost nadzora nad takimi početi še mnogo prešibka.“

Leto stabilizacij, pravzaprav obdobje varčevanja je pred nami. Kako ste se sodniki za prekrške vključili v ta prizadevanja gospodarstva in naše družbe kot celote?

„Da bi se tudi sodniki za prekrške vsaj delno vključili v stabilizacijske ukrepe smo že uvedli poizkus obravnave na način, da omogočimo vabljenim obdolžencem in pričam prihod na zaslišanje v času, ki jim je glede na prometne razmere in glede na zaposlitev najustrenejši. Prihod na zaslišanje jim je omogočen tudi ob sredah v popoldanskem času. Seveda pa na tak način ne moremo obravnavati vseh specifičnih primerov kjer so npr. skupine obdolžencev ali kjer je potrebno soočanje.“

M. Ozmeč

Zlati par iz Ormoža

V soboto, 1. marca 1980 sta v krogu svojih najdražjih v poročni dvorani skupščine občine Ormož proslavila svoj zlati jubilej in bila proglašena za zlatoporočca FRANC in MARIJA JAUŠOVEC iz Cvetlične 20 v Ormožu.

Franc je bil rojen septembra 1909 na Runču, Marija pa decembra 1906 v Lačavesi, poročila sta se 3. marca 1930 v Ormožu. Imata tri otroke (dva sina in hčerko), prav tako tri vnuke in že kar 4 pravnuke. Vsi, ki ju poznajo jima k visokemu jubileju čestitajo.

Besedilo in posnetek: Jože Sever

Franc in Marija Jaušovec ob razglasitvi za zlatoporočca

osebna kronika

RODILE SO:

Branka Jožič, Nova vas 1 — Dejana; Dragica Toplak, Podvinci 75 — dečka; Ana Kodrič, Zabovci 43/b — dečka; Marija Štumberger, Cirkulane 18 — Melito; Milena Hadler, Črtkova 2 — deklico; Danijela Zorec, Zagrebška 71 — deklico in dečka; Liljana Klemenčič, Mihovci 94 — Mitja; Alojzija Trop, Zihorlova Ploščad 6 — Mitja; Antonija Majcen, Savci 32 — dečka.

UMRLI SO:

Stopno 16. roj. 1901, umrl 6. marca 1980; Ana Voglar, Zagrebška 59, roj. 1893, umrla 8. marca 1980; Anton Krajnc, Senčak 15, roj. 1933, umrl 7. marca 1980.

Franc Novak,

1901, umrl 6. marca 1980; Ana Voglar, Zagrebška 59, roj. 1893, umrla 8. marca 1980; Anton Krajnc, Senčak 15, roj. 1933, umrl 7. marca 1980.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, pošt. ni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik MIHAEL GOBEC, odgovorni urednik FRANC FIDERSEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUŠNIK. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 250 dinarjev, za tujino 350 dinarjev. Žiro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tisk CGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEMELJNA ORGANIZACIJA GOSTINSTVO „HALOŠKI BISER“

Posebna skrb izobraževanju kadra

V preteklem letu je temeljna organizacija dokaj dobro poslovala, na to kažejo tudi doseženi poslovni rezultati: celotni prihodek se je povečal za 26 odstotkov, porabljena sredstva za 22 odstotkov, dohodek za 31 odstotkov in čisti dohodek za 22 odstotkov; osebni dohodki pa so se v tem obdobju povečali za 25 odstotkov. Celotna planska predvidevanja so bila v letu 1979 presežena za 5 odstotkov, čisti dohodek za 3 odstotke in osebni dohodki za 4 odstotke. V tem obdobju se je povečala tudi produktivnost dela; skupno izplačani povprečni osebni dohodek pa je v letu 1979 znašal 8330 dinarjev. Zanimiv je podatek iz poslovnega poročila, ki pove, da so stroški reprezentance, kilometrine in dnevnice dosegli le 33 odstotkov v primerjavi s planom.

Planske naloge za leto 1980 so uokvirjene v resolucijska določila, ki načrtujejo 25-odstotno hitrejšo rast dohodka nad osebnimi dohodki, realno rast osebnih dohodkov za 18 odstotkov in 15-odstotno rast sredstev za skupno porabo. Celotni prihodek pa naj bi dosegel 113.652,712 dinarjev.

Posebno skrb pa bo temeljna organizacija v letošnjem letu namenila izobraževanju zaposlenih. Po podatkih je bilo ob koncu leta 1979 zaposlenih 262 delavcev, od tega 1 delavec z visoko izobrazbo, en delavec z višjo, 13 delavcev s srednjo, 12 delavcev z nižjo, 3 delavci z visoko kvalifikacijo, 169 delavcev s kvalifikacijo, 36 delavcev s polkvalifikacijo in 27 delavcev brez kvalifikacije. Struktura zaposlenih tako kaže, da je v temeljni organizaciji zaposleno okrog 60 odstotkov kvalificirane delovne sile. Zato so si v letošnji program zadali pomembno nalogo povečati število visokokvalificiranih delavcev z dodatnim izobraževanjem ob delu. To bo tudi kakovostno vplivalo na izboljšanje celotne ponudbe v gostinstvu in seveda na gospodarski rezultat temeljne organizacije.

MG

ČRNA KRONIKA

V dneh od 3. do vključno 10. marca 1980 so miličniki postaje milice Ptuj in oddelkov posredovali v štirih prometnih nesrečah. Zabeležili so eno hujšo in tri lažje telesne poškodbe. Glavni vzroki nesreč so bili prehitra vožnja, vinjenost in izsiljevanje prednosti. Na vozilih je za okoli 50.000 din materialne škode.

S KOLESOM PRED AVTO-

MOBIL

Do nezgode je prišlo v sredo 5. marca na Dornavski cesti pri Ptuj. Voznik osebnega avtomobila Mirko Černivec iz Mezgovca 65 je peljal iz Ptuja proti Dornavi. Pri odlagališču smeti je s stranske ceste pripeljal na prednostno kolesar Anton Vrabl iz Dornavske 24. Ker je zaprl pot avtomobilu je prišlo do trčenja, pri katerem je Vrabl utrpel lažje poškodbe. Na vozilih je za okoli 6.000 din materialne škode.

POČILA ZRAČNICA

V četrtek 6. marca je voznik motornega kolesa Janez Petek iz Polenc 33 peljal kojo z motorko iz Ptuja proti Zagrebški cesti. Na vozilu je sedel tudi Jože Petek, prav tako iz Polenc. Ko sta se

pripeljala prek dravskega mostu, je na zadnjem kolesu počila zračnica. Vozilo je zaneslo in oba sta padla po cestišču. Jože Petek je pri tem dobil hude poškodbe, materialna škoda pa je neznatna.

VOZIL PREHITRO

Do teže nesreče je prišlo v ponedeljek 10. marca ob 20.10 v Stojncih. Voznik osebnega avtomobila Vladimir Milec iz Ljubljane je peljal iz Borla proti Ptuj. Pred Stojnci je na ravnem delu cestišča in verjetno tudi zaradi vinjenosti nekaj časa vozil po bankini in trčil v betonski propust ob cesti. Lažje sta bila poškodovana voznik Milec in njegov sopotnik Lazar M. iz Maribora. Na vozilu je za okoli 40.000 din materialne škode.

- OM

Uničeni prometni znaki, polomljena ograja....

OPREMA KUHINJ IN GOSTINSKIH LOKALOV
KOMPLETI EMAJLIANE POSODE
DROBNI GOSPODINJSKI PRIPOMOČKI
STEKLO — PORCELAN — KRISTAL
RAZNOVRSTNA POSODA
JEDILNI SERVISI
LESENA ROBA
CEKARJI

POTROŠNIŠKI KREDIT

SODOBNE OBLIKE POSODE V PRODAJALNI IDEAL
TITOV TRG PTUJ

emona

ptuj

merkur